

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 7 juli 2016 om 18.00 uur.

Voorzitter: de heer drs. J.M. Staatsen, burgemeester.

Griffier: de heer J. van der Does.

Aanwezige leden: de heren F.H.J. von der Assen, mr. drs. C. Bremmer, drs. S.W.C. van den Dool, A.A.L. Eversteijn en ing. P.T. van der Haven, mevrouw drs. E.C. van Herk, mevrouw drs. M.A.M. Lamers, de heren E.M.L.H. Maassen, J.P. Middelburg, drs. M. van der Meij en drs. N. Mol, mevrouw A. Okma, de heren M.P.A. van Oostrum, J.C.M. Rasch en R. Riphagen, mevrouw A.M. Schrijver en de heren J. Smit, A.A. in 't Veen en R.J.M. Zoetemelk.

Aanwezige wethouders: de heer mr. E.P. Beimers, mevrouw B.B.M. Bremer en mevrouw drs. I.C.J. Nieuwenhuizen.

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter:** Ik heet u allen welkom bij de laatste raadsvergadering van dit parlementaire jaar, ook degenen die thuis meekijken. Dat betekent dat er redelijk veel onderwerpen op de agenda staan, ook belangrijke onderwerpen. Daarom beginnen we vandaag eerder. Qua spreekijdverdeling zijn we uitgegaan van een vergadering die zou moeten kunnen eindigen om 22.30 uur, maar ik weet dat er in deze zaal voetballiefhebbers zijn die het heel plezierig zouden vinden als we eerder klaar zijn. Als de raad ermee instemt zal ik, als de voetbalwedstrijd vanavond eindigt met het nemen van strafschoppen, de vergadering dan schorsen, zodat we dat gezamenlijk kunnen meemaken. Misschien moeten we die concessies aan de voetballiefhebbers doen. De heer Smit komt wat later. We zijn heel blij dat Alphons Eversteijn weer in ons midden is. Je hebt een moeilijke periode achter de rug met je gezondheid. Ik heb begrepen dat je graag even iets wilt zeggen.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Dank u wel, voorzitter. Ik wil het college, de raad, de fracties, de griffie en iedereen die zich de afgelopen tijd met mij heeft bemoeid, hartelijk danken voor de steun, de wenskaarten en de prachtige bloemen die ik heb mogen ontvangen. Dat heeft mij zeer gesteund in een heel lastige tijd. Nogmaals dus mijn hartelijke dank.

De **voorzitter:** Zeer bedankt. Je boft, want je bent vandaag weer een beetje begonnen en nu vandaag is er direct het reces. We hopen dat je bij de start van het nieuwe parlementaire weer volop kunt meedoen.

Zijn er opmerkingen over de agenda? Ik had begrepen dat D66 buiten de orde van de vergadering een motie wil indienen over huishoudelijke hulp. Klopt dat?

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ja, mede namens GroenLinks.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we die motie aan het eind van de vergadering behandelen, zoals het hoort. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Wij zouden het college graag iets willen verzoeken naar aanleiding van de informatiebrief over de Duivenvoordecorridor, die wij gisteren hebben ontvangen. We hebben daarover een motie opgesteld en die zouden wij graag op een geschikt moment behandelen.

De **voorzitter**: We kunnen die motie aan het eind van de vergadering behandelen, maar we kunnen haar ook betrekken bij agendapunt 5.2 over de grondexploitatie Duivenvoordecorridor. Zullen we de motie maar gelijk bij dat agendapunt behandelen? Agendapunt 5.2 is een hamerstuk, maar als er een motie is over hetzelfde onderwerp, is het praktisch om het samen te voegen. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

Met deze wijzigingen wordt de agenda vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 9 juni 2016

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad 7 juli 2016

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje

• *Huisartsenpost*

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Uit de antwoorden op onze laatste vragen blijkt dat de gemeente met SMASH en het MCH overlegt over de huisartsenpost. De huisartsen in Voorschoten zijn echter ook in gesprek gegaan met de Leidse regio, SHR. GroenLinks vindt dat de kans op een goed onderhandelingsresultaat groter wordt als het college nu ook inzet op een gesprek met SHR en het LUMC. Daarnaast heeft ook Topaz goede ideeën geopperd voor een lokale post. Is het college bereid om in juli of augustus met SHR en het LUMC te spreken en om Topaz bij zowel de Haagse als de Leidse gesprekken te betrekken?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Ik kan hier vrij kort over zijn. Natuurlijk zijn wij bereid om die gesprekken te voeren. Eigenlijk voeren wij die gesprekken al. De raad is erover geïnformeerd dat naast SMASH en het MCH in ieder geval de huisartsen zelf zich oriënteren op de Leidse regio. We hebben ook contact met Alphen aan den Rijn en met de huisartsenpost in Teylingen. Het college heeft eerder contact gehad met Topaz. Zoals eerder aangegeven, willen wij ook heel graag de gezondheidstafel, waarvan Topaz deel uitmaakt. Ik vermoed dat die eind augustus of begin september georganiseerd wordt, omdat er nog gesprekken lopen met het MCH en SMASH die daarna worden doorvertaald. Ook van belang is dat weten de huisartsen nog niet eens dat we het project huisartsenpost ook hebben ingebracht in het kader van Economie071, bij het project vitaliteit, waarbij Voorschoten als een van de trekkers te boek staat, om dit punt ook aan de kant van de Leidse regio hoog op de agenda te krijgen en hulp te zoeken.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb geen aanvullende vragen. Het college voert dus actief regie op deze gesprekken.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Misschien heb ik niet goed geluisterd, maar heeft de wethouder ook gezegd dat zij met de huisartsen in Voorschoten en in Leiden in gesprek is?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Ja, wij zijn constant in gesprek met de huisartsen. Zij zijn ook gewoon aangesloten bij het overleg met het MCH. Zij hebben echter gezegd dat zij hun gesprek met de Leidse regio eerst onderling als huisartsen willen voeren. Vergeet ook niet dat wij de huisartsen heel hard nodig hebben bij het tot stand komen van een zo lokaal mogelijke huisartsenpost.

HAMERSTUKKEN

5.1. Startnotitie Sportnota (raadsregistratienummer 5341)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

5.2. Actualisatie Grondexploitatie Duivenvoordecorridor (DVC) en risicoanalyse (raadsregistratienummer 5379)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

5.2b. Motie 100455 van GroenLinks over de Duivenvoordecorridor

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Wij hebben gisteren Informatiebrief 084 van het college ontvangen. Die brief gaat over het onderzoek naar de mogelijkheden voor eventuele subsidies voor de Duivenvoordecorridor, met als doel om die zo groen en open mogelijk te houden. In de informatiebrief wordt geconcludeerd dat een nader haalbaarheidsonderzoek zou moeten worden gedaan met betrekking tot een aantal met name genoemde

subsidies. Wij zouden het college willen verzoeken om dat haalbaarheidsonderzoek in de komende periode uit te voeren en om daarover zo spoedig mogelijk te rapporteren, uiterlijk voor de eerstkomende vergadering van de commissie Wonen, Ruimte en Groen. Dat is de strekking van de motie. Daarop krijgen wij graag een reactie van het college. De motie luidt:

"Motie 100455.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

gezien het raadsvoorstel 1 13062016,

overwegende dat:

- *het college op 6 juli 2016 Informatiebrief 084 aan de raad heeft gezonden;*
- *uit deze brief blijkt dat er haalbaarheidsonderzoek nodig is om de slaagkans van subsidieaanvragen te bepalen;*
- *het hier met name betreft de subsidiemogelijkheden in het kader van de landschapstafels en het regionaal groenprogramma van Holland Rijnland, het Europees Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP 3, deelprojecten groenontwikkeling) en het Groenfonds Staatsbosbeheer;*
- *het gelet op de termijnagenda, waarin een besluit over het bestemmingsplan Roosenhorst op de agenda staat, gewenst is zo spoedig mogelijk nader inzicht te krijgen in eerdergenoemde subsidiemogelijkheden;*

verzoekt het college:

- *nader onderzoek te doen naar de haalbaarheid van subsidies in het kader van de landschapstafels en het regionaal groenprogramma van Holland Rijnland, het Europees Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP 3, deelprojecten groenontwikkeling) en het Groenfonds Staatsbosbeheer;*
- *zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voor de eerstvolgende vergadering van de commissie WRG, over dit onderzoek aan de raad verslag uit te brengen,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik had toegezegd om de studie voor het zomerreces afgerond te hebben en naar de raad te sturen. Sorry dat dat een dag voor de raadsvergadering is gebeurd, maar er moest heel hard gewerkt worden. We hebben in de brief aangegeven dat de kans vrij gering lijkt dat er voor bepaalde projecten een subsidie is. Dat geldt met name voor de recreatieve projecten waarvoor wij subsidie zouden kunnen krijgen. Wij blijven dit monitoren en in de gaten houden. Ik zit zelf in de landschapstafel. Ook daar blijf ik hier aandacht voor vragen, evenals in Holland Rijnland, dat ook subsidies heeft voor bepaalde groenprojecten.

Er wordt gevraagd om terugkoppeling voor de eerste commissievergadering na het reces, op 8 september. Dat is echt heel kort, want de hele zomer wordt er heel weinig vergaderd en is er ook geen landschapstafel. Dat kan ik dus niet toezeggen. Dat is te snel, maar ik wil wel bekijken wat ik binnen de mogelijkheden kan doen en ik wil een terugkoppeling geven zodra het eerst mogelijke moment er is.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Ik begrijp dat het problematisch kan zijn om al een totaalbeeld op tafel te leggen voor het eind van de zomervakantie, maar ons punt is dat op de termijnagenda van november de besluitvorming over bestemmingsplan Roosenhorst staat. Dit heeft daar natuurlijk mee te maken. We willen niet in een soort tijds-klem geraken, waardoor er straks ineens geen tijd meer is om alternatieven te bekijken. Vandaar onze aandrang op zo groot mogelijke spoed.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Dat realiseer ik mij, maar daarom zei ik ook dat ik dit zo snel mogelijk doe. Ik wil echter wel gelijk zeggen dat 8 september onhaalbaar is. Daar ben ik liever eerlijk over. Daarnaast moet de heer Von der Assen ook niet heel veel geld verwachten, want we hebben al die onderzoeken naar subsidies gedaan. Wat we binnen kunnen halen, hebben we al binnengehaald. Het enige punt waarop we eventueel nog kunnen scoren, betreft de recreatieve doeleinden. Het is dus niet zo dat we kunnen zeggen: kunnen we twintig huizen minder bouwen en krijgen we dan geld als we dit of dat doen? Dat is niet het geval. De kans van slagen is het grootst op het punt van groenvoorzieningen, recreatie en toerisme. Dat hebben we ook in de brief aangegeven. Daar probeer ik natuurlijk wel het maximale uit te halen, maar verwacht geen wonderen.

De **voorzitter**: Eerst de heer Maassen. Daarna ronden we af met de heer Von der Assen, die dan ook kan aangeven of hij de motie in stemming wil laten brengen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik ben het op zich eens met de vraag in de motie van GroenLinks om zo snel mogelijk en voor de komende vergadering van de commissie WRG, dus voor 8 september, uitsluitel te bieden. De wethouder zegt dat dit praktisch onmogelijk is, maar net als andere leden van de raad hecht ik er heel veel waarde aan dat er uitsluitel wordt gegeven voordat de besluitvorming in gang wordt gezet. Dan bedoel ik niet de uiteindelijke besluitvorming in de raad, maar de planvorming in het college. Als 8 september onhaalbaar is, is de wethouder dan wel bereid om hier toe te zeggen dat de besluitvorming over Roosenhorst een cyclus wordt doorgeschoven en dat er geen onomkeerbare stappen worden genomen voordat het haalbaarheidsonderzoek wordt besproken in de commissie?

De **voorzitter**: Ook de heer Van den Dool wil het woord. Ik wil nu eerst alle interventies van de raad aan de orde laten komen, want anders blijven we doorgaan.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Ik heb een korte vraag. Hoe verhoudt het deel over de subsidies in de informatiebrief zich tot onze eerdere vraag aan de wethouder om via een lobby bepaalde dingen binnen te halen voor de Duivenvoordecorridor?

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Op zich kunnen wij ons aansluiten bij het verzoek van GroenLinks, ook gelet op een vraag van onze fractievoorzitter bij de begrotingsbehandeling, maar wij kunnen ons evenzeer aansluiten bij de reactie van de wethouder in eerste instantie. Ik vertrouw erop dat zij binnen haar mogelijkheden zo snel mogelijk zal reageren. Dat proef ik ook uit haar reactie: 8 september is niet haalbaar, maar zo snel mogelijk na 8 september. Zo heb ik het opgevat. Hopelijk heb ik dat goed begrepen.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Von der Assen voor het slotwoord op dit punt.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. De wethouder heeft nog niet gereageerd op het verzoek van de SP. Die reactie zou ik graag willen horen voordat ik conclusies trek.

De **voorzitter**: U bedoelt de optie om het onderwerp een cyclus te verschuiven.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Nee, Roosenhorst gaan we niet een termijn opschuiven. Dat kost simpelweg te veel geld. Tenzij de raad die opdracht geeft, maar ik adviseer ten strengste om dat niet te doen. Ik heb in de eerste termijn gezegd dat ik zo snel mogelijk met nieuwe feiten en andere punten zal komen. Dat zal ik doen. De heer Bremmer had het dus goed begrepen.

De **voorzitter**: Ik denk dat het standpunt van het college helder is. Mijnheer Von der Assen, wilt u de motie in stemming laten brengen?

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Wij hebben gehoord wat kennelijk haalbaar en onhaalbaar is. In het licht daarvan trekken wij de motie in en hopen wij dat er zo spoedig mogelijk nadere informatie over dit onderwerp komt.

De **voorzitter**: Aangezien motie 100455 is ingetrokken, maakt zij geen onderdeel meer uit van de beraadslaging en hoeft er niet over gestemd te worden.

5.3. 1e wijziging Legesverordening Voorschoten 2016 (raadsregistratienummer 5338)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6. Paracommercie in de APV (raadsregistratienummer 5032)

De **voorzitter**: Er was even discussie over de vraag of het efficiënt is als de raadsleden bij de komende kleinere onderwerpen vanaf hun plaats spreken en dus niet bij het katheders. Misschien is het leuk om bij de grotere onderwerpen, zoals de Kadernota, wel bij het katheders

te spreken, maar ik stel voor dat de raadsleden bij de kleinere onderwerpen ook in de eerste termijn vanaf de eigen plaats praten. Ik constateer dat de raad hiermee instemt.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Dit dossier speelt natuurlijk al een tijdje. Het is natuurlijk belangrijk om de belangen van de verenigingen, die op deze manier zelf de nodige fondsen kunnen werven, af te wegen tegen onze taken op het gebied van veiligheid, sociale hygiëne – ervoor zorgen dat mensen niet te veel drinken en bijvoorbeeld ook dat jongeren niet zonder toezicht of te makkelijk kunnen drinken – en de praktische mogelijkheden voor handhaving door de gemeente. Er is natuurlijk ook een balans te zoeken met de belangen van de commerciële horeca. Naar onze mening heeft het college een goede afweging gemaakt waarin al die belangen zijn gewogen. In overleg met de verschillende betrokken partijen is gezocht naar een compromis. Dat compromis heeft het college gevonden door een onbeperkt aantal bijeenkomsten toe te staan voor verenigingen zelf en voor andere verenigingen die een gebouw huren voor verenigingsdoeleinden en door het aantal echte paracommerciële activiteiten – dus activiteiten van mensen die puur om privéredenen zo'n gebouw huren – te limiteren op maximaal 20 per jaar per club- of verenigingsgebouw. Wij denken dat dit een heel goed voorbeeld is van hoe je als bestuurders een knoop doorhakt en een compromis bereikt tussen alle verschillende belanghebbenden en alle taken die wij als gemeente op dit gebied hebben.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Er is voldoende gezegd over dit onderwerp. Enerzijds gunnen we oom Piet en de kleinkinderen natuurlijk hun avondje, maar anderzijds hebben we wet- en regelgeving waaraan wij ons moeten houden. Wij moeten ook zorgen voor een veilige omgeving. Het huidige voorstel en de evaluatie hebben de instemming van D66.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Ik sluit mij graag aan bij het betoog van de heer Middelburg. Ik voeg daaraan toe dat wij tijdens de behandeling van dit onderwerp in de commissievergadering van 30 juni van de burgemeester hebben begrepen dat hij ervan uitgaat dat de in de brief van de ijsclub genoemde punten in goed overleg kunnen worden opgelost. Wij roepen het college er dan ook toe op om het overleg met de ijsclub en, als die zich nog aandienen, andere verenigingen te vervolgen met als insteek om praktische problemen bij het uitvoeren van de regeling zo veel mogelijk te voorkomen. Wij zijn benieuwd hoe dit in de praktijk gaat uitwerken. Wij kijken dan ook uit naar de evaluatie van deze regeling na een jaar. Met deze kanttekening kunnen we instemmen met het raadsvoorstel.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. ONS Voorschoten kan zich vinden in het voorstel om de APV ten behoeve van de paracommerciële activiteiten te wijzigen. Uit de voorgestelde evaluatie zal moeten blijken of het toegekende aantal activiteiten juist is of moet worden herzien, of de aanvragen gebruiksvriendelijk zijn zonder veel beslag te leggen op de verenigingen en op het ambtenarenapparaat en of de veiligheid, de overlast, de hygiëne en de handhaving zeker niet in het geding zijn.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Voorzitter. Er is genoeg gesproken over deze wijziging van de APV. Het CDA heeft heel kritische vragen gesteld. We zien sport, spel en verenigingen echt als zeer belangrijke partners voor de cohesie van de samenleving, ook in Voorschoten. Gelet op het verleden, kun je zien dat wat er bij de verenigingen gebeurt, in principe allemaal oké gaat. We zien geen probleem. Het CDA heeft ook heel goed naar de modelverordening van de VNG gekeken. Het belangrijkste wat daarin staat, is dat de APV in het leven is geroepen om paracommercie tegen te gaan. Concreet komt het erop neer dat de gemeentelijke uitwerking moet leiden tot regels die in ieder geval in enige mate bijdragen aan het tegengaan van oneerlijke mededinging. Ik denk dat er in Voorschoten geen oneerlijke mededinging is. Wij vinden het voorstel sympathiek; dat geldt zeker voor beslispoint 2. Bij beslispoint 1 had het CDA graag "onbeperkt" gezien, maar wij denken dat dat minder sympathiek is in verband met het handhaven daarvan. Wij vinden daarom dat het aantal bijeenkomsten van 20 naar 40 kan. Dat zou voor de verenigingen, de mensen in Voorschoten, de horeca en de lokale ondernemers, die daar ook hun cateringactiviteiten verrichten, een heel mooi compromis zijn. Ons amendement daarover wordt mede-ingediend door de VVD en ONS Voorschoten. Het amendement luidt:

"Amendement 100453.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

gelezen hebbende de adviesnota aan de raad 'De 6de wijziging (met bepalingen voor de paracommerciële horeca) van de Algemene Plaatselijke Verordening Voorschoten 2010',

overwegende dat:

- *sport en spel en andere gemeenschappelijke activiteiten belangrijk zijn voor (het behoud van) de sociale cohesie van onze samenleving, dus ook voor Voorschoten;*
- *de overheid zich steeds vaker terugtrekt uit het publieke domein, zodat verenigingen zich in toenemende mate genoodzaakt zien aanvullende inkomsten te genereren, onder meer door verhuur van hun clubgebouwen aan derden;*
- *het faciliteren en de instandhouding van ons verenigingsleven binnen aanvaardbare kaders (geen geluidsoverlast) van groot belang zijn;*
- *de DHW gericht is op het tegengaan van oneerlijke mededinging door paracommerciële instellingen;*
- *niet onomstotelijk aangetoond is dat de paracommerciële rechtspersonen in Voorschoten de belangen van de commerciële horeca schaden, zodat handhaving van de huidige lokale omstandigheden in de rede ligt;*
- *gemeenten, waaronder Voorschoten, hun regelgeving herzien in het kader van deregulering;*
- *melding van de aangehaalde bijeenkomsten resulteert in een onwenselijke toename van de administratieve lasten, zowel voor het verenigingsleven als voor de gemeente Voorschoten zelf;*

besluit beslispunt 1 als volgt te wijzigen:

1. het vaststellen van de gewijzigde bepaling(en) van de APV Voorschoten 2010 met betrekking tot het gebruik van club- en verenigingsgebouwen (zijnde de gebouwen van paracommerciële rechtspersonen) door derden voor maximaal 40 bijeenkomsten van persoonlijke aard per kalenderjaar per inrichting, waarbij (zwak) alcoholische drank wordt geschonken;

besluit beslispunt 3 te handhaven, maar er wel aan toe te voegen:

3. Het college op te roepen om binnen de juridische kaders de ruimte te zoeken om tot een zo eenvoudig mogelijke meldingsplicht te komen (zie VNG-modelverordening), waarbij verenigingen zo min mogelijk met bureaucratische administratieve handelingen worden belast, zo ook voor de werkorganisatie van Voorschoten."

De heer **Maassen** (SP): Ik luisterde met enige verbazing naar de bijdrage van mevrouw Van Herk. Laat ik vooropstellen dat uitbreiding van het aantal mogelijke feesten in de verenigingsgebouwen de sympathie van de SP heeft, maar ik ben heel erg aan het zoeken waarom mevrouw Van Herk het over 40 heeft. Zij zegt dat dat sympathieker is voor de handhaving. Dat snap ik niet, want "onbeperkt" hoef je juist niet te handhaven. Dat is het handige van "onbeperkt": dan mag het gewoon. Waarom is 40 makkelijker te handhaven dan "onbeperkt"?

De **voorzitter**: De heer Middelburg wil interrumpen over hetzelfde punt. Daarna kan mevrouw Van Herk in één keer antwoorden.

De heer **Middelburg** (PvdA): Vanavond staat ook het voorstel over het betrekken van de burger op de agenda. Bij dit voorstel is heel duidelijk dat het college zowel de verenigingen als de commerciële horeca heeft gesproken en heeft betrokken bij het opstellen van het voorstel. Mevrouw Van Herk stelt dat de commerciële horeca hiervan waarschijnlijk geen echte hinder zal ondervinden en wil het aantal bijeenkomsten daarom verdubbelen. Mijn vraag aan mevrouw Van Herk is of zij hierover contact heeft gehad met de commerciële horeca en wat de reactie was. Wij hechten immers aan het compromis van het college. Ik krijg dus graag een verslag van de contacten van mevrouw Van Herk met de commerciële horeca hierover.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Uiteraard heb ik daar contacten over gehad. Ik heb het niet geturfd, maar u kunt het zelf ook zien. Moet ik nu de namen gaan noemen? Ik kan mij niet voorstellen dat horecaondernemers in de Voorstraat last ondervinden van de volkstuintjes, het handbal en Adegeest. Ik denk dat we met elkaar die conclusie wel kunnen trekken. Als je dit keurig aan hen vraagt, zullen zij ook echt zeggen dat zij geen last hebben van de feestjes van kindjes die 18 jaar worden en die dat met hun vriendinnetjes vieren. Wat de vraag van de heer Maassen betreft: ik zie graag "onbeperkt" en ik hoop dat iedereen dat steunt.

De heer **Maassen** (SP): Mijn vraag is waarom 40 beter te handhaven is dan "onbeperkt".

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Dat is beslispunt 3: men wil graag dat het gemeld wordt. Van mij hoeft die meldingsplicht niet, want ik denk dat het nu prima gaat in ons dorp. Het CDA blijft daarachter staan, maar om dit te bereiken, hebben we ook compromissen moeten sluiten. Vandaar dat het zo is.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. In een tijd waarin wij steeds meer van mensen en verenigingen vragen om in eigen inkomsten te voorzien, past het ons als gemeente dat wij maximale vrijheid geven om andere inkomsten te krijgen door het organiseren van een mooie veiling of door verhuring voor feestjes. In elke eerdere discussie hierover in deze raad hebben wij er dan ook voor gepleit om verenigingen maximale vrijheid te geven om hierin te kunnen voorzien en om dingen te kunnen organiseren. Tegelijkertijd hebben wij goed geluisterd naar de burgemeester, die aangaf dat er nu sprake is van een illegale situatie en dat wij bepaalde regels moeten stellen om enerzijds mogelijkheden te geven en anderzijds ook bepaalde waarborgen te geven, bijvoorbeeld over veiligheid. Daar waren wij ook gevoelig voor. Wij konden ons dan ook goed vinden in het amendement dat zo serieus en met zeer veel energie is opgesteld door de CDA-fractie en waarin een mooi compromis is gevonden: we stellen regels, maar laten we de regels zo licht mogelijk maken en laten we de meldingsplicht zo licht mogelijk vormgeven. Het is een mooie oproep aan de gemeente en het college om dit zo vorm te geven. Met 40 bijeenkomsten per jaar geef je iedereen de ruimte om in bepaalde dingen te voorzien. Zoals wij al eerder hebben aangegeven, waren ons niet heel veel klachten bekend. Wij denken dus dat wij door dit amendement te steunen, met veel complimenten aan mevrouw Van Herk van de CDA-fractie – het amendement is overigens ook medeondertekend door de fractie van ONS Voorschoten – verenigingen een mooie mogelijkheid bieden om tot in de verre toekomst goed in de eigen inkomsten te voorzien.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP-fractie verbaast zich al een tijdje over dit hele proces voor het veranderen van de APV. Er is in het proces een paar keer iets misgegaan. Uiteindelijk ligt er een redelijk voorstel, maar de SP-fractie heeft zich steeds afgevraagd waarom de individuele feesten bij die verenigingen beperkt moeten worden. Mensen kunnen daar goedkoop een feestje vieren. Dat geldt zeker voor mensen die niet in de reguliere horeca kunnen huren. De reguliere horeca heeft er op dit moment geen last van dat er niet wordt gehandhaafd op de feesten die er nu zijn. Natuurlijk hebben die ondernemers, toen hun werd gevraagd of zij hier last van hebben, aangegeven dat zij wel denken dat zij er last van hebben. Natuurlijk zeggen zij dat, maar op dit moment kunnen zij niet aantonen dat zij hier last van hebben, terwijl dit nu niet gehandhaafd wordt. Daarom is het goed dat het aantal mogelijke feesten al van 12 naar 20 is verschoven en daarom zal de SP het amendement steunen om dat aantal van 20 naar 40 te verhogen.

De **voorzitter**: Dank voor de gemaakte opmerkingen en de bijdragen. Ik zal proberen om het kort te houden. De essentie van het voorstel is dat er een evenwichtige balans en mix gevonden moeten worden tussen diverse belangen. Het gaat om veiligheid, sociale hygiëne, drankgebruik en paracommercialisme. Er is dus een kluwen van onderwerpen waaraan we dit

voorstel hebben gekoppeld. We hebben als college al eerder gezegd dat we geen enkele beperking willen opleggen aan activiteiten van andere verenigingen in verenigingsgebouwen. Die wijziging heeft dus al plaatsgevonden. De discussie spitst zich dus vooral toe op het aantal feesten van persoonlijke aard, de zogenaamde ome Piet-feesten. Die term is een beetje ingeburgerd geraakt; misschien is dat dus een goede aanduiding. Het college vindt dat de verhoging van 12 naar 20 een adequate verhoging is. Wij vinden dat aantal een goede balans in de verhouding tussen de belangen van de commercie en de belangen van de verenigingen. Het college zou het betreuren als dat aantal zou worden opgetrokken naar 40. Je loopt daar ook een zeker risico mee, want als de horeca zegt dat zij dat aantal te hoog vindt en dat daarmee de balans is verstoord, is een gang van de horeca naar de rechter in beginsel denkbaar. We kunnen natuurlijk zeggen: we zetten het op 40 en dan moet de rechter daar eventueel maar een uitspraak over doen. Het college heeft eerder echter gezegd dat we naar 20 gaan. Wij hebben contact gehad met de horeca en daarbij kwam het signaal dat 20 al een behoorlijk hoog aantal was, maar voor de horeca niet prohibitief zou zijn. Het college heeft heel sterk het gevoel dat een verhoging naar 40 heel fors is. Nogmaals: maken we ons niet kwetsbaar voor juridische procedures? Het college zou er echt de voorkeur aan geven om het aantal te houden op 20. Misschien zou het een soort compromis kunnen zijn om de evaluatie wat eerder te doen om te bekijken hoe het gaat. Voor het college zou dat misschien een optie zijn om elkaar toch vast te houden: laten we een start maken met 20, maar laten we de evaluatie bijvoorbeeld na een halfjaar doen om te bekijken wat daaruit komt en of daarin een reden ligt om misschien tot een ander aantal te komen. Dat is de opvatting van het college.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Het is heel goed dat u de flexibiliteit en de bestuurlijke snelheid van denken hebt om direct een oplossing te vinden. Ik denk dat het heel goed is om de evaluatie sneller te doen. Dan kunnen we het aantal over een halfjaar altijd nog aanpassen aan de hand van de feiten. Ik vind dat een heel goede suggestie. Dank daarvoor.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Middelburg.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Ook wij kunnen uw voorstel steunen.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Uiteraard steunen wij het amendement dat wij met de VVD en het CDA hebben ingediend.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Voorzitter. Het CDA ziet het graag positief. Wij gaan ervan uit dat de verenigingen heel goed uit de voeten kunnen met 40 en dat zij zich daarin kunnen vinden. Dat vinden wij het beste voorstel voor Voorschoten.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. We doen dit, omdat we komen uit een illegale situatie. Die illegale situatie heeft al nooit een gang naar de rechter opgeleverd. Nu maken we regels. Ik kan uw redenering dus niet helemaal volgen, maar laten we er dan inderdaad in meegaan dat we op een gegeven moment gaan evalueren. Laten we dan op dat moment bezien of de 40 –

als het amendement wordt aangenomen – aanpassing behoeft. De VVD-fractie houdt dus vast aan het amendement, temeer daar wij groot vertrouwen hebben in uw souplesse om op een krachtige en bestuurlijke wijze dit soort besluiten van de raad uit te voeren in samenhang met alle inwoners van deze gemeente.

De **voorzitter**: Ik zou bijna zeggen: stopt u dan maar gauw!

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik heb niet nog meer veren, die ik op dit moment kan gebruiken. In de huidige situatie is er wel een beperking maar wordt die niet gehandhaafd. Er wordt geen overlast ondervonden en er wordt geen gang naar de rechter gemaakt. Ook de SP handhaaft dus haar steun aan het amendement.

De **voorzitter**: Ik denk niet dat we nu nog een uitvoerige discussie moeten voeren, maar ik wil nog wel reageren op de opmerking van de heer Mol dat er eigenlijk geen probleem was. Misschien was er in die zin geen probleem omdat er misschien verenigingen waren die geen illegale ome Piet-feestjes wilden houden. Door deze aanpassing ontstaat ook voor andere verenigingen de mogelijkheid om wel feesten te gaan houden. Dat is de redenatielij: velen hielden zich aan de regels; anderen niet. We gaan nu legaliseren, zodat degenen die zich niet aan de regels hielden, ruimte krijgen. Daardoor kunnen andere clubs nu ook zeggen: het mag; wij gaan dus ook 40 feesten per jaar houden. Als die situatie zou ontstaan, hebben we volgens mij ten opzichte van de horeca een geweldige problematiek. Vandaar dat het college het aantal liever op 20 zou zetten, met een versnelde evaluatiebepaling. Maar goed, die discussie hebben we gehad. Ik stel voor dat we dit debat afronden en tot besluitvorming overgaan. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

In stemming komt amendement 100453 van het CDA, de VVD en ONS Voorschoten.

Het amendement wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de VVD, ONS Voorschoten, het CDA en de SP ervoor hebben gestemd.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Is het amendement nu aangenomen met dien verstande dat er over een halfjaar een evaluatie plaatsvindt?

De **voorzitter**: Het amendement is aangenomen. De tekst van dat amendement is dus aangenomen. Daarin staat niet dat de evaluatie over een halfjaar zal plaatsvinden, maar het staat het college natuurlijk vrij om over een halfjaar te evalueren. Daar is op zich geen amendement voor nodig.

In stemming komt het na amendering gewijzigde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik wil gezegd hebben dat wij zeer content waren met het voorstel van het college en daarvoor zouden hebben gestemd. De enige reden waarom wij dat niet doen, heeft te maken met het feit dat het voorstel zojuist geamendeerd is.

Het na amendering gewijzigde voorstel wordt aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de PvdA-fractie ertegen heeft gestemd.

7. Subsidieplan Voorschoten 2017–2020 en Algemene subsidieverordening Voorschoten 2016 (raadsregistratienummer 5398)

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Met excuses voor het vanwege omstandigheden niet helemaal mee hebben kunnen krijgen van de commissievergadering, waarmee ik misschien het risico loop dat ik dingen dubbel doe, merk ik op dat het goed is om een subsidienota te hebben. Een van de heikelste punten die je als gemeente kunt doen, is immers het verdelen van geld onder verenigingen. Daar moet je een goed kader voor hebben. Als je dat niet hebt, komen er al heel snel scheve ogen. De uitgangspunten van deze nota zijn goed, maar er is wel het een en ander over te zeggen. Het is bijvoorbeeld goed om als uitgangspunt te nemen dat instellingen over het algemeen geen verlengstuk van de gemeente zijn, maar bij het thema "kwetsbare inwoners" zien we toch iets anders: er worden juist subsidies verleend om gemeentelijke doelstellingen te halen. Dat lijkt mij met elkaar in tegenspraak. Voorwaarden voor het krijgen van een subsidie zijn bijvoorbeeld dat de organisatie meewerkt aan het realiseren van "één huishouden, één plan, één regisseur" en dat bij schuldhulpverlening en minimabeleid wordt voldaan aan de beleidsplannen van de gemeente. Ik hoop niet dat dit betekent dat de gemeente organisaties gaat muilkorven en dat zij geen kritiek op gemeentelijk beleid mogen hebben omdat zij anders hun subsidie riskeren. Wij zijn niet van dit soort powerplay gediend.

Een van de voorwaarden voor een cultuursubsidie is dat er entreegeld wordt geheven op de activiteiten. Waarom is dat een voorwaarde? Het kan toch heel goed wenselijk zijn om een activiteit gratis aan te bieden en om juist daarom een subsidie aan te vragen, zodat de kosten worden gedekt? Het kan immers heel belangrijk worden geacht dat de activiteit voor iedereen toegankelijk is en dat de toegangsprijs geen extra drempels opwerpt. Waarom zou je dit op voorhand willen uitsluiten?

De criteria voor de bibliotheeksubsidie vind ik raar. Er worden criteria opgesteld, maar daarnaast gelden de kaders die door de raad zijn vastgesteld. Dat is dubbelop. Je moet op de ene plek of op de andere plek kaders vaststellen, maar niet twee keer. Bovendien wordt de raad nu gevraagd om een subsidiekader vast te stellen dat later nog gewijzigd kan worden. Dat wordt specifiek gevraagd in de tekst. Dat is niet de bedoeling. Die kaders stellen we hier nu juist vast.

Tot slot: de innovatiesubsidie verbaast mij op twee manieren. Ten eerste verbaast het mij dat er bij de eerste drie pijlers wel wordt afgeschaapt maar bij monumenten niet. Ten tweede

zijn de kaders veel te ruim. Waarom is dit een apart thema? Waarom hoort dit niet bij de verschillende thema's waarvoor geld wordt vrijgemaakt? Wat de aangegeven kaders betreft: als je een vernieuwend dorpsfeest organiseert, kun je deze subsidie al krijgen. Innovatiesubsidies moeten bedoeld zijn om binnen het kader van de thema's "kwetsbare inwoners", "meedoen en bewegen" en "vrije tijd" vernieuwing te stimuleren, niet om voor Voorschoten-promotie te worden gebruikt.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik kan korter zijn dan de heer Maassen. Wij stemmen in met het voorliggende voorstel.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. De heer Maassen heeft zinnige vragen gesteld en wij wachten op de antwoorden. Wij hebben zelf geen overwegende bezwaren tegen het subsidieplan. Het is goed dat er een nieuwe verordening ligt en dat er samenspraak heeft plaatsgevonden. Wij willen twee zorgpunten toevoegen. Er is terecht geld gereserveerd voor het stimuleren van vernieuwing, maar dat gaat af van het totale budget. Dat geld komt dus van reguliere activiteiten. Het is goed om iets nieuws te laten bloeien, maar snoei de oude goede planten niet zomaar weg. Het tweede punt is: maak geld vrij voor het werven van vrijwilligers. Mensen gaan over het algemeen geen vrijwilligerswerk doen om zelf ook weer vrijwilligers te gaan werven. Ontmoedig hen niet door hen deze afgeleide taken op te leggen.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. D66 vindt het subsidieplan een van de belangrijkste plannen van het college, want daarin staan projecten en activiteiten die ons dorp leefbaar en de moeite waard maken. Wat D66 betreft, komt er ruim baan voor al die vrijwilligers die hun best doen om ons dorp mooier te maken. In deze tijd wordt dat ook meer en meer verwacht van mensen. Het Rijk en de gemeenten trekken zich terug en de mensen pakken activiteiten op. Dat is het doel van de participatiemaatschappij. Het subsidieplan geeft weer welke activiteiten allemaal in ons dorp plaatsvinden, waaronder heel veel activiteiten in het sociale domein. Er zal met prestatiedenken gewerkt worden. Daaraan koppelt het college een serieus bedrag van bijna € 1 miljoen. Degenen die subsidie krijgen, worden afgerekend op de prestaties die zij leveren. Dat is op zich een goede beweging, maar er moet wel heel veel worden gerapporteerd. Dat levert wel weer heel veel administratief werk op voor die deelnemers. De raad ziet die rapportages overigens graag langskomen.

Ik kom bij de toegekende subsidies. Wij vinden het een gemiste kans dat het accommodatiebeleid niet is meegenomen in dit stuk. Alleen dan kun je zien of de koek eerlijk wordt verdeeld. Bij het accommodatiebeleid gaat nu 80% van het geld naar 20% van de sporters.

Dit stuk leunt sterk op eerdere subsidieplannen, maar was de nieuwe gespreksronde niet juist bedoeld om te kijken waar nieuwe kansen mogelijk zijn? Het college stelt voor dat praktisch alle subsidieaanvragen op hetzelfde niveau blijven als in 2015, terwijl sommigen alleen maar een paar honderd euro verhoging vragen, want dan kunnen zij de solist uitnodigen die het bezoeken van het concert extra de moeite waard maakt of dan kan de zwemleerbaar een bedankje krijgen. Honoreert u dat verzoek, alstublieft. Het is van belang voor de

leefbaarheid in ons dorp dat deze clubs, die gerund worden door vrijwilligers, hun goede werk kunnen blijven doen.

Wij maken ons zorgen over de professionele organisaties die subsidie krijgen. De bibliotheek moet nu maar weer zien hoe zij een gat van € 20.000 moet opvullen. Dat geldt ook voor Kwadraad, dat door het niet toekennen van een extra bedrag van € 12.000 veel minder kan betekenen met rechtshulp via de sociaal raadslieden.

Tot slot nog een woord van zorg over de Stichting Voor Elkaar. Wij hebben hierover gesproken in de vergadering van de commissie Mens en Samenleving. De stichting krijgt subsidie voor belangrijke taken, zoals mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk, maar zij heeft ook een inkooprelatie met de gemeente. Meer nog dan met geld zouden wij het niet gek vinden als de gemeente deze stichting gaat bijstaan met raad en daad, zodat Voor Elkaar een ontwikkeling kan doormaken naar een professionele welzijnsorganisatie. Worden de problemen, liefst voor het nieuwe jaar 2017, opgelost, zodat het een organisatie kan zijn met een kloppend hart die allerlei activiteiten kan ondersteunen in het sociaal domein binnen de gemeente Voorschoten? Wij roepen het college er dan ook toe op om samenwerking te zoeken met welzijnsorganisaties uit Wassenaar en Leidschendam-Voorburg om Voor Elkaar daarbij te ondersteunen. Wij horen graag van de wethouder of zij dat wil toezeggen. Anders overwegen wij om hierover een motie in te dienen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Wij zijn in ieder geval benieuwd naar de antwoorden op de vragen van de heer Maassen, die ik niet zal herhalen. In grote lijnen zijn wij best content met het subsidieplan, zoals wij in de commissievergadering al hebben gezegd. Wij zijn ook blij dat er is voorzien in een overgangsregeling voor verenigingen waarvoor grote wijzigingen optreden. Dat is heel belangrijk. Tot slot zijn wij heel content met de toezegging in de commissievergadering naar aanleiding van dit stuk – dat betreft immers niet direct subsidies – dat er binnenkort goed bekeken zal worden hoe verenigingen meerjarig enig zicht hebben op wat zij financieel kunnen verwachten, zodat zij onder andere kunnen sparen voor investeringen of misschien meerjarig kunnen plannen. Dat heeft het college toegezegd in de commissievergadering. Daar zijn wij blij mee.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Ik dank de fracties voor de inbreng. De heer Maassen benoemde een zekere spanning in verband met de volgens mij redelijke wens van het college, ook namens de gemeenteraad en alle inwoners en belanghebbenden van Voorschoten, dat te subsidiëren instellingen in redelijkheid en billijkheid kunnen worden gevraagd om voor het geld dat zij vanuit de gemeenschappelijke middelen ontvangen, ook mee te werken aan het bereiken van gemeenschappelijke en ook door de raad geformuleerde doelstellingen. Daar is volgens mij niets mis mee. Uiteraard zal dat niets afdoen van de vrijheid van besturen en personen om er eventueel afwijkende opvattingen op na te houden. Het is niet de bedoeling om mensen op dat punt in hun rechten te beknotten; ik denk ook dat dat juridisch niet kan en niet mag. De heer Maassen gebruikte de term "muilkorven". Dat ligt sowieso ver van ons.

Wethouder Nieuwenhuizen kan straks iets zeggen over het cultuurterrein, maar ook daar hebben we tot op zekere hoogte natuurlijk te maken met de toepassing van het profijtbegin-sel. Er is natuurlijk ook een vorm van cultuuroverdracht die essentieel is voor de ontwikke-ling van jonge mensen. Daarbij denk ik bijvoorbeeld aan het onderwijs. Gelukkig is onderwijs in dit land gratis of vrijwel gratis, volgens mij tot en met je achttiende verjaardag.

De door ons geformuleerde kaders zijn natuurlijk wel voor wijziging vatbaar; dat is altijd zo met kaders en met beleid. Als de kaders door de raad zijn vastgesteld, kun je ze echter na-tuurlijk alleen wijzigen als de raad daarmee heeft ingestemd. Met het aannemen van dit sub-sidieplan geeft de raad geen vrijbrief aan het college.

Een ander dilemma is dat je innovatiesubsidies wilt verstrekken. Dat is ook op uitdrukkelijk verzoek van de sector zo opgenomen. Het gaat dus om innovatieve zaken. Juist het innova-tieve karakter van die subsidies stelt natuurlijk een zekere beperking aan de mate van inka-dering en de detaillering van de kaders die je daar wellicht voor zou willen scheppen. Het college heeft het oog vooral gehad op innovaties in de brede sector van het sociaal domein.

Mevrouw Lamers zei dat je niet te veel moet snoeien, omdat dat geen stimulans is. Ik heb geleerd en mevrouw Lamers weet dat natuurlijk ook – dat snoeien doet bloeien. Ik denk dat dat ook hier in enige mate voor geldt.

Ik ben het graag met mevrouw Lamers eens dat er geld moet worden vrijgemaakt voor vrij-willigers, maar er leven bij mij zwei Seelen in einer Brust. Ik zou dat graag doen, maar de middelen zijn natuurlijk beperkt. Op incidentele basis hebben we volgens mij in 2015 al iets extra's gedaan voor vrijwilligers, maar het blijft een diepe wens om het vrijwilligerswerk te blijven bevorderen door het rekruteren, het selecteren en het opleiden van vrijwilligers voor specifieke taken te bevorderen. Op dat punt ben ik het eens met mevrouw Lamers en me-vrouw Okma.

Mevrouw Okma refereerde aan het prestatiedenken. Dat is juist een mooi voorbeeld van een innovatieve manier van werken. Volgens mij heeft de commissie daarover hier in de raadzaal een uitgebreide presentatie gehad. Ik verwacht hier zelf veel van, ook al ben ik daar niet de primaire portefeuillehouder voor; dat is mevrouw Nieuwenhuizen, maar ik denk dat zij het eens is met wat ik hier nu over zeg.

Door mevrouw Okma is gevraagd om de rapportages die wij over de voortgang ontvangen, ook naar de raad te sturen. Die toezegging wil ik doen. We hebben in de commissievergade-ring inderdaad gesproken over de relatie met het accommodatiebeleid. Wij zijn dat punt aan het onderzoeken. Er is een grote verscheidenheid van accommodaties. Zodra wij daarover gestructureerde en heldere informatie hebben, kunnen wij die met de raad delen. Dan valt altijd nog te overwegen om een iets directere relatie te leggen tussen het subsidiestelsel en het accommodatiebeleid, maar het nadeel daarvan is vaak dat dit leidt tot het rondpompen

van geld, want dan ga je meer vragen voor je accommodaties en moet je de subsidies, al was het maar ten dele, weer verhogen om verenigingen daarvoor in enige mate te compenseren.

Mevrouw Okma signaleerde dat het voorliggende subsidieplan in zekere mate overeenkomt met het oude subsidieplan. Dat klopt. Dat heeft te maken met het feit dat wij uit de consultaties die wij in het maatschappelijke veld hebben gehouden, hebben geconcludeerd dat er grosso modo een redelijke mate van tevredenheid over het oude systeem was. Er waren natuurlijk ook kritiekpunten. We hebben geprobeerd om die met het nieuwe systeem te onder-
vangen. Als budgettaire lijn hebben wij aangehouden dat het plan neutraal is. Wij voorzien met dit subsidieplan dus niet om er meer geld of minder geld aan te besteden; daar leent het zich ook niet voor en dat is niet het primaire doel van dit plan. In die zin is dit een budgettair neutrale exercitie. Afwegingen moeten permanent door het college en door de raad gemaakt worden. Daar gaan we het later deze avond uitgebreid over hebben met elkaar.

Tot slot vroeg mevrouw Okma aandacht van het college voor de discussies over Voor Elkaar. Die aandacht heeft het college absoluut. Wethouder Nieuwenhuizen, wethouder Bremer en ik staan in regelmatig contact met de Stichting Voor Elkaar. Ik weet ook dat de Stichting Voor Elkaar met de welzijnsclubs in Wassenaar en Leidschendam-Voorburg collegiale contacten onderhoudt. Wij juichen dat toe.

Wethouder Nieuwenhuizen: Voorzitter. De heer Maassen vroeg naar de voorwaarde op het culturele terrein van het vragen van een toegangsprijs. Er staat heel duidelijk "bijvoorbeeld door het vragen van entreegeld". Vanuit het principe van cultureel ondernemerschap vinden wij dat er niet op één been gehinkt moet worden, dus alleen op subsidie. Wij bekijken dus ook hoe het mogelijk is om eigen inkomsten te verwerven.

De voorzitter: We beginnen aan de tweede termijn van de raad.

De heer Maassen (SP): Voorzitter. Ik begrijp – dat heb ik ook in het stuk gelezen – dat het college cultureel ondernemerschap wil bevorderen en niet wil dat instanties volledig afhankelijk zijn van subsidies. Het zal de wethouder misschien verbazen, maar dat waardeer ik zelfs. Ik meen echter in het stuk te hebben gelezen dat subsidieverlening uitgesloten is als je ervoor kiest om je evenement gratis toegankelijk te maken. Dat lijkt mij een stap te ver, want er kunnen heel goede inhoudelijke redenen zijn om te zeggen dat het evenement gratis toegankelijk moet zijn en om toch subsidie aan te willen vragen. Heb ik het goed begrepen dat ik dat verkeerd heb gelezen en dat het wel degelijk mogelijk is om subsidie te krijgen van de gemeente Voorschoten als je ervoor kiest om je evenement gratis toegankelijk te maken?

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Voorzitter. Ik wijs de wethouder er graag op dat te veel snoeien een kale woestijn oplevert; dat is ook praktijkervaring en dat moet goed in gedachten worden gehouden. Wij zijn op zich enthousiast over het subsidieplan. Wij hebben onze zorgen, maar ik heb verder geen opmerkingen meer.

Mevrouw **Okma** (D66) Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de beantwoording van de vragen en de reacties. Ik zou toch graag nog iets beter begrijpen welke acties het college voor zich ziet om ervoor te zorgen dat Voor Elkaar alles weer op de rit krijgt. Denkt het college dat het mogelijk is om daar voor 1 januari 2017 de rust terug te laten keren, zodat die organisatie het welzijnswerk echt kan oppakken zoals wij dat voor ogen hebben?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Ik ga nog even in op de criteria voor de activiteiten-subsidie. Zoals wij het terug kunnen vinden in het subsidieplan, staat er: "weet eigen inkomsten te genereren bijvoorbeeld door het vragen van entreegeld / toont (cultureel) ondernemerschap". Volgens mij staat het er dus echt als voorbeeld.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik denk dat het helder is. Ik heb iets te rigide gelezen, maar ik ben blij dat hier helderheid over is.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ik neem ook de vraag van D66 over Voor Elkaar voor mijn rekening: staat het college Voor Elkaar bij met raad en daad? Ik denk dat het hele Radar-advies zowel voor de gemeente als voor Voor Elkaar was bedoeld om te zoeken naar versterking van de rol en de positie van Voor Elkaar. Er is dus al helemaal uitgegaan van dat principe. Er zijn adviezen gegeven over wat beide partijen te doen staat en hoe we Voor Elkaar goed in positie kunnen krijgen. Dat is een van de punten. Daarnaast hebben we vorig jaar het aantal bestuurlijke overleggen opgevoerd om Voor Elkaar te helpen om in positie te komen. Omdat we één ambtelijke organisatie met Wassenaar hebben en omdat Wassenaar ook een eigen welzijnsorganisatie heeft, wordt er over en weer heel veel kennis uitgewisseld en wordt er bekeken hoe de één zich ontwikkelt en hoe de ander zich ontwikkelt.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de beraadslaging is afgerond en dat we kunnen overgaan tot de besluitvorming.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Okma** (D66) Voorzitter. Wij vinden het echt heel jammer dat de verenigingen niet krijgen waarom zij gevraagd hebben, maar op een nullijn blijven zitten. Daarom stemmen wij tegen het voorstel.

Het voorstel wordt aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fractie van D66 ertegen hebben gestemd.

8. Vaststelling Erfgoedverordening Voorschoten 2016 (raadsregistratienummer 5318)

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil het college graag danken voor de beantwoording van onze nadere technische vraag over het advies van de commissie Welstand

en Cultureel Erfgoed. Dat antwoord was voor ons voldoende. Daarom kunnen wij instemmen met het voorstel.

De heer **Riphagen** (D66): Voorzitter. Het is fantastisch om te zien hoeveel erfgoed Voorschoten heeft. Dat is eigenlijk ook de strekking van mijn bijdrage. D66 hecht daar enorm aan. Op basis van de nieuwe Erfgoedverordening hebben we een instrumentarium in handen om dit te borgen. Het is een goed stuk.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik sluit mij aan bij de voorgaande sprekers. Er wordt vaak waardering geuit voor vrijwilligers. Ik denk dat in dit verband ook een woord van waardering past voor degenen die het cultureel erfgoed onderhouden. Voorschoten is mede Voorschoten door de manier waarop het cultureel erfgoed hier door bewoners en organisaties wordt beheerd. Die waardering uiten we niet zo vaak en dat wil ik nu doen. Verder wil ik de wethouder bedanken voor haar bijdrage in de commissievergadering. We hebben een heel goede discussie gehad. We hebben daarbij geconcludeerd dat dit geen beleidsstuk maar een technisch stuk is, maar toch is het goed dat dit onze aandacht heeft.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik heb geen vragen gehoord. Ik wil de commissie en de raad dus bedanken voor de vriendelijke woorden. We gaan de verordening verder uitwerken. Uiteraard ook dank aan de vele vrijwilligers die onze cultuur zo koesteren.

De **voorzitter**: We zijn gekomen aan het eind van de beraadslaging.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

9. Lokaal inkoopplan jeugd (raadsregistratienummer 5326)

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Wij hebben het in de commissievergadering gehad over dit inkoopplan. Daarbij hebben wij onze zorgen geuit over het feit dat wij zorg gaan inkopen op basis van cijfers van vorig jaar, terwijl onduidelijk is waarom niet het hele budget is gebruikt. De wethouder zei dat het juist een voordeel was om in te kopen op basis van de cijfers van vorig jaar, omdat er van het jaar daarvoor geen cijfers waren, en dat je altijd meer zorg kunt inkopen als dat nodig is. Dat verbaast ons wel een beetje, want we kopen gezamenlijk in omdat dat een scherpe prijs oplevert. Waarom zouden we anders samen met tien gemeenten inkopen? De wethouder maakt met betrekking tot de lokale preventie een reservering van € 30.000. Wij krijgen graag een toelichting op wat er voor dat geld gebeurt.

Dan is er nog de generalist die de wethouder wil aantrekken, met een even generalistische taakomschrijving. Wij denken dat een specialist op zo'n positie beter signalen van kinderen kan opvangen. Daarom en omdat er sprake lijkt van aannames over wat die generalist zou kunnen oplossen, willen wij graag dat het college na een halfjaar een evaluatie naar de raad stuurt waarin wordt ingegaan op de vraag of de generalist de gewenste oplossing biedt.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Wij kunnen met alle punten van de voorliggende nota instemmen, behalve met één punt, de reservering van € 50.000 voor een generalist. We hebben hier vragen over gesteld. Ook in de commissievergadering is dit onderwerp aan de orde gekomen, maar wij moeten constateren dat voor ons onduidelijk blijft waaruit de noodzaak en het nut van de aanstelling van een generalist blijken, ook al is die aanstelling tijdelijk en later eventueel structureel. Wij vinden dat dit onvoldoende is onderbouwd. Naar ons oordeel is niet gebleken wat de precieze knelpunten zijn en of er naar alternatieven is gezocht. Wij nodigen de wethouder ertoe uit om met een nota te komen waaruit blijkt waar de knelpunten zitten, wat zich precies voordoet, waar het nu mis gaat en in hoeverre deze generalist deze problematiek kan oplossen. Op 23 september is er een vergadering van de commissie M&S. Dan kunnen we dit punt nog eens bespreken, maar de VVD gaat akkoord met alle andere punten. Dan schuiven we de besluitvorming over dit punt dus door naar de volgende sessie en dan kunnen we het daar nog eens over hebben. Ik hoop dat de wethouder dit voorstel overneemt en dat we hier in september nader over kunnen discussiëren en spreken.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. In de commissievergadering is inderdaad uitgebreid gesproken over de generalist. Het voorstel van de VVD klinkt aantrekkelijk, maar ik wil eerst de reactie van de wethouder daarop horen. Wij delen de zorg van D66 over het gebruik van de cijfers van vorig jaar. Wij hebben nog een ander punt, namelijk het delen van het plan met de betrokkenen in de gemeente Voorschoten zelf, het overleg met bijvoorbeeld de Sociale Alliantie en dergelijke. Wij vinden echt dat dit moet gebeuren, ook in dit kader. Er is gezegd dat hier kaders worden gesteld. Zelfs in het raadsvoorstel zelf staat dat we kaders vaststellen. Overleg met de brede waaier van betrokkenen zal wat ons betreft een versterking betekenen van het lokaal inkoopbeleid jeugdzorg.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik heb al eerder gezegd dat het meeste al is gezegd als je als laatste aan de beurt komt. Ik houd het heel kort. Wij sluiten ons aan bij de lijn die de heer In 't Veen heeft aangegeven. Wij willen wel benadrukken dat dit voor het CDA natuurlijk een belangrijk punt is. We kennen de collegeleden als harde werkers en we vinden het prematuur om dit onderwerp zomaar af te serveren. Wij gaan akkoord met de overige punten, maar wij willen graag op een ander moment uitgebreider, breder en meer in de diepte praten over de taken en de positie van de generalist. Dat is de insteek van het CDA.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik word er wel een heel klein beetje droevig van dat er nu wordt gezegd dat de raad geen deugdelijke onderbouwing heeft gekregen voor de generalist, want volgens mij hebben wij juist daarover zeer uitgebreid gesproken in de commissie M&S. Ik heb uitgebreid aangegeven waarom de afdeling MO en het Centrum Jeugd en Gezin dit echt noodzakelijk achten. Ik zoek het maar bij mezelf; ik zal het niet goed uitgelegd hebben. Ik wil het nog één keer kort herhalen. Het Centrum Jeugd en Gezin kampt gewoon met een te grote workload voor de jeugdconsulenten, die zich nu met taken bezighouden waarmee zij zich niet bezig moeten houden. Daarom kwamen we met het voorstel om een generalist aan de voorkant aan te stellen. Zoals ik in de commissievergadering al heb gezegd, is dat geen huisarts die gaat bekijken of je last van je oren hebt. Het is iemand die kijkt waar

bij welke ketenpartners binnen het netwerk waarmee het CJG een convenant heeft gesloten, de zorg uitgezet kan worden. Het gaat dus om bekijken hoe de processen beter kunnen lopen; het is niet meer en niet minder dan dat. Ik dring er dan ook ten zeerste op aan om hier toch goedkeuring aan te geven. Uiteraard zullen we, zoals ook in het stuk staat, over een halfjaar terugkoppelen of dit effectief genoeg is of dat we eventueel nog naar iets anders moeten kijken; dat zouden extra jeugdconsulenten kunnen zijn. Ik geef de raad op een briefje dat die een stuk duurder zijn. Een evaluatie over een halfjaar is dus meer dan prima.

D66 vroeg wat wij met die € 30.000 aan preventie gaan doen. De VVD heeft daar schriftelijke vragen over gesteld, die zijn gekoppeld aan dit agendapunt. Dit geld wordt met name ingezet voor lokale preventieve maatregelen. Wij schatten in dat € 30.000 daarvoor voldoende is.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Ik heb gevraagd om het betrekken van lokale organisaties, zoals de Sociale Alliantie, ook hierbij.

Wethouder Bremer: Sorry, dat klopt. Ja. Bedoelt u bij de preventie? Ik begrijp uw vraag niet.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Bij het opstellen van dit inkoopplan, waarmee wij financiële kaders stellen, zou dat ook goed zijn.

Wethouder Bremer: De CAW is uitgebreid betrokken geweest bij het opstellen van dit plan, maar ik zie dat ook dat niet is wat u bedoelt. Ik zit er niet lekker in.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Ik bedoel de Sociale Alliantie en de andere clubs.

Wethouder Bremer: Ja, dat klopt, zoals ik in de commissievergadering al zei.

De voorzitter: Ik hoor zeggen dat dat geen adviesraad is.

Wethouder Bremer: Sorry, ik zit niet helemaal lekker in mijn vel vanavond, maar daar hoeft de raad geen last van te hebben. Mevrouw Lamers vroeg naar de Sociale Alliantie. Dat is geen officieel adviesorgaan voor het college. We hebben het CAW om zijn mening gevraagd en die is verwerkt in het stuk.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Wat ik vraag, is of die andere niet-officiële clubs ook hierbij betrokken kunnen worden.

De voorzitter: We beginnen nu aan de tweede termijn. Dan kan de wethouder nog even over het antwoord nadenken. Misschien is dat handig.

Mevrouw Okma (D66): Voorzitter. Wij steunen het voorstel van de VVD om nog eens door te praten over de generalist, want daar is vanavond misschien niet veel tijd voor. Ik vroeg juist om meer toelichting op de lokale preventieactiviteiten omdat ik de beantwoording van de

vragen van de VVD daarover niet duidelijk vond. Wat gaat het college doen voor dat geld? Waar moeten we precies aan denken?

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Voor mij blijft het toch nog enigszins onduidelijk. De wethouder zegt dat zij een toelichting heeft gegeven, maar in de commissievergadering werd de nadruk vooral gelegd op het feit dat het allemaal heel hard nodig is. Er is ook een functieomschrijving gevraagd: wat gaat die persoon nou doen? Wat zijn de verschillen ten opzichte van de bestaande situatie en zijn er alternatieven? Ik zou toch willen voorstellen dat we in september nog één keer goed over dit punt discussiëren en dat de wethouder met een duidelijke toelichting komt: hoe is de situatie nu, waar zitten de knelpunten en hoe gaat het worden met de generalist? Evalueren houdt natuurlijk in dat we de generalist nu al aanstellen, al is dat maar tijdelijk. Het is onduidelijk voor hoelang dat dan is. Dan zou die man in dienst zijn; zeggen we dan nog dat het toch niet nodig is en moet die persoon dan ontslag worden verleend? Dat lijkt mij niet erg efficiënt. Laten we dit dus eerst even goed bekijken.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Wilt u alleen dit punt uit de besluitvorming halen? Is dat de bedoeling?

De heer **In 't Veen** (VVD): Dat is correct. Met de overige punten gaat de VVD akkoord, maar op dit punt hebben wij nog onze twijfels.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Hoor ik nu een amendement?

De heer **In 't Veen** (VVD): Ik heb inderdaad een amendement in mijn achterzak. Als de wethouder niet aan ons voorstel tegemoet wil komen, ben ik genoodzaakt om het amendement in te dienen, omdat wij op basis van de nu verkregen informatie niet akkoord gaan met dit punt.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Als het amendement wordt ingediend, willen wij graag een schorsing. Ik wacht nog op het antwoord op de vraag over het betrekken van lokale organisaties.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Nogmaals: wij sturen dit inderdaad graag door naar de volgende commissievergadering. Met de overige punten gaan wij akkoord. Wij willen graag een zorgvuldige besluitvorming. Wij pleiten daarom niet voor afstel, maar voor uitstel. Dat lijkt ons iets handiger en verstandiger.

De **voorzitter**: Voor alle helderheid: dat gaat toch over het specifieke punt van de generalist? Dat was immers het discussiepunt.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Dat klopt.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik hoop dat het inkoopplan in ieder geval vanavond wordt vastgesteld, want negen andere gemeenten zitten daar uiteraard op te wachten, omdat wij deze zorg gezamenlijk inkopen. De heer In 't Veen zegt dat hij nog niet voldoende antwoord heb gekregen. Daar zijn de commissievergaderingen voor. Volgens mij hebben wij hier drie kwartier uitgebreid over gesproken. Ik wil het met alle liefde herhalen, maar volgens mij is de raadsvergadering daar niet voor bedoeld. Ik kan alleen maar aangeven dat het Centrum Jeugd en Gezin, dat in een netwerkorganisatie zijn werk doet, aangeeft dat het op deze manier niet langer kan en dat jeugdigen daar op termijn de dupe van kunnen worden, omdat de workload te hoog is. Het CJG heeft dat gemeld aan het college en is met een oplossing gekomen, nadat het alles intern heeft bekeken om te bezien hoe dit opgelost zou kunnen worden. Vervolgens komt het CJG met dit verzoek, dat heel uitgebreid is uitgelegd. Dan kan ik niet anders dan dat steunen.

De heer **In 't Veen** (VVD): Ik kom zelf uit de ambtelijke organisatie. Dit soort zaken is aan de orde van de dag: er blijkt bij een afdeling sprake te zijn van ondercapaciteit. Dan komt er een nota waaruit blijkt waar de knelpunten zitten en waarom het nodig is dat er iemand bij komt. Ik begrijp niet waarom het zo moeilijk is om iets op schrift te stellen waar de raad even naar kan kijken. Daarom hebben wij dat nodig, zodat duidelijk is waar de knelpunten zitten en dat het stukken beter gaat als die persoon erbij komt. Ik nodig de wethouder er dus nogmaals toe uit om met zo'n stuk te komen. Dan kunnen we het daar in september nog even over hebben. De wethouder heeft drie maanden de tijd om dat voor te bereiden. Dan kunnen we in september, in de volgende raadsvergadering, de knoop doorhakken. Ik begrijp het probleem eerlijk gezegd niet.

Wethouder **Bremer**: Het probleem heb ik in de commissievergadering aangedragen. Het probleem is dat er een enorme workload op het Centrum Jeugd en Gezin rust. Het CJG is al een hele tijd aan het bekijken hoe het de inrichting kan veranderen en vraagt nu om een generalist aan de voorkant om de processen vorm te geven en om de workload eerlijker en beter te verdelen over de ketenpartners. Zoals ik al zei: we hebben daar in de commissievergadering uitgebreid over gesproken. Als u dit op schrift wilt, vind ik dat prima, maar dan krijgt u dat van mij nog deze week en zeker niet over drie maanden, want zolang kan het Centrum Jeugd en Gezin niet zo werken. Anders vraag ik u of het geld ergens anders vandaan mag komen en dan doe ik daar vanavond nog een uitspraak over.

De **voorzitter**: We zijn gekomen aan het eind van de tweede termijn van het college. Mijnheer In 't Veen, bent u nog van plan om een amendement in te dienen?

De heer **In 't Veen** (VVD): Ik zou even willen schorsen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: De schorsing was aangevraagd door de heer In 't Veen. Daarom krijgt hij nu als eerste het woord.

De heer In 't Veen (VVD): Voorzitter. Ik vind het jammer dat ik een amendement moet indienen. Ik had gehoopt dat de wethouder bereid zou zijn geweest om dit ene punt door te schuiven naar september, maar ik vrees dat dat er niet aan zit te komen. Ik wil dus bij dezen een amendement indienen, dat mede wordt ingediend door de heer Van Oostrum van het CDA en mevrouw Okma van D66. Het amendement luidt:

"Amendement 100456.

De gemeenteraad van Voorschoten, in vergadering bijeen op 7 juli 2016, ter bespreking van het lokaal inkoopplan jeugdhulp 2017 Voorschoten,

besluit niet akkoord te gaan met het reserveren van een bedrag van € 50.000 voor een nog nader te positioneren generalist aan de voorkant van het CJG Voorschoten om de dienstverlening, toegang en toeleiding verder te verbeteren en besluit dit bedrag ter beschikking te stellen van de concernreserve.

Toelichting:

Door het college zijn nut en noodzaak van de aanstelling van een generalist niet aange- toond. Evenmin is gebleken dat het college in dezen onderzoek heeft gedaan naar mogelijke alternatieven om eventuele knelpunten op andere wijze op te lossen, anders dan door inhuur van een tijdelijke c.q. mogelijke structurele aanstelling van een medewerker."

De **voorzitter**: Ik zie handen omhoog gaan, maar ik wil het even hebben over het verdere proces. We kunnen twee dingen doen. De raadsleden kunnen een discussie aangaan, maar we kunnen ook eerst de wethouder vragen om een reactie te geven namens het college, want zij heeft nog niet eerder kennis kunnen nemen van het amendement. Misschien is het dus zorgvuldig om eerst de wethouder het woord te geven. Daarna voert de raad dan de onderlinge discussie.

Wethouder **Bremer**: Ik heb het amendement nog niet kunnen lezen.

De **voorzitter**: Het staat volgens mij op iBabs. Als u tijd nodig hebt om het amendement te lezen, kunnen we ook eerst een ander agendapunt doen. Wilt u nu reageren? Ga uw gang.

Wethouder **Bremer**: Uit de toelichting krijg ik de indruk dat de indienende fracties denken dat dit van de ambtelijke capaciteit van de Werkorganisatie af gaat, maar dit is wat we inkopen van het inkoopbureau jeugd. Net zoals wij maatschappelijk werk inkopen, willen wij ook een generalist inkopen. Dit heeft dus niets te maken met de ambtelijke capaciteit van onze eigen Werkorganisatie. Misschien heb ik dat niet benadrukt. Het is dus wat wij inkopen. Daarom staat het ook in het inkoopplan jeugd. Dat is hetzelfde als bij het inkopen bij MEE, Kwadraad, Cardea, Maatschappelijk Werk et cetera. Daar valt dit ook onder. Ik vind het jammer dat ik in de toelichting moet lezen dat de indieners er zo over denken. Ik heb al gezegd

dat ik naar eer en geweten heb geprobeerd om zo duidelijk mogelijk uit te leggen waarom dit belangrijk is voor de preventieve kant van het Centrum Jeugd en Gezin. Ik betreur het dat de meerderheid van de raad dit anders ziet, maar dat is de eigen keus van de raad.

De **voorzitter**: We hebben nog heel veel op de agenda van vanavond staan, maar ik stel voor om de ruimte te geven voor één rondje en om daarna tot besluitvorming over te gaan. Eerst is er nog een interruptie van de heer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Ik zou de wethouder willen vragen wat de gevolgen voor de wachtlijsten in de jeugdzorg zijn als dit amendement wordt aangenomen.

Wethouder **Bremer**: Zoals ik in de commissievergadering en ook vanavond heb aangegeven, is de werkdruk binnen het CJG echt onnoemelijk hoog. De jeugdconsulenten komen niet toe aan het inhoudelijke werk dat zij zouden moeten doen, omdat zij zich met processen moeten bemoeien waarvoor wij deze generalist onder andere zouden willen inzetten. Als dit voorstel niet wordt aangenomen, vrees ik dus dat aan de toegangskant van het Centrum Jeugd en Gezin wachtlijsten gaan ontstaan en dat de jeugdconsulenten mogelijk zeer overbelast worden. Ik hoop dat niet, maar u weet zelf wat daarvan dan de gevolgen zouden kunnen zijn. Daar kan ik echter geen uitspraak over doen, want ik heb geen glazen bol.

De **voorzitter**: Volgens mij hebben alle fracties aangegeven dat zij zich kunnen vinden in het voorstel en is er alleen verschil van mening over dit punt. Ik stel voor dat we een rondje maken en dan tot besluitvorming overgaan.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP vindt het onbestaanbaar dat een aantal partijen in deze raad op het allerlaatste moment met een voorstel komen dat een bom legt onder het inkoopplan jeugd, die gaat zorgen voor extra wachtlijsten in de jeugdzorg, kinderen in een nog lastigere positie brengt en ervoor zorgt dat kinderen niet de hulp kunnen krijgen waarop zij recht hebben. De SP vraagt de partijen die dit amendement indienen, dan ook om daar verantwoording voor af te leggen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik kan mij aansluiten bij de woorden van de heer Maassen. Ook wij zijn hier zeer verbaasd over, ook omdat er in de commissievergadering geen woord Chinees in de uitleg zat. Voor ons was het helder dat de achterliggende reden hiervoor voor een deel preventie was, maar vooral het tegengaan van wachtlijsten en van een te hoge werkdruk bij het Centrum Jeugd en Gezin. Ik vind het kwalijk dat enkele fracties die informatie blijkbaar niet op dezelfde wijze hebben geïnterpreteerd of begrepen als wij en dan maar besluiten om het plan voor een deel op te blazen, zeker omdat het gaat om zo iets belangrijks als de zorg voor de jeugd. Zelfs als het punt inhoudelijk valide zou zijn, vind ik dat het bij zo'n gevoelig onderwerp getuigt van grote onzorgvuldigheid en, als ik dat mag zeggen, ook van enige onverantwoordelijkheid om dit op het allerlaatste moment aan de raad voor te leggen.

De **voorzitter**: Ik denk dat het verstandig is om de indiener van het amendement als laatste het woord te geven en dus eerst de rest van het rondje af te maken.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Wij werpen alle klachten over de indiening van dit amendement verre van ons, want wij vinden dat een specialist een beter antwoord zou kunnen zijn op de situatie, maar de situatie wordt niet helder geschetst. Wij staan nog steeds open voor een uitleg in het najaar, waarmee de wethouder toelicht wat voor een persoon er moet komen in het Centrum Jeugd en Gezin en welke oplossing hij moet bieden.

De heer **Maassen** (SP): D66 probeert zich altijd als zorgpartij te profileren, maar laat hier zien dat zij werkelijk geen bal verstand heeft van zorg. U bent hier bezig met het vergroten van wachtlijsten en de werkdruk van zorgmedewerkers. Hoe verantwoordt u dat als u morgen mensen uit de jeugdzorg tegenkomt?

Mevrouw **Okma** (D66): Wij zoeken de juiste, duurzame oplossing en niet zomaar iemand omdat die mogelijk een oplossing is. Nogmaals: door het college is niet goed uitgelegd welk probleem hier precies onder ligt. Het is helemaal niet onredelijk om daar een onderbouwing voor te vragen, zoals de VVD heeft gedaan. Wij steunen dat.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik wil er graag op wijzen dat alle beslispunten uit het inkoopplan jeugd gehonoreerd worden. Het gaat om heel veel geld. In die zin is er dus helemaal geen sprake van het opblazen van het inkoopplan. Geenszins! Er is over één punt discussie. Wij vinden dit een belangrijk punt en wij willen daar een zorgvuldige afweging over maken. Juist om die reden vragen wij om uitstel tot in september.

De heer **Middelburg** (PvdA): Misschien heb ik het gemist, maar hebben wij onze reguliere cyclus niet gehad? Hebben wij geen commissiebespreking gedaan? Of kan het CDA mij uitleggen hoe het op dit moment indienen van een amendement over een essentieel onderdeel van een raadsvoorstel bijdraagt aan de zorgvuldige afweging die u zegt na te streven? Volgens mij is het op het laatste moment indienen van zo'n voorstel immers het tegenovergestelde van een zorgvuldige afweging.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Wij hebben liever uitstel om daar nog eens goed over na te denken en een zorgvuldige afweging te maken dan zomaar iets honoreren. Zo simpel is het.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Waar bovenal zorgvuldig mee moet worden omgegaan, is het belang van kinderen. Dat behoort centraal te staan. Als u financiële vragen hebt, kunnen we die in de septembercyclus bespreken. Misschien kunnen dan nog dingen worden gewijzigd, maar laat de kinderen nu niet in de steek, zeg!

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik heb het idee dat we de commissievergadering hier nu overdoen. De wethouder heeft heel duidelijk uitgelegd waar deze persoon voor dient. Daarnaast ben ik het met de heer Maassen en de heer Middelburg eens dat het

echt op het allerlaatste moment een enorm grote teleurstelling is – ik wil het geen "bom" noemen – dat we niet over dit plan kunnen besluiten.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter, voor alle duidelijkheid: wij gaan met negen punten akkoord. Wij nemen dus onze verantwoordelijkheid voor de zorg. Ten aanzien van één punt hebben wij twijfels. Wij nodigen de wethouder ertoe uit om daar in november of in september over te komen praten. Ik denk ook dat het heel goed is om dan goed inzicht te geven in de bestaande wachtlijsten en de knelpunten. Ik heb wel tien keer gevraagd om met de knelpunten te komen waaruit blijkt dat deze persoon nodig is. Dan kunnen we naar een oplossing werken. Helaas blijf ik dus bij het amendement. Nogmaals: met de overige punten gaan wij akkoord, maar niet met dit ene punt.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter, deze wethouder is altijd bereid om dingen door te schuiven als dat zinvol lijkt en om dingen te onderzoeken, maar we zijn nu twee jaar bezig met de jeugdzorg en ik kan mij niet herinneren dat ik eerder in deze raad verantwoording heb moeten afleggen over de personen die werkzaam zijn binnen het Centrum Jeugd en Gezin, over hun functieomschrijving en taken, anders dan de zorg die wij ingekocht hebben. De raad stelt de kaders van het inkoopbeleid vast. Binnen die kaders willen wij graag een generalist aanstellen en aan het werk zetten, die ook uit het inkoopplan komt. Ik heb in de commissievergadering uitgelegd wat voor taken dat zijn, maar volgens mij moeten wij hier niet over de daadwerkelijke invulling door personen gaan spreken. Dat doen wij bij geen enkel personeelslid dat werkzaam is bij het Centrum Jeugd en Gezin en volgens mij moeten wij dat nu ook niet gaan doen bij de generalist.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voor de derde of vierde keer: hoe worden lokale organisaties voortaan betrokken bij het lokale inkoopplan?

Wethouder **Bremer**: Sorry, mevrouw Lamers, ik was zo gefocust op de generalist. Wij spreken tegenwoordig twee keer per jaar structureel met de Sociale Alliantie. Daarbij gaan wij ook de jeugd op de agenda zetten, zoals u ook al eerder hebt gevraagd. Wij zullen de jeugd dus structureel gaan meenemen.

De **voorzitter**: Ik sluit de beraadslaging en we gaan over tot de besluitvorming.

In stemming komt amendement 100456 van de VVD, het CDA en D66.

Het amendement wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de VVD, het CDA en D66 ervoor hebben gestemd.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter, mag ik nog een opmerking maken?

De **voorzitter**: We hebben de besluitvorming al gehad. Gaat het om een opmerking die relevant zou zijn geweest voor de besluitvorming? Ik moet dit even aan de raad vragen. We heb

ben de besluitvorming gehad, maar de wethouder heeft de dringende behoefte om toch nog een opmerking te maken. Stemt de raad ermee in dat zij daarvoor de gelegenheid krijgt? Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

Wethouder **Bremer**: Ik heb mij zo geconcentreerd op de generalist dat ik het andere beslis-punt uit het amendement niet heb genoemd. Er wordt gevraagd om die € 50.000 terug te storten in de concernreserve, maar die € 50.000 is van het inkoopplan. Dat zou ik dus in ieder geval willen afraden.

De **voorzitter**: Ik begrijp dat dat punt wordt overgenomen. De conclusie blijft dat de raad in meerderheid voor het amendement heeft gestemd.

In stemming komt het na amendering gewijzigde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Wij vonden het voorstel goed. Wij betreuren het amendement, maar we steunen het voorstel wel.

Het na amendering gewijzigde voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

10. Beschut werk onder de Participatiewet (raadsregistratienummer 5343)

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Dit is een goed voorstel. Wij ondertekenen het amendement van de SP en D66 graag. Werk dient gewaardeerd te worden zoals wij dat gewend zijn.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Wij hebben dit stuk met sympathie gelezen. Met betrekking tot de pilot met beschut werk oude stijl snappen wij dat dat als een zinvolle dag-besteding wordt aangemerkt en dat er in beperkte mate doorgestroomd zou kunnen worden naar beschut werk tegen relatief lage kosten, want er hoeft geen indicatiestelling plaats te vinden. Op zich zijn dit heldere uitgangspunten, maar na de behandeling van het stuk in de commissie heeft mevrouw **Klijnsma** duidelijk aangegeven dat er meer moet gebeuren met de taakstelling op het gebied van beschut werken. De door het college voorgestelde pilot leidt niet tot loonvorming, terwijl dat wel een wettelijke taak is. Bovendien denken wij dat, als wij die pilot desondanks toch doen, dat ten koste gaat van een beperkt budget. Dit is voor ons een beetje een worsteling. Wij zouden graag nog een toelichting ontvangen op die pilot met beschut werk oude stijl.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Het is natuurlijk een beetje lastig. Voor degenen die de media volgen, is duidelijk dat het landelijk met het beschutte werk niet overal zo goed gaat als de bedoeling was. Het is dus een lastig dossier, want we willen natuurlijk allemaal dat mensen in het geval van beschut werk nuttige en, zoals de heer Van Oostrum aangaf,

betaalde arbeid kunnen verrichten, want dat is het uitgangspunt van beschut werk. Het behoort in principe dus loonvormend te zijn. Nu wordt voorgesteld om dat niet zo te laten zijn. Dat vinden wij dus lastig; wij zijn daar niet zo blij mee.

Naar aanleiding van de rest van het plan hebben wij de vraag in hoeverre wij hier lokaal tot nu toe al echt werk hebben gemaakt van het vinden van loonvormend echt beschut werk en hoe andere werkgevers zich op dit punt opstellen. Wij hebben als gemeente natuurlijk een rol. Er zijn allerlei afspraken gemaakt, ook landelijk. Keer op keer blijkt dat het moeilijk is om die afspraken na te komen. Ik vraag het college daarom of wij als gemeente iets kunnen doen of moeten doen, niet alleen door zelf aan de slag te gaan maar vooral door werkgevers te prikkelen om de afspraken na te komen die zijn gemaakt over het aantal mensen aan wie zij een plek gaan bieden. Met andere woorden: wat doen wij lokaal om invulling te geven aan de gemaakte afspraken? Uiteindelijk is het doel immers om loonvormend beschut werk te vinden voor mensen die dat nodig hebben.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Het uitgangspunt van de term "werk" is dat je daarvoor betaald wordt. Dat is bij beschut werk volgens de Participatiewet ook nadrukkelijk de bedoeling. Toch is er een pilot gedraaid met – laten we daar duidelijk over zijn – een aantal sympathieke uitgangspunten, waarbij echter wel beschut werk zonder loon werd verricht. Mijn fractie is van mening dat dagbesteding thuishoort in de Wmo en dat beschut werk ook betaald moet worden. Vandaar dat wij een amendement indienen met D66, de PvdA en GroenLinks. Het amendement wordt dus door vier fracties ingediend. Het amendement luidt:

"Amendement 100437.

"De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

overwegende dat:

- de pilot beschut werk uitgaat van onbetaalde arbeid;*
- rijksfinanciering alleen plaatsvindt voor plaatsen waarbij sprake is van betaalde arbeid;*
- het uitgangspunt voor beschut werk in de Participatiewet betaalde arbeid is;*

besluit het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Beslispunt 1 wordt geschrapt en de volgende beslispunten worden opnieuw genummerd vanaf 1."

Ik meen in de stukken te hebben gelezen dat de rijkssubsidie voor beschut werk alleen uitgekeerd wordt voor beschut werk dat loonvormend is. Klopt het dat als wij deze pilot blijven voortzetten, geen rijkssubsidie wordt ontvangen voor de mensen die daarin geplaatst worden? Dat zijn er vier in 2017 en vijf in 2018.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Wij hebben het in de commissievergadering hierover gehad. Wij zien dit onderwerp als een deel van het totale arbeidsmarktoffensief om zo veel mogelijk mensen aan het werk te krijgen. Voor jeugd hebben we een aparte nota opgesteld om daar speciale aandacht aan te besteden. Ik zie ook dit als een aparte nota voor een bepaalde groep mensen om ervoor te zorgen dat zo veel mogelijk van hen aan het werk komen. Ik kan de wethouder alleen maar succes wensen. Ik hoop dat dit ertoe gaat leiden dat een heleboel mensen deel gaan nemen aan de participatie en aan het werk komen.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Wij hebben kennisgenomen van het plan. D66 is er voorstander van om mensen zo veel mogelijk te laten participeren in de maatschappij. Dit plan helpt daarbij door mensen actief te laten worden, maar dat zij een soort dagbesteding krijgen en niet echt een loon, vinden wij een magere invulling. Daarom sluiten wij ons graag aan bij de inbreng van de SP en hebben wij samen met de SP het amendement ingediend.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Zonder de hele commissievergadering over te doen, is nog wel enige toelichting nodig, ook kijkend naar het ingediende amendement. Het gaat om een heel kleine groep mensen, die voorheen in de WSW terecht zou komen. De pilot Alternatief beschut werk was gericht op mensen die nog niet direct loonvormend werk kunnen doen. Het is dus een vorm van arbeidsmatige dagbesteding – ik ben voorzichtig met dat soort termen, omdat die vanuit de oude regelingen bekend zijn – maar met een heel intensief traject. Die pilot heeft inmiddels plaatsgevonden. De bedoeling is natuurlijk dat de mensen daarna zo veel mogelijk daadwerkelijk in beschut werk terechtkomen. De raad heeft gezien om hoeveel mensen het ongeveer zou gaan in Voorschoten; het gaat ongeveer om vier mensen. De pilot Alternatief beschut werk, waarop het amendement van de SP eigenlijk is gericht, bewerkstelligt wel degelijk een samenhang met het nieuwe beschutte werk, waarbij mensen zo veel mogelijk bij reguliere werkgevers terechtkunnen. Die pilot ging bijvoorbeeld ook over werknemersvaardigheden et cetera. Dat hebben de raadsleden in de toelichting kunnen lezen. Ik weet niet of de heer Maassen aanwezig was bij de commissievergadering, maar daar ging de pilot dus over. Het is eigenlijk een heel samenhangend traject waarmee wij proberen om op een nieuwe manier zo veel mogelijk mensen bij reguliere werkgevers terecht te laten komen. Voor het alternatief beschut werk, dus de arbeidsmatige dagbesteding, hebben wij binnen ons participatiebudget middelen beschikbaar. Zoals al uitgelegd is, verwachten wij dat de gelden die gemoeid zijn met het beschut werk – wij schatten in dat dit gaat om een bedrag rond € 12.000 – gewoon vanuit de rijksmiddelen betaald zullen worden. Mensen met een loonwaarde rond 20% zitten echt in het alternatieve beschut werk, zoals de pilot voorheen werd genoemd. Zij leren met name werknemers- en vakvaardigheden en worden zwaar begeleid. Bij de loonvormende variant, dus het beschut werk waarin zij dan terechtkomen, gaan wij ervan uit dat mensen een loonwaarde hebben rond 40% en dat daar dus zeker op verdiend wordt. Volgens mij heb ik daarmee nog een keer de toelichting gegeven. Er zit een grote samenhang in dit voorstel. Staatssecretaris Klijnsma heeft de Tweede Kamer in een brief aangekondigd dat zij een praktijkroute wil invoeren die eigenlijk lijkt op wat wij hier voorstellen. Die praktijkroute houdt namelijk in dat mensen in het doelgroepre-

gister en de banenafpraak kunnen worden opgenomen als is vastgesteld dat zij op de werkplek niet het wettelijke minimumloon kunnen verdienen. Zij zegt ook dat zij de praktijkroute in een wetsvoorstel gaat uitwerken. Ik heb dus het gevoel dat deze pilot daarop al vooruitloopt en straks naadloos zal aansluiten op de komende wet. De raad weet dat de Participatiewet erop is gericht dat iedereen uiteindelijk gaat meedoen, ook in de vorm van werk.

Ik ga nog even in op een paar specifieke vragen. Wat doen wij zoal lokaal? Daar hebben we meerdere malen over gesproken. We werken in dit dorp met een aantal ambassadeurs. Ik denk dat ik geen verhaal meer hoef te houden over de HEMA. In de pilot is met name met organisaties uit Leidschendam-Voorburg gewerkt. Dat had alles te maken met het feit dat Voorschotense organisaties nog niet zover waren. We hebben bijvoorbeeld ook met Villa Voorschot gesproken. Wij zien dat ook die organisatie juist bij deze vorm van beschermt werk betrokken kan worden.

De **voorzitter**: We beginnen aan de tweede termijn van de raad. Ik wijs er wel op dat wij redelijk uit het tijdschema lopen. Ik dring daarom aan op beknoptheid om te proberen om de tweede termijn zo kort mogelijk te houden.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik bedank de wethouder voor de uitleg. Toch zijn wij van mening dat het amendement meer in de pas loopt met het landelijke beleid. Daarom blijven wij het amendement steunen. Het blijft dus zoals het is.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik heb een laatste vraag om verduidelijking aan de wethouder. Zij zegt dat beide trajecten eigenlijk onder de Participatiewet en het nieuwe traject vallen. Waarom zou je er dan nog een onderscheid in maken?

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. In eerste instantie vonden wij het amendement heel sympathiek, maar gelet op de antwoorden van de wethouder denk ik dat de pilot al een beetje achterhaald is. Vandaar dat wij het amendement niet steunen; sorry.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Ik heb zojuist aangegeven dat het gewoon een samenhangend traject is. Zoals ik al aangaf, gaat het erom dat mensen in ieder geval in eerste instantie weer gaan meedoen en dat zij op de een of andere manier de vaardigheden krijgen aangeleerd waarmee zij straks daadwerkelijk arbeid kunnen verrichten. Het blijft een heel specifieke groep die wij onder "nieuw beschermt" vatten, waarbij maatwerk vereist is. Het gaat om een heel klein aantal mensen, voor wie dit maatwerk nodig is. Het gaat om mensen die op de participatieladder op trede 2 of trede 3 staan. Uiteindelijk gaan zij wel degelijk op de een of andere manier loonvormend werk doen, waarmee zij een gedeelte natuurlijk weer terugverdienen. Dat is de kern van het traject. Ik denk dat dit daardoor heel waardevol voor die mensen is om uiteindelijk richting werk te kunnen gaan.

De heer **Maassen** (SP): Gaat het om de mensen die anders onder de Participatiewet beschermt werk voor loon zouden hebben of gaat het om een andere groep, die wij eigenlijk nog niet in

kaart hebben en die in de pilot in Voorschoten, voor zover ik heb kunnen lezen, ook nog helemaal niet mee heeft gedaan?

Wethouder Nieuwenhuizen: Ja, het gaat om mensen die anders onder beschut werk zouden zijn gevallen. Het gaat om mensen die nu onder de Participatiewet vallen en om mensen die voorheen in de WSW terechtkwamen. Het kan ook gaan om mensen die bekend zijn bij Werk en Inkomen, dus om mensen op trede 2 of trede 3 van de participatieladder. Het zijn dus mensen met minder mogelijkheden om direct naar de arbeidsmarkt te stromen.

De heer Maassen (SP): Het zijn dus dezelfde mensen die, als dit amendement wordt aangenomen, beschut werk tegen loon aangeboden zouden moeten krijgen.

Wethouder Nieuwenhuizen: Dat krijgen zij ook aangeboden. Dat staat ook in het voorstel; uiteindelijk krijgt iedereen dat kan doen, werk tegen loon. Er zit in feite een voortraject in voor sommige mensen, die nog niet direct richting loon kunnen.

De voorzitter: Ik sluit de beraadslaging en we gaan over tot de besluitvorming.

In stemming komt amendement 100437.

Het amendement wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, D66, het CDA en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het na amendering gewijzigde voorstel.

Het na amendering gewijzigde voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

11. Burgers betrekken in Voorschoten (raadsregistratienummer 5060)

De voorzitter: Wij hebben hier al een aantal malen met elkaar over gesproken. Er ligt volgens mij een helder voorstel. Misschien zijn er af en toe nog enkele nuanceverschillen. Ja, ik probeer het tempo er een beetje in te houden, maar degenen die hier iets over willen zeggen, krijgen daar uiteraard de ruimte voor.

De heer Riphagen (D66): Voorzitter. D66 vindt de aangepaste voorstellen van de werkgroep Burgers betrekken goed en creatief, maar toch niet voldoende. Ook op dit punt redeneren wij namelijk vooral vanuit de gemeente naar de burgers. Wij willen dit graag omdraaien: wij willen vanuit de burgers naar de gemeente kijken en wij willen nagaan wat wij als gemeente beter kunnen doen. Een permanente lerende houding is nodig. Concreet willen wij dat bij het bestuurskrachtonderzoek vanuit het perspectief van de burgers wordt nagegaan wat wij als gemeente te leren hebben van de ontevredenheid bij burgers en organisaties. Het gaat om de wijze waarop de burgers en de organisaties bij bepaalde onderwerpen in de gemeente

worden betrokken. Ik noem bijvoorbeeld de parkeerplaats bij het station in de Dobbewijk. Er zijn altijd wel processen die beter kunnen.

Wij willen dat de burgers vanaf het begin goed worden geïnformeerd en niet pas aan het eind bij de planvorming worden betrokken. Wij willen dat buurtcomités niet in de krant moeten lezen dat inspraak mogelijk is over bijvoorbeeld de Verkeersvisie, maar dat zij een uitnodiging krijgen, dat mails tijdig worden beantwoord et cetera. Wij willen dat ons als gemeente door de onderzoekers een objectieve spiegel wordt voorgehouden naar aanleiding van een selectie van die situaties. Het gaat niet alleen om de raad of het college; het gaat ook om de ambtenaren. Het gaat om leren van situaties waarin wij het wel goed doen, want die zijn er ook. Dit betekent dus niet dat wij de gemeente per definitie inhoudelijk altijd ongelijk geven, zeker niet. Ik noem enkele voorbeelden van extra maatregelen, maar er zijn er zeker meer denkbaar. Over trainingen van ambtenaren staat nu niets in de stukken. Ik noem ook het stelselmatig leren trekken uit inspraakprocessen en klachten, het stelselmatig opbouwen van dossiers, bijvoorbeeld van klachten, en het opstarten van analyse- en kwaliteitsverbeteringsprocessen.

Het inrichten van goede processen betekent dat kennis en ideeën van burgers en organisaties beter op tafel komen. Dat zal in het algemeen tot betere besluiten leiden. Als gevolg hiervan kunnen en zullen burgers ook besluiten waarmee zij het niet eens zijn, eerder accepteren en zullen zij minder procedures voeren. Dit alles is geen zuivere wiskunde, maar besturen met gevoel. Het goed aan de voorkant bij de ambtenaren laten landen van deze filosofie via bijvoorbeeld kwaliteitscirkels, trainingen, heisessies enzovoorts is volgens mij geen overbodige luxe. De goede voorbeelden, die er ook zijn, moeten worden gebruikt om de rest in beweging te krijgen, zowel ambtelijk als politiek.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Het voorliggende voorstel wordt breed gedragen door verschillende fracties, ook door de fractie van ONS Voorschoten. Wij hebben wel een opmerking over het borgen en het monitoren van de voortgang. Die vallen voor ons hierbuiten, niet omdat wij tegen borgen zijn, maar omdat wij als raad zelf waakzaam en oplettend moeten zijn om te bezien welke belangen bij de inwoners van Voorschoten spelen. Zoals in de vergadering van de commissie B&B naar voren kwam, vinden wij het ook wenselijk om het uitwerkingsplan zodanig in te richten dat de burgers structureel kunnen worden betrokken.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Voorzitter. Ik denk dat er een goed stuk voorligt. We hebben daar lang genoeg aan gewerkt. De CDA-fractie is het met D66 eens dat we dit nu wel met elkaar moeten gaan doen. Laten we elkaar daar vooral in steunen en de juiste weg vinden.

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. Korthedshalve: de woorden van de heer Riphagen waren hartstikke mooi. Wij willen nog even speciale aandacht vragen voor de tekst van de heer Dessens: als een burger dan eens participeert, wat voor gevoel kan hem dat dan aan het eind opleveren? Misschien is het goed om dat bij de raad, het college en de gemeentesecre-

taris onder de aandacht te brengen: hoe gaan wij daarmee om? Wij zien dit als een eerste opmaat in een veranderende samenleving, waarin burgerparticipatie steeds meer een onderdeel wordt van het openbaar bestuur, met tegelijkertijd de moeilijkheden die wij daar volgens mij allemaal bij signaleren. Dit is dus een eerste stap. Laten we dit eerst maar eens gaan doen en serieus oppakken. Dan zien we daarna verder.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Dit voorstel heeft een lang proces gehad. Het wordt gedragen door alle fracties in deze raad. De SP steunt het voorliggende voorstel dan ook, maar voor ons is dit echt een beginpunt. De heer Riphagen heeft een aantal voorbeelden genoemd die aantonen dat het betrekken van de burgers op dit moment in Voorschoten nog niet gaat zoals dat zou moeten. Dat zijn allemaal verbeterpunten, maar je kunt nog veel verder gaan. Overall in het land zijn er allerlei alternatieven waarmee mensen in de samenleving echt betrokken worden. Dat gaat tot aan burgerbegrotingen toe. Dat zijn stappen waar wij op dit moment nog niet aan toe zijn, maar wat de SP betreft, worden die stappen in de toekomst wel gezet, want uiteindelijk ben je als gemeente het bestuur van de burgers. Daarom moet je je ook opstellen als het bestuur van de burgers en door de burgers.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Allereerst complimenten voor de werkgroep, die hier veel tijd en moeite in heeft gestoken. Verscheidene fracties hebben al gezegd dat het voorstel breed wordt gedragen. Er is ook al duidelijk gezegd dat het in de toekomst best wat ambitieuzer kan en dat dit echt een beginpunt is. Als je de inwoners echt serieus wilt nemen, is immers een hele cultuuromslag nodig. Het gaat niet om het invoeren van een vragenboom of om, zoals in het voorstel staat, het interesseren van burgers voor politiek, hoe sympathiek dat ook is. Het gaat natuurlijk niet om het interesseren van burgers voor de politiek en hoe de raad werkt; het gaat erom om geïnteresseerde burgers die juist niet de interesse hebben om de politiek in den brede voortdurend te volgen, wel te betrekken bij de onderwerpen die die burgers interesseren. Het gaat er ook om dat mensen die "ambtelijk" met een vraag komen, op een bepaalde manier worden betrokken. Dit is dus echt een kleine eerste stap. Het had van ons best een iets grotere stap mogen zijn. Zoals de heer Overbosch in de commissievergadering heeft aangegeven, zal voor de vervolgstappen ook meer nodig zijn dan alleen mooie voornemens en mooie woorden van deze raad. Er moet sprake zijn van een proces, waarbij tijd, energie en ook geld worden geïnvesteerd in alle drie de lagen: de gemeenteraad aan de top – dat is nu eenmaal niet anders – maar ook het college en de organisatie. Dat is een belangrijk punt, want we kunnen honderd maal zeggen dat we onze inwoners serieus nemen en dat we dit ambitieus moeten aanpakken, maar in de praktijk blijkt dat de daarbij behorende cultuuromslag en zo'n veranderingstraject gewoon tijd en energie kosten. Als dit goed wordt uitgewerkt en als wij hier serieus mee aan de slag gaan, is mijn fractie bereid om die tijd en energie vrij te maken vanuit de raad.

Wij hebben één kritiekpunt. Zoals gezegd zullen wij instemmen met het voorstel als eerste stap, maar wij willen iets zeggen over de borging. In het voorstel staat dat er een werkgroep wordt ingesteld die monitort "of de gemaakte aanbevelingen en voorstellen worden uitgevoerd en die bijstuurt als dat nodig is". Wij zijn daar mordicus tegen, maar wij stemmen toch

met het voorstel in, omdat wij ons realiseren dat dit natuurlijk niet kan. Wie gaat die werkgroep namelijk bijsturen? De raad? Nee, dat kan niet; het is onmogelijk dat een werkgroep dat doet. Het college? Nee, dat kan niet; het is onmogelijk dat een werkgroep dat doet. De ambtelijke organisatie? Nee, het is onmogelijk dat een werkgroep de ambtelijke organisatie direct aanstuurt. De inwoners van Voorschoten? Ik denk ook niet dat dat gaat gebeuren. Wij zullen het voorstel dus niet amenderen, want punt 7 is op voorhand een dode letter. Het is immers niet mogelijk om dat punt uit te voeren. Vandaar dat wij vol plezier met het voorstel kunnen instemmen.

De **voorzitter**: Mevrouw Lamers, u was voorzitter van de werkgroep. Ik neem aan dat u nu primair spreekt als voorzitter van de werkgroep. Of wilt u eerst als fractievoorzitter spreken?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ja.

De **voorzitter**: Het lijkt mij goed om die posities te scheiden. Ik geef u eerst het woord als fractievoorzitter.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): En daarna?

De **voorzitter**: Daarna als voorzitter van de werkgroep.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ook GroenLinks vindt burgerparticipatie enorm belangrijk en sluit zich aan bij veel van wat er is gezegd: de wil moet er zijn, we moeten ons er allemaal voor inspannen en er is een cultuuromslag nodig. Het mooie is dat we in de raad met z'n allen een stuk hebben geproduceerd over iets waar niet volledige unanimititeit over is. Dat is toch gelukt. Het mooie is ook dat bewoners en burgers hebben ingesproken, zoals de heren Dessens, Bandringa en Van Engelenburg, die zeer behartigenswaardige woorden hebben gesproken. Dat is een heel goed voorteken. Dit is een voorzichtige eerste stap, zoals zij zelf al hebben gezegd.

Ik denk dat iedere afspraak die wordt gemaakt, een zekere borging verdient. Daar gaan wij een manier voor vinden. Ik dank de heer Middelburg voor het meedenken.

Als voorzitter van de werkgroep wil ik iedereen hartelijk bedanken voor alle inspanningen en positieve woorden. We gaan ervoor!

De **voorzitter**: Er zijn veel opmerkingen gemaakt, bijvoorbeeld dat dit een beginpunt is. Over de borging zei de heer Middelburg dat een werkgroep wel kan monitoren, maar minder sturingsmogelijkheid heeft, omdat een werkgroep geen hiërarchische positie heeft. Ik denk dat al die opmerkingen worden meegenomen. Dat doet u zelf; ik denk dus wel dat dat lukt.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: We zullen met z'n allen gauw aan de slag moeten gaan.

12. Dereguleringswijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Voorschoten 2010

De **voorzitter**: Ook over dit onderwerp hebben we al redelijk uitbundig gesproken. U hebt gezien dat het college met een aangepast voorstel is gekomen, waarbij diverse suggesties van uw kant door het college zijn overgenomen en zijn ingevoegd in het voorstel.

De heer **Smit** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik werd zelfs uitbundig van het tweede voorstel. Daarom kan onze fractie instemmen met het voorstel. Alle hiaten zijn eruit gehaald.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Ook wij zijn blij met de veranderingen die zijn aangebracht in het voorstel. Wij zijn met name blij dat het college heeft ingezien dat het niet gewenst is om de bepaling te schrappen over het aanleggen van steigers en dergelijke in het openbare water. Wij kunnen dan ook instemmen met het voorstel, dat wat ons betreft in deze vorm de burgerparticipatie in kan.

De **voorzitter**: Dit was een heel ingewikkeld traject, ook met onze ambtelijke ondersteuning, maar u merkt als raad dat wij als college goed naar u luisteren en dat wij uw woorden wikken en wegen en waar mogelijk overnemen. Dat hebben wij ook in dit geval gedaan.

Het aangepaste voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

13. Voorbereiden portefeuillehoudersoverleg Maatschappij Holland Rijnland

De **voorzitter**: U hebt hierover een notitie gekregen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb een opmerking over agendapunt 7, bezuiniging in groen onderwijs. Mede door de herontwikkeling van de Duivenvoordecorridor is het belang van de tuinbouwsector in Voorschoten sterk afgenomen. Een bezuiniging op groen onderwijs treft de lokale economie dus nauwelijks. Ik weet niet wat de bedoeling hiervan is, maar ik hoop echt dat andere overwegingen dan de lokale economie ook een rol spelen in deze discussie.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Wij zullen die opmerking uiteraard meenemen. Groen onderwijs is ontzettend belangrijk, zeker in deze tijd. Wij nemen dit dus mee.

14. Bekrachtiging geheimhouding

Dit punt is deze keer niet aan de orde.

De **voorzitter**: Daarmee is het eerste deel van deze vergadering afgerond.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

15. Vaststellen jaarstukken 2015 Voorschoten (raadsregistratienummer 5342)

De voorzitter: Wij zouden de jaarstukken eigenlijk in de vorige vergadering vaststellen, maar dat kon niet, omdat we toen nog geen accountantsverklaring hadden. Eigenlijk zou dit agendapunt dus bijna een hamerstuk kunnen zijn; daar ga ik wel een beetje van uit. Wel is over dit agendapunt een amendement ingediend door GroenLinks. Dat amendement heeft betrekking op het bedrag van € 75.000 voor Voor Elkaar. Kunnen we de discussie beperken tot dat amendement? Ik neem aan dat er verder geen behoefte meer is om algemene opmerkingen te maken over de jaarstukken. Ik constateer dat de raad daarmee instemt. Het woord is aan de fractie van GroenLinks, die het amendement indient. Daarna zal het college reageren. Dan komen de andere fracties aan het woord en dan vindt de besluitvorming plaats.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Voorzitter. Met de heldere jaarstukken kunnen wij zonder meer instemmen, met complimenten. Hetzelfde geldt voor een groot deel van het voorstel, maar met één beslispunt hebben wij moeite, namelijk met het geld voor Voor Elkaar. Daarom dienen we daarover een amendement in. Laten we een separaat voorstel over Voor Elkaar bespreken, eerst in de commissie en dan in de raad. Er zijn te veel onduidelijkheden en er is te veel ruis om dit zomaar en passant bij de jaarstukken te besluiten. Dat is onze oproep. Het amendement luidt:

"Amendement 100436.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

gezien het raadsvoorstel nr. 5342 (1) d.d. 19 april 2016,

overwegende dat:

- *de jaarstukken, jaarverslag en jaarrekening, het jaar 2015 betreffen;*
- *het college voorstelt om € 155.000 ten laste van het resultaat beschikbaar te stellen aan drie doelen, te weten Inhuur casemanager omgevingsvergunningen € 20.000), extra inzet bouwprojecten (€ 60.000) en aan de stichting Voor Elkaar (€ 75.000);*
- *het college overtuigend heeft aangetoond dat terecht geld beschikbaar wordt gesteld voor inhuur casemanager omgevingsvergunningen en extra inzet bouwprojecten;*
- *dit niet geldt voor de gelden voor de Stichting Voor Elkaar;*
- *op dit moment niet a priori duidelijk is dat het geld nodig is, en waarom;*
- *dit geld niet in de marge van de jaarstukken beschikbaar moet worden gesteld;*
- *hierover dus een gesprek met de gemeenteraad moet plaatsvinden aan de hand van een volwaardig raadsvoorstel;*

besluit het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Beslispunt 3e in zijn geheel te herformuleren als volgt: Het ten laste van het resultaat beschikbaar stellen van in totaal € 80.000, te weten voor Inhuur casemanager omgevingsvergunningen (€ 20.000) en extra inzet bouwprojecten (€ 60.000).

Beslispunt 5 te herformuleren als volgt: het zinsdeel 'van € 150.469' wordt gewijzigd in 'van € 225.469'."

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Namens het college wil ik zeggen dat het college het zeer op prijs stelt als de raad het voorstel van het college op dit punt zou willen volgen. Daarmee voteert de gemeenteraad een budget van € 75.000. Vervolgens is het college aan zet – zo zien wij dat althans – om in overleg met de Stichting Voor Elkaar te treden en te komen tot een voorstel over de precieze aanwending van dat budget. Dat voorstel moet wederzijds instemming zien te krijgen. Wij stellen ons voor dat wij vervolgens de voorgestelde aanwending eerst met de commissie bespreken, voordat het college daar een subsidiebeschikking van maakt. Dat geeft ook de gelegenheid om nader in detail van gedachten te wisselen over het inhoud van het voorstel voor Voor Elkaar met betrekking tot de beoogde transformatie. Ik denk dat we daarmee een goede middenweg hebben gevonden tussen ons voorstel en het amendement van mevrouw Lamers, maar dat vergt natuurlijk wel dat het voorstel van het college door de raad wordt aangenomen. Om die reden ontraden wij het amendement, maar wij willen toch duidelijk maken dat de uiteindelijke aanwending van de middelen niet plaatsvindt voordat er behoorlijk overleg met de commissie heeft plaatsgevonden.

De **voorzitter**: Ik denk dat de situatie helder is. De wethouder heeft eigenlijk gezegd dat het bedrag formeel wordt gevoteerd, maar dat het bedrag materieel pas wordt ingezet nadat daar met de raad/commissie over is gesproken. Ik zou mij bijna kunnen voorstellen dat mevrouw Lamers er na deze toezegging van het college geen behoefte meer aan heeft dat haar amendement in stemming wordt gebracht, maar ik wil niets suggereren.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil graag een heel korte schorsing om even te kunnen overleggen.

De **voorzitter**: Die krijgt u.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Wij zijn blij met de toezegging van het college. Wij wachten de behandeling in het najaar af en wij trekken ons amendement in.

De **voorzitter**: Aangezien amendement 100436 is ingetrokken, maakt het geen onderdeel meer uit van de beraadslaging. Ik dank mevrouw Lamers en haar fractie voor hun souplesse.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

16. Voorjaarsnota 2016 Voorschoten (raadsregistratienummer 5335)

De **voorzitter**: De technische vragen van GroenLinks hierover zijn inmiddels beantwoord.

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. We hebben hier in de commissie natuurlijk al uitgebreid over gesproken. Ik beperk mij daarom tot het amendement. Dat gaat over een besluittechnisch punt. In dit stuk wordt de zogenoemde woonlastenbenadering genoemd. Daarover zullen we in het verband van de Kadernota met elkaar van gedachten wisselen. Er staat eigenlijk al dat we die woonlastenbenadering gaan toepassen. Dat zou kunnen betekenen dat als we dit voorstel ongewijzigd aannemen, de wethouder bij de behandeling van de Kadernota op het punt van de woonlastenbenadering alleen hoeft te zeggen: geachte raad, u hebt dit reeds besloten bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2016. Wat ons betreft, neem je een besluit op één plaats, niet op twee plaatsen. Vandaar ons voorstel om dat kleine stukje tekst uit de Voorjaarsnota te schrappen. Verder kunnen we ons in het voorstel vinden.

"Amendement 100441.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

gelezen hebbende de Voorjaarsnota 2016,

overwegende dat de verwevenheid ook in (dubbele) besluitvorming tussen de Kadernota en de Voorjaarsnota onwenselijk is daar waar het onderwerpen betreft die eigenlijk slechts in een van de nota's thuishoren;

besluit de Voorjaarsnota 2016 als volgt te wijzigen:

Op blz. 14 tabel 9 en de tekst daarboven beginnende met 'Hierbij wordt opgemerkt ...' te schrappen."

De **voorzitter**: Ik heb een besluitvormingstechnische opmerking over het feit dat u uw voorstel hebt aangemerkt als een amendement. Een amendement is een voorstel tot wijziging van beslispunten. Het gaat hier niet om een wijziging van beslispunten, maar eigenlijk om een wijziging in de tekst. U kunt uw doel op twee manieren bereiken. U kunt er een motie van maken waarin u het college ertoe oproept om die tekst weg te halen. U kunt ook het antwoord van het college afwachten. Als het college bereid is om die passage weg te laten, hebt u uw doel ook bereikt. Dan is er überhaupt geen motie of amendement nodig. Ik wil er dus op wijzen dat in technisch opzicht een amendement hiervoor niet de juiste vorm is.

De heer **Van der Haven** (VVD): U hebt uiteraard helemaal gelijk, maar voor het antwoord ben ik afhankelijk van de reactie van het college. Wij wachten dus de reactie van het college af en daarna besluiten we hoe wij verder gaan.

De **voorzitter**: Daar wachten wij in spanning op.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ook hier kunnen wij kort over zijn. Ook wij hebben het amendement niet voor niets mede-ingediend. Wij willen het debat met het college daarover afwachten.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik heb daar niets aan toe te voegen. Ik denk dat het verhaal duidelijk is. We wachten nu op de antwoorden van de wethouder.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Enkele punten komen terug in de Kadernota. Ik wil iets zeggen over de Werkorganisatie Duivenvoorde en over de woonlastenverdeling. De vraag die ik op dit moment hardop stel, is of ik dat hier bij de Voorjaarsnota doe of dat ik die opmerkingen bij de Kadernota maak, zodat ik één lang verhaal over de Kadernota houd. Ik bespreek deze punten wel bij de Kadernota.

De **voorzitter**: U stelt een vraag en geeft zelf het antwoord, begrijp ik. Dat is een effectieve procedure.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. In de Voorjaarsnota worden afwijkingen beschreven van de begrote bedragen. Beschrijvingen gaan over: het is zoals het is. Op één punt hebben wij wel een vraag en daarover dienen wij een amendement in. Dat betreft het benodigde geld van € 35.000 voor de Taskforce Centrum om de maatregelen te nemen waarvan wij allang kennis hebben genomen en waarover wij enthousiast zijn. Gelet op waar binnen het geheel bezuinigd wordt – dat komt straks ook bij de Kadernota ter sprake – vinden wij dat enig nadenken op zijn plaats is. Wij vinden niet dat deze uitgave zo impliciet kan worden toegevoegd. Het is echt beleid dat nu in gang zal worden gezet, ook al is het al eerder besproken. Daarbij wordt bovendien niet eens gedacht aan temporiseren. Op allerlei zaken wordt bezuinigd, maar op dit punt wordt direct besloten tot een uitgave van € 35.000. Wij waarderen de inspanningen van de ondernemers. We willen best alvast beginnen met een eerste stap, namelijk met de € 3.500 voor de historische tijdlijnen in stegen. Zo zouden we het kunnen opbouwen; dan ben je ook aan het temporiseren. Als je dit doet met betrekking tot beheerplannen of wat dan ook, zou dat ook hiermee kunnen gebeuren. Dat is een goed gebaar naar de ondernemers van de Taskforce, maar het is ook een goede afweging tussen de verschillende belangen die wij dienen te wegen. Het amendement luidt:

"Amendement 100452.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

overwegende dat:

- *nieuwe uitgaven zorgvuldig moeten worden gewogen via aparte raadsvoorstellen en niet onder in de Voorjaarsnota moeten verwerkt;*
- *de taken voor de taskforce worden beschreven in de Voorjaarsnota;*
- *het bedrag voor de Taskforce Centrum is opgebouwd uit verschillende bedragen voor verschillende maatregelen;*
- *het aanbrengen van historische tijdlijnen in stegen een eerste goede stap is;*
- *daarmee zichtbaar wordt gemaakt dat gewerkt wordt aan het centrum;*
- *de gemeente Voorschoten een behoedzaam financieel beleid dient te voeren en iedere uitgave zorgvuldig moet wegen;*

besluit:

- *beslispunt 1 na 'vast te stellen' aan te vullen met: 'met dien verstande dat het bedrag dat beschikbaar wordt gesteld voor de Taskforce Centrum, wordt gewijzigd van € 35.000 in € 3.582';*
- *alle totaalbedragen en saldi dienovereenkomstig aan te passen."*

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Net als in de commissievergadering verzoekt mijn fractie het college van harte om geen nieuw beleid meer in de Voorjaarsnota te stoppen. Wat dat betreft, sluiten wij ons aan bij het betoog van de heer Van der Haven over de woonlastenbenadering. Of een amendement daar nou wel of niet de juiste vorm voor is, wij ondersteunen in ieder geval de intentie. Wij zijn het ook eens met de opmerking van mevrouw Lamers over het centrum: ook wij denken dat daarover gewoon een discussie moet worden gevoerd, zoals bij nieuw beleid. Dat zijn mijn enige opmerkingen.

De **voorzitter**: Ik denk dat het college moet reageren op het punt van de woonlastenbenadering. Dat wordt gedaan door wethouder Beimers. Ik ga ervan uit dat wethouder Nieuwenhuizen iets zal zeggen over de Taskforce Centrum en het amendement van GroenLinks.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Het college kan het amendement c.q. de motie van de heer Van der Haven qua strekking onderschrijven. Wij hebben er geen moeite mee om de betreffende passage te schrappen.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Met het amendement over de Taskforce Centrum wordt voorgesteld om alleen één onderdeel uit de lange rij van maatregelen te realiseren. Wij hebben de raad geïnformeerd over de strekking van de maatregelen. Er is een presentatie geweest. Als de raad dit amendement aanneemt, gaan we niet over tot de historische wandelroute, attentiepanelen, historische wegwijzers, toegangsborden richting het centrum en de noodzakelijke verbindingen tussen de Schoolstraat en de Voorstraat. Ook de centrumnager wordt dan niet gecontinueerd. Ik denk dat daarmee een groot deel van de kortetermijnmaatregelen van de baan zijn. Dat is heel slecht voor de verblijfsduur van consumenten in het centrum. Hier is heel hard aan gewerkt, zoals de raad weet. Eigenlijk ligt het allemaal

klaar. Het is van belang dat de Taskforce door kan gaan met de versterking van het centrum, zoals voorgesteld.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik denk dat de wethouder het amendement verkeerd heeft begrepen. Het gaat niet over het niet doorvoeren van maatregelen, maar over het temporiseren van maatregelen en wij zouden wel alvast één stap willen zetten. De wethouder noemde ook de kosten voor de centrummanager. Waarom zijn die kosten eigenlijk niet begroot? Het zijn immers geen onverwachte kosten.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Vorig jaar hebben wij – dat zeg ik uit mijn hoofd – € 40.000 ter beschikking gesteld. We hebben toen ook besproken wat daar allemaal onder viel qua kortetermijnmaatregelen. We hebben toen gewoon afgewacht in hoeverre men door zou gaan met de centrummanager. Nu hebben wij er duidelijk zicht op dat die functie van belang is; dat komt straks ook terug in de Kadernota. De centrummanager speelt een ongelooflijk belangrijke rol bij het op sterkte houden van het centrum.

De **voorzitter**: We beginnen aan de tweede termijn van de raad. Het lijkt mij goed dat de heer Van der Haven in ieder geval reageert op de opmerking van wethouder Beimers.

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. Ik dank wethouder Beimers voor zijn opmerking. Dat maakt ons amendement, dat geen amendement behoort te zijn, overbodig.

De **voorzitter**: Amendement 100441 maakt geen onderdeel meer uit van de beraadslaging.

De heer **Van der Haven** (VVD): Wij zijn het eens met de opmerking van de heer Middelburg dat de Voorjaarsnota niet bedoeld is om er nieuw beleid in te formuleren. Dat lijkt mij de lijn voor komende voorjaarsnota's.

Wat het amendement van GroenLinks betreft: wij denken dat er haast gemaakt moet worden met het versterken van het centrum. Zeker omdat in deze regio ontzettend veel gebeurt op retailgebied, zoals de Mall of the Netherlands, die eind volgend jaar al klaar moet zijn in Leidschendam en die een bepaalde werking zal hebben op ons centrum, vinden wij het goed om dit jaar aan de slag te gaan met deze maatregelen, die het beginnetje vormen van een lijst met veel meer. Wat ons betreft, kan het college daarmee op deze manier aan de slag.

De heer **Middelburg** (PvdA): U hebt het over haast maken. Dat ben ik volledig met u eens. Bent u het met mij eens dat het een stuk effectiever was geweest als het college bijvoorbeeld drie maanden geleden een voorstel had neergelegd dat wij toen inhoudelijk hadden kunnen bediscussiëren? Dan waren we drie maanden sneller geweest en dan hadden we het correct gedaan.

De heer **Van der Haven** (VVD): Ik heb al gezegd dat het inderdaad niet zo behoort te zijn dat in de Voorjaarsnota nieuw beleid komt te staan. Ik zou mij dus kunnen voorstellen dat er

voor dit soort dingen de volgende keer inderdaad een separaat raadsvoorstel komt. Dat zou ik mij kunnen voorstellen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Op zich stellen wij de centrummanager niet ter discussie, maar wij vragen wel waarom het op deze manier moet. Daarop is antwoord gegeven. Als je al die afwegingen maakt en als je kijkt naar de beheerplannen, het sociaal domein en noem maar op, moet je heel zorgvuldig wikken en wegen tussen belangen. Wij hebben voor iedereen die bij al die domeinen betrokken is, heel veel waardering, ook voor de centrumondernemers. Wij zien het belang van een goed centrum, maar ook hier zou je de vraag kunnen stellen of we dit kunnen temporiseren. Daarom handhaven wij ons amendement.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik ben blij met de opmerking van de heer Van der Haven dat hij dit als een soort uitzondering ziet. Ik begrijp dat de spoed achter het project voor hem die uitzondering noodzakelijk maakt. Dat geeft mij begrip voor zijn standpunt. Het enige waarop ik nu nog kan hopen, is dat het college toezegt dat het, gehoord de kritiek van verscheidene partijen in deze raad, in de volgende Voorjaarsnota geen nieuw beleid meer verweeft. Met die toezegging zou ik later vanavond weer rustig gaan slapen.

De **voorzitter**: Dat is ons wat waard!

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Hier hebben we het in de commissievergadering ook over gehad. Bij deze specifieke maatregelen is in de perceptie van het college geen sprake van nieuw beleid. Het gaat om uitvoering van de taskforcemaatregelen die onder leiding van de taskforce en de centrumondernemers zijn geformuleerd en die wij de raad hebben gepresenteerd. Wij hebben de raad wel gezegd dat er na de zomer een concreet plan komt voor alle maatregelen die echt op het terrein van de gemeente liggen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Als het geen nieuw beleid is, kan het college mij dan vertellen wanneer het besluit is genomen waarmee het bestaande beleid is vastgesteld? Dat heb ik immers gemist en dat vind ik heel vervelend. Ik hoor dus graag de datum van het besluit. Als u mij dat besluit kunt nazenden, ben ik daar nog blijer mee.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Dat moet ik nagaan, maar volgens mij zijn wij er, zoals ik zojuist al zei, van uitgegaan dat wij besloten hebben dat de maatregelen van de Taskforce in hun algemeenheid worden uitgevoerd en dat wij daar vorig jaar financiering voor hadden. Toen hebben we ook aangegeven, in ieder geval in verschillende informatiebrieven – dat is inderdaad geen besluit, mijnheer Middelburg – wat wij uiteindelijk zouden gaan doen. Ik ben het absoluut met de heer Middelburg eens dat dit niet geheel duidelijk is. Ik stel dus voor dat we die discussie gewoon even terugpakken, ook in het college: is hier nou sprake van nieuw beleid? Natuurlijk geldt in het algemeen dat nieuw beleid niet via de Voorjaarsnota gepresenteerd behoort te worden.

De **voorzitter**: Het principiële punt, kijkend naar de toekomst, is gemaakt en is helder.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik zou het college voor de discussie die het gaat voeren, graag ertoe oproepen om, als het straks toezegt geen nieuw beleid in de Voorjaarsnota op te nemen, daarbij als definitie van "nieuw beleid" op te nemen: "beleid waarover geen besluit is genomen". Het college mag beslissen wat het daar zelf van vindt, maar dat lijkt mij een heel redelijk uitgangspunt: als er geen besluit ten grondslag ligt aan beleid, noemen wij dat niet "bestaand beleid".

De **voorzitter**: Dat is zo scherp dat het wel lijkt alsof u een jurist bent! Ik constateer dat de beraadslaging kan worden gesloten. We gaan over tot de besluitvorming.

In stemming komt amendement 100452 van GroenLinks.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Wij zijn erg blij met de toezegging van het college om gewoon voorstellen te doen voor nieuw beleid. Wij stemmen dus met het voorstel in.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

17. Beheerplannen openbare ruimte 2016–2020 Voorschoten (raadsregistratienummer 5355)

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. De beheerplannen zijn in hun totaliteit een dik pak papier en geven een dikke verandering van de exploitatie. Dat komt doordat de beheerplannen volgens een andere methodiek gaan, waarbij het beheer van de openbare ruimte gefinancierd gaat worden door middel van een spaarsysteem vanuit de exploitatie. Op zich is dat een goed idee, want dat maakt de zaken wat structureler, maar dat geeft nog niet aan hoe de zaken tot nu toe zijn gegaan; daar kom ik straks op terug.

Dit enorme pak papier met deze plannen is erg laat gekomen. Toen ik een rondje maakte langs omliggende gemeente, keek men mij heel glazig aan: hebben jullie dat dan nog steeds niet voor elkaar? Nee, dit komt bij ons nu pas. Zoveel papier, zoveel plannen en zoveel zaken wegschuiven in de exploitatie, dat is wel veel. Daardoor zijn dingen soms ook lastig te overzien en daardoor is ook moeilijk te zien of alles op deze manier nodig is en of alles op de juiste manier is ingeboekt en weggeboekt, met name omdat het zoveel is en omdat het op dit moment snel gaat. Daardoor is moeilijk te zien of je alles op deze manier kunt uitvoeren.

De prioritering is er lastig uit te halen. Ook is het niet duidelijk of je hier vervolgens andere aanbestedingsmanieren in kunt incorporeren. Zijn er misschien nieuwe technieken die je kunt toepassen, waardoor dit er toch iets anders uit gaat zien? En hoe kun je zaken wegzetten in de tijd? Dit alles heeft te maken met hoeveel het beheer van de openbare ruimte uiteindelijk kost. Als je dat vrij snel allemaal moet overzien en als je dat nog een beetje zou willen benchmarken met andere gemeenten, is dat best lastig. Het enige wat je dan kunt zeggen, is dat de kans groot is dat er nog wat ruimte in zit, want op de punten die ik zojuist allemaal noemde – de uitvoering, de prioritering en het wegzetten in tijd – valt er in zo'n groot plan best wel wat ruimte uit te halen.

Hoe is het tot nu toe gegaan met het beheer van de openbare ruimte? Dat is grotendeels gewoon goed gegaan, zeker gelet op de hoeveelheid geld die daar tot nu toe tegenover heeft gestaan. Met betrekking tot het beheer op de korte termijn is er niet veel verschil met hoe dat in de toekomst zal gaan, maar het beheer op de langere termijn boekten wij weg in projecten. De hoeveelheid geld die daartegenover stond, was veel kleiner dan in dit nieuwe plan. Dan mag je zeggen dat je op zich wel heel efficiënt bezig bent geweest als er zoveel goed is gegaan. Uiteraard zal het, zoals ik al zei, met het nieuwe voorstel structureel iets beter gaan, maar dat wil zeker niet zeggen dat het nu uitzonderlijk slecht is gegaan. Wat er tot nu toe gedaan is, gaat goed, maar met dit nieuwe plan zullen we het nog wat beter krijgen.

Toen wij de wethouder eerder vroegen of er wat ruimte in deze plannen zat, kregen we bijna een pavlovreactie: nee, dat was allemaal al drie keer uitgezocht; nee, er zit geen ruimte in; het was ook wel een beetje apart dat wij dat vroegen. Mijn ervaring hier is dat als een wethouder zoiets zegt, er zeker wel wat ruimte in zit. Vandaar ons voorstel. Wij zouden dit plan best met 10% minder kunnen doen. Nogmaals: dat kan zitten bij het goed herijken van de uitvoering, kijken naar de prioritering, kijken – ook bij andere gemeenten – naar een andere, bredere manier van aanbesteden en het gebruik van nieuwe technieken. Dat komt in dit stuk nog niet goed naar voren. Nogmaals: je kunt ook behoorlijk schuiven met hoe je dit wegzet in de tijd. In ons amendement vragen wij de wethouder om dit uit te werken. Dan moeten de in het voorstel genoemde bedragen zeker met 10% verlaagd kunnen worden. Dat voorstel zien wij graag terug, zodat we kunnen bekijken hoe dat precies zit. Wij hebben in het amendement één uitzondering gemaakt. Het beheer van het groen is tot op heden goed gegaan. Dat wordt in het dorp ook goed gewaardeerd. Wij willen daarom niet verminderen op het uitvoeringsniveau van het beheer van groen. Wij willen op dat punt dus geen lagere niveaus dan in dit voorstel wordt voorgesteld. Dat wij 10% minder vragen voor het totaal, zit in andere dingen, die ik al heb genoemd. Dat zit dus niet in dingen niet meer doen, anders doen of minder doen, maar in een andere manier van wegzetten in de tijd, een andere manier van bekijken hoe je het uiteindelijk gaat uitvoeren. Door middel van dat schuiven kunnen wij makkelijk tot die 10% komen. Wij nodigen de wethouder er dan ook hartelijk toe uit om ons verzoek de komende maanden uit te voeren en ons daarover te rapporteren. Het amendement, dat samen met het CDA wordt ingediend, luidt:

"Motie 100451.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

overwegende dat:

- *de beheerplannen een fors effect hebben op de Voorschotense exploitatie;*
- *op diverse onderdelen het beheer anders zou kunnen worden uitgevoerd, anders geprioriteerd (tot zelfs mogelijk niet uitgevoerd), breder aanbesteed, nieuwe technieken worden toegepast of verder worden weggezet in de tijd;*
- *de Voorschotense groene omgeving sterk wordt gewaardeerd;*

roept het college ertoe op om een brede taakstelling van 10% over de beheerplannen toe te passen en de raad daar na uitwerking van op de hoogte te stellen. De taakstelling moet tot doel hebben de benodigde extra dekkingen zoals in tabel 3 van het raadsvoorstel Beheerplannen staan, structureel te verminderen met 10%, waarbij echter wel onder meer de geformuleerde beeldkwaliteit per gebied in het programma Groen gehandhaafd blijft."

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Onze raad heeft gevraagd om beheerplannen. Wij zijn op een gegeven moment zelfs door onze accountant op de vingers getikt toen wij een voorziening voor het beheer van de openbare ruimte hadden staan die niet onderhouden was. Nu ligt de onderbouwing er. Daar zijn wij erg blij mee. Wij hebben nu gekregen wat wij hebben gevraagd. De plannen liggen er. Zij brengen goed in beeld wat de staat van het onderhoud is en wat er moet gebeuren om het onderhoud in goede staat te houden. Wij stemmen in met de beheerplannen zoals zij nu voorliggen.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Bij de beheerplannen moest ik denken aan een geveulgelde uitspraak van de vorige week overleden Elie Wiesel. Die heeft over de shoah eens gezegd: "Je kunt er eigenlijk niet over spreken, maar je kunt er eigenlijk ook niet over zwijgen". Dat is dus een dubbel gevoel: in formele zin kun je eigenlijk niet over de beheerplannen spreken. In de vergadering van de commissie WRG van 6 juni is immers opgemerkt dat de raad eigenlijk niet over deze plannen gaat. Het college stelt ze vast en zij zijn voor het college geschreven. Er is zelfs voorgesteld om het eerste beslispunt in het raadsvoorstel, instemmen met de beheerplannen openbare ruimte 2016-2020, te laten vervallen. Dat is in het aangepaste voorstel ook geschied. Je zou kunnen zeggen dat je hier ook in materiele zin eigenlijk niet over kunt spreken. De opmerkingen van de accountant en van de provincie tonen aan dat de stukken goed in elkaar zitten. We hebben de wethouder dan ook gecompimenteerd met de stukken. Een goed beheer is het halve werk. Geen breakdown maintenance, in de discussie met de heer De Beer, maar beheer en preventief beheer. Ik voeg daar nog aan toe dat een goede wethouder bijna het hele werk is.

Je kunt hier echter ook niet over zwijgen, want hoe goed de plannen ook zijn, het gaat over heel veel geld. In totaal gaat het om eenmalige stortingen in voorzieningen van € 2,15 miljoen. De jaarlijkse budgetten voor groot onderhoud worden in 2017 ten opzichte van 2016

met bijna € 1,5 miljoen, € 1,4 miljoen, verhoogd. Met andere woorden: je kunt hier ook niet over zwijgen, hoe goed de plannen ook zijn. Toewijzing van middelen is een permanent voorwerp van politiek debat. Daarom kunnen wij ons vinden in de motie, die overigens niets afdoet aan de steun en de waardering voor de toezending van de plannen door de portefeuillehouder. Wel hebben we in de commissievergadering aandacht gevraagd voor wat ik "de dure jongens en meisjes uit de voorstellen" noemde. Ik heb daar enkele voorbeelden van genoemd, niet om de intrinsieke waarde van die voorstellen aan te vechten of om daarop af te dingen, maar als er winst te behalen is, moet dat toch bij die dure jongens en meisjes gebeuren. Dan praat je over bedragen van € 300.000 à € 400.000 en meer. Ook de politieke uitgangspunten in de plannen hebben wij gewaardeerd.

De heer **Maassen** (SP): Het CDA heeft het over "de dure jongens en meisjes" in het plan, die € 300.000 tot € 400.000 kosten. Volgens mij is dat nog altijd minder dan het kunstgrasveld die het CDA zomaar op de begroting tovert als het daar behoefte aan heeft. Ik denk dus dat het CDA de hand ook een beetje in eigen boezem moet steken.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik denk niet dat de heer Maassen de eerstgerechtigde is om nu te interveniëren. Hij was tijdens die bijeenkomst niet aanwezig. Daar zou hij de context van mijn verhaal hebben gehoord. Ik verwijs naar de context van mijn verhaal. Ik heb het bijvoorbeeld gehad over het groenplan, dat heel veel geld kostte. Ik heb er een aantal dure posten uit gehaald en ik heb gevraagd of bijvoorbeeld daarnaar gekeken kan worden als je winst wilt behalen. Ik vind dus dat zijn opmerking echt geen pas geeft.

De heer **Maassen** (SP): Ik vind het geen pas geven dat de heer Bremmer mij aanspreekt op afwezigheid vanwege ziekte.

De heer **Bremmer** (CDA): Daar spreek ik u helemaal niet op aan, maar het maant wel tot enige bescheidenheid als je ergens niet kunt zijn, hoe legitiem de redenen daarvoor ook zijn.

De heer **Maassen** (SP): De heer Bremmer sprak mij daar wel op aan. Ik verwacht dat hij daar afstand van neemt.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik sta met volle overtuiging achter wat ik heb gezegd. Ik heb de heer Maassen op geen enkele manier in persoonlijk opzicht gediskwalificeerd. Ik heb hem alleen gevraagd om met enige bescheidenheid te spreken naar aanleiding van een bijdrage van mij in een debat waarbij hij zelf niet aanwezig kon zijn.

De heer **Maassen** (SP): Ik vind het nog steeds geen pas geven, maar dat neemt niet weg dat de heer Bremmer volledig weggaat van het feit dat het CDA in een vorige raadsvergadering, waarin ik wel aanwezig was, zomaar ineens € 500.000 te voorschijn toverde voor een kunstgrasveld en nu over veel kleinere bedragen ineens een grote broek aantrekt.

De heer **Bremmer** (CDA): De heer Maassen is een uitstekend raadslid. Ik heb er geen enkele moeite mee om dat te erkennen, maar soms gebruikt hij te grote woorden. Ik zou zeggen: wacht de rest van het debat af. Wij komen met voorstellen om financiële ruimte te vinden.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat wij proberen om het debat zo zakelijk mogelijk te vervolgen.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik ga zakelijk verder, zoals ik ook zakelijk bezig was.

Ook de burgerparticipatie hebben wij gewaardeerd, ook in de nota. Wij lazen met instemming dat bijvoorbeeld op het gebied van groen en spelen sprake is van een positieve ontwikkeling in de burgerparticipatie.

De fractie van GroenLinks zal een motie indienen over de kwaliteit van het oppervlaktewater. Op zich komt die motie, die ertoe oproept om de kwaliteit van het oppervlaktewater binnen vier a vijf jaar weer aanzienlijk te verbeteren, ons sympathiek voor. Ik vraag de wethouder – misschien kan ook GroenLinks daar in de eigen bijdrage op reageren – wat thans de stand van zaken is in het overleg met het Hoogheemraadschap Rijnland en met andere stakeholders over de kwaliteit van het oppervlaktewater. Regardeert dat primair Voorschoten zelf in verantwoordelijkheid en ook in de kosten of kunnen anderen daarin een bijdrage leveren, zodat die motie op zich geen extra kosten met zich meebrengt? Wij krijgen ook graag een reactie van de wethouder op de motie van GroenLinks over energiebesparing en het beheerplan openbare verlichting.

Afrondend heb ik enkele vragen, allereerst aan de voorzitter. Graag krijgen wij vanuit uw expertise een uitleg over de status van de bijgevoegde beheerplannen. Wij stemmen er nu niet mee in, maar toch zijn zij naar de raad gestuurd. In de vergadering van de commissie WRG waren zij de belangrijkste bijlagen bij het voorstel. Er zit zelfs een advies bij de beheerplannen. Kunnen wij er dan niets over zeggen? Ik vind de status van die stukken nog steeds onduidelijk. En wat is de relatie tussen de rol van de raad en de uitgebrachte adviezen? Ik ben zeer geïnteresseerd in wat u hiervan vindt, ook vanuit uw expertise op het gebied van binnenlands bestuur en als portefeuillehouder openbaar bestuur.

Verdiert het vanuit het oogpunt van governance geen aanbeveling dat zulke beheerplannen op termijn synchroon lopen met de zittingsperiode van de raad, bijvoorbeeld met de zittingsperiode 2018-2022? Dat zou ook vanuit het oogpunt van democratie heel goed zijn.

Het is al eerder gememoreerd: dit zijn bijna 400 pagina's aan beheerplannen; de heer Overbosch had ze goed geteld. Ik vraag mij af of het in voorkomende gevallen toch geen aanbeveling verdient om een knip te maken in commissoriale behandeling van deze plannen. Die acht plannen waren er namelijk wel heel erg veel. Toen op mijn iPad al deze plannen geactiveerd werden, kreeg ik ook de melding te zien "dit liever niet weer".

De heer **Riphagen** (D66): Voorzitter. Zoals de heer Bremmer en de heer Van den Dool al zeiden, is dit een behoorlijk pak papier waar je je lastig doorheen kon worstelen. Over een heleboel aspecten hebben we in de commissievergadering al gesproken. Dat zal ik niet herhalen, maar ik noem wel een paar kernpunten die mij bijblijven als ik mij door deze stukken heen worstel.

Gelet op de situatie van Voorschoten, had ik gehoopt en verwacht dat het allemaal niet duurder zou worden, maar dat de uitgaven omlaag zouden gaan. Met alle discussies die wij hebben gehad, ook in de commissievergadering, heb ik heel goed op mijn netvlies gekregen dat het allemaal wat lastig te kwantificeren is, maar wij zijn er heel erg voor om binnen een wat strakker budget al die beheerplannen uit te kunnen voeren.

Mijn tweede opmerking is niet van financiële aard maar van kwantitatieve aard. Wij vinden de ambitie op het punt van duurzaamheid en energiebesparing onvoldoende terug in de voorliggende stukken. Ik heb daar een aantal voorbeelden van voorbereid, maar gelet op de tijd, zal ik mij nu beperken tot de hoofdlijnen. De tweede opmerking gaat dus over duurzaamheid, energiebesparing en ook de kwaliteit van het water.

De derde opmerking heeft te maken met hoe je omgaat met onderhoud en de prioritering daarbij. In de commissievergadering zijn andere begrippen gebruikt, maar in de industrie gebruikt men vaak de begrippen "correctief onderhoud" en "preventief onderhoud". Een goede balans daartussen leidt altijd tot een betere benutting van het instrumentarium tegen lagere kosten. Ik denk dat wij op dat punt in al die beheerplannen nog tot verbetering in staat zijn.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. De beheerplannen vormen de basis voor de jaarplannen en zijn een belangrijke input voor de meerjarenbegrotingen. Daarom vinden wij het van belang om ze hier in de raad te bespreken. We moeten het erover hebben en we vinden het ook belangrijk dat bij het vaststellen van de beheerplannen de juiste uitgangspunten worden gehanteerd. We zien in het raadsvoorstel dat het college de plannen aangrijpt om door middel van temporisering op de terreinen van de openbare verlichting en het water de budgetten voor onderhoud en beheer omlaag te brengen. Wij denken dat we met deze benadering een te groot risico lopen, zowel op te lage niveaus van onderhoud als op hogere kosten op de langere termijn. Het herstellen van achterstallig onderhoud is over het algemeen immers duurder dan het uitvoeren van regulier onderhoud.

Met betrekking tot het verlichtingsplan komt daarbij dat het uitstellen van de toepassing van led-armaturen ons geld zou gaan kosten, omdat daardoor een besparing op de energiekosten wordt misgelopen. Uit het antwoord op de technische vragen van D66 maken wij op dat het hierbij gaat om een besparing van ongeveer € 33.000 per jaar aan elektra en eenzelfde bedrag aan minder onderhoud, omdat je dan niet twee keer al die lantaarnpalen hoeft af te lopen. Wij vragen het college daarom om het oorspronkelijke plan uit te voeren, dus om de komende jaren ledverlichting te plaatsen als onderdeel van groot onderhoud. Wij zijn van

mening dat de financiële positie van onze gemeente niet gebaat is bij besparingen op de korte termijn als zij later leiden tot hogere kosten. We dienen daarom een amendement in dat erop neerkomt dat er wordt afgezien van de voorgenomen temporisering. Sommige dingen kun je goed temporiseren, maar andere dingen niet; dit is één van zulke dingen. Wij willen dus afzien van die temporisering. Het amendement luidt:

"Amendement 100439.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

gezien het raadsvoorstel: 2 01072016,

overwegende dat:

- *de in het Energieakkoord vereiste energiebesparing op openbare verlichting de overgang naar led-armaturen in straatverlichting op korte tot middellange termijn noodzakelijk maakt;*
- *toepassing van led-armaturen leidt tot directe en bestendige besparingen op energiekosten en vermindering van onderhoud;*
- *het hergebruik van de huidige armaturen in vervangende lichtmasten op termijn leidt tot hogere kosten voor het alsnog separaat aanbrengen van led-armaturen;*
- *de financiële positie van de gemeente Voorschoten niet gebaat is bij besparingen op korte termijn, wanneer deze later leiden tot hogere kosten;*

besluit af te zien van de voorgenomen temporisatie van het beheerplan Openbare Verlichting en de beslispunten als volgt te wijzigen:

- *de eenmalige storting in de voorziening Openbare Verlichting onder beslispunt 5 te verhogen met € 20.000 en het totaalbedrag navent aan te passen;*
- *de jaardotatie 2017 voor openbare verlichting onder beslispunt 7 te verhogen met € 75.000 en alle verschillen en totaalbedragen navent aan te passen."*

Ten aanzien van het beheerplan water geldt eigenlijk hetzelfde, want ook daarbij gaat het om een taak die wij vroeg of laat hebben uit te voeren. Als wij de waterkwaliteit nog jaren blijven verwaarlozen en daardoor keer op keer massale vissterfte blijven krijgen, is dat niet alleen een drama voor het milieu. De meeste mensen weten niet wat er onder water gebeurt, maar ik houd dat toevallig al acht jaar in de gaten en ik zie het elk jaar opnieuw grandioos misgaan. Dat is niet alleen een drama voor het milieu; het zal ook serieuze financiële consequenties hebben als we dit op zijn beloop laten. Dat betekent dat we de waterkwaliteit moeten gaan meten en dat we informatie moeten verzamelen. Zodra we die informatie hebben, moeten we ook gerichte maatregelen nemen. We weten nu niet eens of Voorschoten aan de wettelijke normen voldoet. Wij vinden dat we dit echt niet op zijn beloop kunnen laten en dienen daarom samen met de PvdA een motie in die er toe strekt dat het college in overleg

met het hoogheemraadschap en andere betrokkenen al het mogelijke moet gaan doen om te bereiken dat de waterkwaliteit in Voorschoten zo spoedig mogelijk, in ieder geval binnen vijf jaar, ten minste voldoet aan de wettelijke normen. De motie luidt:

"Motie 100440.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

gezien het raadsvoorstel: nr. 2 01072016,

overwegende dat:

- *de kwaliteit van het oppervlaktewater in de gemeente Voorschoten slecht tot matig is (vgl. Beheerplan Water pag.18);*
- *dit ook blijkt uit de jaarlijks in diverse Voorschotense wateren optredende vissterftes;*
- *uit het antwoord op schriftelijke vragen gebleken is dat thans niet kan worden vastgesteld of c.q. wanneer aan de wettelijke normen wordt voldaan (vgl. Antwoord op technische vragen van GroenLinks fractie nr. 100690);*
- *uit het antwoord op dezelfde vragen valt af te leiden dat de waterkwaliteit alleen zal verbeteren door het treffen van gerichte maatregelen;*

verzoekt het college:

- *in goed overleg met het Hoogheemraadschap Rijnland en overige belanghebbenden al het mogelijke te doen om te bereiken dat binnen vijf jaar de kwaliteit van het oppervlaktewater in Voorschoten zodanig is verbeterd dat ten minste wordt voldaan aan de wettelijke normen;*
- *jaarlijks de vorderingen op dit terrein te evalueren en daarover aan de raad verslag uit te brengen,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik sluit mij zeker aan bij het verhaal dat de heer Von der Assen zojuist namens GroenLinks heeft gehouden. Ik ben het ook eens met de opmerking dat dit wel heel veel plannen tegelijk zijn die eigenlijk ieder voor zich een gedegen behandeling in de raad zouden verdienen. Het is wel erg veel. Naar aanleiding van het beheerplan Spelen heb ik een kleine anekdote om aan te geven dat er echt nog veel verbetering nodig is. In dat beheerplan wordt een veldje genoemd waar ik heel vaak langs kom, het veldje aan de Gemmckelaan. Dat veldje heeft nogal een geschiedenis hier in de raad, want het is een half jaar geleden een flink stuk opgeschoven na de uitbreiding van de parkeerplaats bij het station. Dat gebeurde onder de duidelijke toezegging, ook aan de kinderen die daar altijd voetballen, dat hun speelterrein echt niet zou verdwijnen. Dat klopt; het is er nog. Het probleem is alleen dat deze week de vakantie begint en dat het onkruid op dit moment een halve me-

ter hoog staat. Er is vandaag nog gemaaid, maar om de een of andere onverklaarbare reden zijn de maaiers niet op dat voetbalveld gekomen, maar alleen op de velden ernaast, waar de kleine speelterreinen zijn. Ik begrijp dat echt niet; de kinderen in de buurt begrijpen dit helemaal niet. Zij willen gewoon voetballen. Hoe kan dit?

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Waar gaat dit nou eigenlijk om? Het gaat om bijna 8.500 stuks wegmeubilair op de 1,1 miljoen vierkante meter verharde weg die wij hebben, meer dan 22 strekkende kilometer aan waterwegen, 12 VRI's, 92 speelplaatsen met daarop 393 speeltoestellen met een totale waarde van € 2 miljoen. Het gaat om bijna 4.500 lichtmasten voor de openbare verlichting, 101 hectare aan groen en om meer dan 100 bruggen. Daar gaat het om; dat willen wij allemaal netjes, goed en duurzaam houden en onderhouden voor onze inwoners.

De heer **Bremmer** (CDA): De heer Middelburg vergat het aantal bomen. Misschien kan hij ook dat aantal noemen, nu hij toch met facts and figures, met getallen, bezig is.

De **voorzitter**: Hebt u daar geen citaat over?

De heer **Bremmer** (CDA): Ongetwijfeld, maar ik moet van u beknopt zijn.

De heer **Middelburg** (PvdA): Het precieze aantal bomen moet ik helaas schuldig blijven, maar ik kan wel zeggen dat in het verkiezingsprogramma van mijn partij het uitgangspunt stond dat wij er in deze periode minimaal 1.000 extra bij geplant willen hebben. Ik dank de heer Bremmer voor het feit dat hij mij daaraan herinnert. Wij zouden dat graag zien, maar daar hebben we het nu niet over. We hebben het nu over de beheerplannen, over al dat groen en al die zaken die wij onderhouden.

De heer **Bremmer** (CDA): In de stukken kunt u lezen dat er 11.000 bomen zijn; laat mij u dan dat antwoord geven, mijnheer Middelburg.

De heer **Middelburg** (PvdA): Dank u, mijnheer Bremmer. U hebt die 400 pagina's goed uit uw hoofd geleerd. Ik had notities nodig voor de door mij genoemde aantallen. Ik vind het dus knap dat u dat aantal weet; mijn complimenten!

Ik heb ook complimenten voor de stukken, want mijn fractie vindt deze beheerplannen goed. We hebben het over heel veel zaken die netjes onderhouden moeten worden, waarbij wij allemaal weten dat goedkoop uiteindelijk duurkoop is. Daarover gaat de discussie bij de keuze tussen preventief onderhoud en nu minder geld hierin steken om over een paar jaar vast te moeten stellen dat we dan extra geld nodig hebben, omdat we dan echt moeten investeren in het wegwerken van achterstallig onderhoud. Daar zijn wij tegen en daarom zijn wij voor deze plannen. Wij hebben in de commissievergadering van het college gehoord dat het de afwegingen heel duidelijk heeft gemaakt. Wij hebben in de commissievergadering heel duidelijk gehoord over temporisering en allerlei maatregelen ter optimalisatie van de

verhouding tussen de kwaliteit en de kosten. Die vinden wij ook terug in het stuk. Ook CROW, het kenniscentrum, geeft heel duidelijk aan dat het nu gekozen onderhoudsniveau de optimale balans biedt tussen kwaliteit en kosten, vooral kosten op de langere termijn. Als we nu besparen, krijgen we later immers hogere kosten. Dan schiet je jezelf uiteindelijk in de voet of dan snij je jezelf in de vingers, afhankelijk van de metafoor die je wilt gebruiken. Hoe dan ook, dat is een typisch geval van vandaag zuinig doen en na ons de zondvloed, zodat een andere raad in financiële problemen komt, omdat de openbare ruimte dan niet goed is onderhouden. Wij zijn dus blij dat het college daar niet voor heeft gekozen en wij zullen straks met veel plezier met deze beheerplannen instemmen.

Wethouder Bremer: Voorzitter. In de commissievergadering heb ik al excuses gemaakt voor de hoeveelheid papier die door uw brievenbus viel; tegenwoordig is het op de iPad te lezen. Dat is echter wel met een reden gedaan. Deze beheerplannen zijn onafhankelijk van elkaar, maar hebben wel een samenhang. Als je iets met wegen doet, heeft dat immers ook gevolgen voor het groen en als je iets met spelen doet, heeft dat ook gevolgen voor andere zaken, zoals water. Vandaar dat we dit tegelijkertijd naar de raad hebben gezonden. Omdat wij ons realiseerden dat de financiële situatie van Voorschoten, zoals in de Kadernota te zien is, niet florissant is, hebben wij zelf al een temporisering en een fasering in de beheerplannen aangebracht. GroenLinks refereerde eraan dat dingen zoals water eruit zijn gevallen. Ik snap waarom de heer Von der Assen dat jammer vindt, want de kwaliteit is onvoldoende. Dat weten we; daar hebben we al eerder over gesproken, maar we zijn natuurlijk niet de enige beheerder van het water in Voorschoten. We zijn ook afhankelijk van het hoogheemraadschap. Bij heel veel knelpunten kunnen we niet duiden waardoor zij er zijn. Het is niet zo dat we nu niets meer doen. We houden dat natuurlijk gewoon in de gaten, zoals we dat altijd doen, maar dit wordt ook veroorzaakt door bijvoorbeeld doodlopende watergangen van particulieren en inheemse planten die niet thuishoren in ons water. Het is dus niet zo dat we niets meer doen, maar zoals de raadsleden hebben kunnen lezen, hebben we de monitoring hiervan even op een langere termijn geschoven. Dat hebben we dus niet zonder reden gedaan. We hebben als college onze verantwoordelijkheid voor de beheerplannen gepakt door daar ook op te bezuinigen. De heer Van der Dool zei dat 10% meer bezuinigen op de beheerplannen mogelijk moet zijn.

De heer Von der Assen (GroenLinks): Ik kan het even niet meer volgen. Ik dacht eerst dat ik de wethouder hoorde zeggen: ja, de waterkwaliteit is slecht; die moet beter en daar moeten we iets aan doen. Vervolgens zei ze: het is jammer, maar door temporisering gaan we daarop bezuinigen. Het is volgens mij het één of het ander. Als je zegt dat het beter moet, vind ik dat het ook snel beter moet. Dan moet je in elk geval op korte termijn kunnen laten zien dat je minstens aan de wettelijke normen voldoet. Is de wethouder dat met mij eens?

Wethouder Bremer: Ik ben het in zoverre met u eens dat wij nu uiteraard doen wat bij het onderhoud hoort, maar in de beheerplannen wordt voorgesteld om de monitoring verder uit te stellen. Het lukt ons vanwege de financiën niet om te voldoen aan de wettelijke normen. Dat is zo; het is even zoals het is. Je moet ergens een keuze maken en strepen trekken, hoe-

veel pijn dat ook doet. Dat geldt ook voor de wegen, die we er ook uit gehaald hebben. Het liefst had ik de beheerplannen natuurlijk in hun volledigheid aan de raad gepresenteerd, want dat is de meest wenselijke situatie. Zoals het nu voorligt, gaan wij er wel van uit dat de provincie dit accordeert. Het is niet op ons van toepassing, maar ik heb toevallig vandaag gehoord dat twee andere gemeenten wel onder preventief toezicht zijn gesteld omdat de beheerplannen te zuinig waren ingericht. Dat wil ik voor onze gemeente echt voorkomen.

Als ik het goed heb begrepen, wil de heer Van den Dool het groen buiten de door hem voorgestelde 10% houden; die zou dus wel gelden voor de andere beheerplannen maar niet voor groen. Dat zou betekenen dat er op de andere beheerplannen 15% zou moeten worden bezuinigd. Daar kan ik niet achter staan. Ik zou ook niet weten wat ik nu weg moet strepen om nog verantwoord beheer mogelijk te maken in onze openbare ruimte, zowel bovengronds als ondergronds, en ook de instemming van de provincie te krijgen. Ik wil dat dus echt ten zeerste afraden. Uiteraard wil ik wel bekijken of er nog ruimte is, maar mij horende, zal de raad begrijpen dat die ruimte echt zeer minimaal is.

De heer Van den Dool (VVD): Ik dank de wethouder voor dit antwoord. Wij stellen niet voor om het groen buiten beschouwing te laten, maar dat het genoemde beheerniveau – voor het centrum A – blijft. Er kan op zich dus wel binnen dat programma worden geschoven, maar wij willen de niveaus wel handhaven. Ik denk dat dat de wethouder helpt, want ik begrijp haar punt. ik zou ook heel graag mee willen zoeken waar dit gehaald moet kunnen worden, maar daar kunnen we eindeloos over blijven praten. Ik ben het wel met de wethouder eens dat dit lastig is, maar het gaat bij het groen dus om het behouden van de beheerniveaus.

Wethouder Bremer: Dat begrijp ik. Wij hebben in de beheerplannen heel Voorschoten op B gezet en de buitengebieden op C gelaten. Dat levert al een besparing op. Als u zegt dat heel Voorschoten op C moet, zeg ik: ga nu buiten bekijken hoe hoog het onkruid staat. Dat mag dan nog twee keer hoger staan en in een nog grotere mate aanwezig zijn. Dat is dan niveau C. Volgens mij heeft de raad bewust gekozen voor B. Zoals u ook zei, ligt het er nu netjes bij, ook al verschillen de meningen daarover. Het kan beter, maar daar hebben we het geld ook niet voor. Laten we het dus vooral houden zoals het is.

In de commissievergadering heb ik al gereageerd op een aantal voorstellen van de heer Bremmer. Hij herhaalde die voorstellen niet; dan zal ik dat ook niet doen. Ik heb al uitgelegd waarom de stukken allemaal tegelijk zijn gekomen.

D66 vroeg of het budget strakker kan. Volgens mij heb ik daar al antwoord op gegeven. Dit is wat wij als college verantwoord vinden om straks met de begroting te presenteren aan de provincie. Alles staat of valt met preventief onderhoud. Wat wij nu aan het doen zijn, is eigenlijk nog steeds, zoals ik dat steeds noem, het pappen en nathouden van materialen die vervangen hadden moeten worden, niet alleen omdat zij de afschrijvingstermijn benaderen maar ook omdat zij in slechte staat zijn. Om kosten te besparen houden we alles dus al veel langer dan eigenlijk kan.

GroenLinks had het over de ledverlichting. Ook die wordt getemporeerd. Het is niet zo dat we nu niets doen met ledverlichting. Als een armatuur of een lamp stuk gaat, komt daar ledverlichting in. We gaan daar dan natuurlijk niet weer een ouderwetse lamp in draaien. Alles aan de voorkant vervangen omdat dat energiewinst oplevert qua kosten, zou echter betekenen dat we dan ook palen moeten vervangen die nog niet aan vervanging toe zijn. Dat vind ik een vorm van kapitaalvernietiging. Eigenlijk zou ik het huidige doorgezette beleid dus willen voortzetten. Als lampen stuk gaan, gaat daar ledverlichting in. Als lampen vervangen worden – dat staat immers wel in het openbaar verlichtingsplan – worden zij natuurlijk helemaal volgens deze normen vervangen. Het is niet zo dat we nu geld weggooien; we stellen het geldverdieneffect hiermee ietsje uit, maar het is niet zo dat dit niets oplevert. Het gaat ietsje langer duren.

Ik moest even navraag doen voor het antwoord op de vraag van de heer Maassen over spelen. Ik wist dat er afgelopen week overal gemaaid was, maar het speelveld zit nog in het project van het station. Dat is nog niet aan de gemeente overgedragen en zit dus nog binnen het project. Dat project kan net een andere maaidag hebben dan de gemeente. Ik weet niet wanneer die maaiers wel komen, maar wij willen dit voor de heer Maassen navragen en op de mail zetten. Ik kan daar nu geen antwoord op geven.

Ik ben uiteraard blij met de steun van de PvdA: laten we het maar doen zoals het nu voorligt. Ik hoop dat ook de raad akkoord gaat met het voorstel zoals dat nu voorligt.

De **voorzitter**: We beginnen aan de tweede termijn van de raad. Ik dring aan op een zekere beknoptheid. Enkele fracties hebben niet eens veel spreektijd meer voor de Kadernota. Iedereen moet op het punt van de spreektijd zijn eigen broek ophouden, maar ik attendeer wel even op het feit dat op dat punt enige spanning zou kunnen ontstaan.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. De VVD vindt het beheer van de openbare ruimte belangrijk en vindt de gekozen methodiek goed. Hiermee wordt de zaak structureel beter in kaart gebracht. Zoals het hier is verwoord, staat het er ook netjes en goed. De VVD is zeker bereid om ongeveer € 1,5 miljoen per jaar hierbij te zetten vanuit de exploitatie, maar wij blijven erbij dat dit ongeveer het maximum is van wat we zouden kunnen doen. Daar zit al wel de eerder genoemde 10% in. Daar blijven wij bij, want we denken niet zozeer aan het weghalen van dingen die je doet. Het gaat er niet om dat je een van de tien bomen dan niet meer snoeit. Het gaat erom dat je het geheel gaat bekijken en daar iets mee doet: hoe je dingen wegzet in de tijd en of je wegen om de 40 jaar of om de 45 jaar of de 50 jaar aanpakt; in dat soort zaken zou je dit moeten gaan zien. Je zou ook moeten kijken hoe men dit in andere gemeenten doet. Op die manier lijkt 10% ons gewoon een haalbare taak in zo'n groot project, waarin het om zoveel geld gaat.

De heer **Middelburg** (PvdA): Is de VVD-fractie het met mij eens dat als je bijvoorbeeld de vervanging van de wegen langer wilt laten duren – bijvoorbeeld 50 jaar in plaats van 45 jaar

– goed onderhoud de sleutel is om dat te bereiken, zoals dat wordt geregeld in de voorliggende beheerplannen?

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik heb niet gezegd dat wij voorstellen om minder onderhoud te gaan doen. Wij zijn nog steeds voor goed onderhoud. Het gaat er juist om dat heel moeilijk te overzien is wat voor een weg je precies aanlegt en welke keuzes je daarin maakt. In de toekomst komen er ook dingen beschikbaar die minder onderhoud nodig hebben of langer meegaan; dat weet je gewoon. Als je er op die manier naar gaat kijken, zou je doorrekenend moeten uitkomen op 10% minder.

De heer **Middelburg** (PvdA): Nog één vraagje: als het moeilijk te overzien is, hoe komt u dan op die 10%? Ik kan inderdaad niet overzien hoe dat mogelijk is.

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik heb geen ambtenarenapparaat achter me dat dit allemaal voor mij heeft doorgerekend. Het is natuurlijk een bepaalde inschatting die je maakt. Het gaat om ongeveer 10% bij zo'n groot project door te kijken naar een andere manier van aanbesteden en het toepassen van andere technieken. Als je dat ongeveer optelt, zou je bij dit soort grote bedragen 10% moeten kunnen halen. Als je echt gaat bezuinigen, zou je kunnen zeggen dat we € 0,5 miljoen minder willen, maar dan moet je echt gaan schrappen. Wij stellen voor om ongeveer 10% te besparen door hier anders naar te kijken. Dan zou je op heel wat minder uit moeten komen dan wat ik zojuist zei. Wij staan voor goed onderhoud, maar naar ons idee zou je hier de komende maanden gewoon nog eens goed naar moeten kijken, ook omdat dit een waanzinnig bedrag is dat in de exploitatie terechtkomt. Dan zou die 10% best haalbaar moeten zijn. Daar blijven wij dus achter staan. Wij zien met belangstelling tegemoet waar de wethouder dan mee komt.

Wij hebben grote sympathie voor de motie over het water. Het lijkt ons een goede zaak dat dit punt in Voorschoten hoger op de prioriteitenlijst komt en dat dit gewoon een keer gaat gebeuren, want ook het hoogheemraadschap heeft hier een rol in. De termijn is gesteld op vijf jaar. Dat zou ook moeten kunnen.

Het is goed dat GroenLinks een amendement over de verlichting heeft ingediend, want ook de VVD heeft daarover nagedacht. Wij willen daar eigenlijk na de zomer nog eens goed over nadenken, want wij hebben daar een groot aantal ideeën over. Het gaat ons er niet om dat je een paar ledlampjes ophangt, maar dat je hier in bredere zin naar kijkt. Andere gemeenten hebben daar grootse plannen voor gemaakt en hebben daar ook subsidies voor binnengehaald. De VVD wil daar eigenlijk na de zomervakantie goed over praten en wil dan ook met dingen komen. Misschien kan GroenLinks erin meegaan dat we het daar na de zomer over hebben. Wij hebben sympathie voor het amendement, maar wij willen graag na de zomer terugkomen op een goed verlichtingsplan en de nieuwste technieken en ideeën op dat punt.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Om aan te haken bij het laatstgenoemde punt, het amendement van GroenLinks en de PvdA over ledverlichting: wij vinden dat een waan-

zinnig goed idee, maar het is iets te kort door de bocht om dat nu in financiële termen uit te drukken. Wij scharen ons daarom achter de oproep van de heer Van den Dool tot het college om met een goed vervangingsplan te komen om op een zo kort mogelijke termijn over te gaan naar smarte ledverlichting, met als handreiking om de bespaarde energielasten dan te gebruiken voor het afbetalen van de daartoe benodigde lening. Dat levert per direct geld op. Dat kost de gemeente geen cent. Uiteraard geef je geld uit, maar uitgaven en kosten zijn niet hetzelfde. Dat hoeft ik het college niet uit te leggen; daar is het college zeer goed van doordrongen. Het kost dus geen cent; het levert alleen maar geld op en we hebben er onmiddellijk plezier van, naast het feit dat dit ook beter is voor het milieu. Wij zullen het voorstel van GroenLinks dus niet in deze vorm steunen, maar wij vinden dat voorstel wel een aanleiding om de oproep tot het college te doen om hier in een paar grote stappen aan tegemoet te komen.

De motie van GroenLinks over het waterbeheer steunen wij wel, met dien verstande dat wij "al het mogelijke te doen" uiteraard begrensd zien door de redelijke eisen van de materiele en financiële haalbaarheid. Het moet immers natuurlijk niet onmogelijk zijn, maar uiteraard is het een soort morele verplichting om al het mogelijke te doen om de waterkwaliteit op een zo kort mogelijke termijn een stukje beter te maken.

Met betrekking tot de motie over een bezuiniging van 10% op de beheerplannen delen wij het standpunt van het college, de PvdA en mogelijk ook andere fracties dat dit niet de goede weg is. Wij zullen die motie dan ook niet steunen.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor haar antwoorden. Over de motie van de VVD en het CDA zou ik nog het volgende willen zeggen, ook gelet op het debat. Het kan toch niet zo zijn dat je met een frisse blik, waarbij we nog eens elementen meenemen zoals de nieuwste innovatieve technieken, relevante ervaringen in andere gemeenten en een helicopterview, op onderdelen geen heroverweging van de voorliggende plannen zou kunnen vinden? Dat lijkt ons echt de moeite waard. Dat kan 8% opleveren, maar het kan ook 12% opleveren. Dat is natuurlijk altijd een beetje arbitrair, maar wij staan voluit achter de intuïtieve benadering dat het nader bekijken van de plannen rond de 10% zou kunnen opleveren. Wij zouden de wethouder en het college dus toch willen vragen om dit ook eens te bekijken vanuit die kant, zoals we dat hebben toegelicht. ik ben ervan overtuigd dat je dan een heel eind kunt komen.

Het is voor ons niet logisch om de voorliggende motie van GroenLinks over ledverlichting te steunen, want die vraagt om € 100.000 extra, terwijl wij zeggen: bekijk nog eens of je een bedrag kunt vinden. Dat vind ik niet logisch. Ik heb er geen bezwaar tegen als de strekking van die motie wordt meegenomen in de oproep om de plannen nog eens door te lichten, zoals die in onze eigen motie is verwoord. Misschien vind je dan ook op het gebied van de ledverlichting nog bepaalde suggesties. Dat zou heel goed mogelijk zijn.

De heer **Maassen** (SP): Met betrekking tot de ledverlichting geef ik de heer Bremmer mee dat er in het afgelopen jaar een extra kostenpost van € 100.000 is geweest aan energie voor de straatverlichting; dat staat in de jaarstukken. Alleen al daaruit kan dit dus gedekt worden.

De heer **Bremmer** (CDA): Oké, ik dank collega Maassen voor zijn mededeling.

Wij staan positief ten opzichte van de motie van GroenLinks over het waterbeheer. Die motie willen wij graag steunen, want dat is een belangrijke zaak.

De heer **Riphagen** (D66): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de reacties. Ik zal eerst de kernpunten van mijn betoog uit de eerste termijn herhalen. Daarna zal ik ingaan op de moties en het amendement. De kernpunten van mijn betoog waren dat wij eigenlijk een strakker budget zouden moeten hebben, dat wij iets meer ambitie zouden moeten tonen op het punt van duurzaamheid, water en energie en dat wij duidelijke keuzes zouden moeten maken in prioritering en onderhoud.

Kijkend naar de twee moties en het amendement moet ik eigenlijk tot de conclusie komen dat zij alle drie in lijn liggen met wat ik in de kernpunten heb aangegeven. Het betoog van de heer Van den Dool sprak mij zeer aan. Laten we nog eens bekijken of die 10% er is; laten we proberen om die te vinden in de prioritering of op welke manier dan ook. Ik vind het ook geen rare management tool om daarnaar op zoek te gaan. Dat spreekt mij dus zeer aan. Ik heb in mijn eerste termijn ook het water genoemd. De motie van GroenLinks zullen wij zeker steunen. Ik ben nog een beetje terughoudend om te moeten kiezen tussen het door mij gesteunde amendement van GroenLinks en de toevoeging die de heer Van den Dool daaraan gaf. Ik zou eigenlijk voor beide willen kiezen: we moeten een langetermijnstrategie ontwikkelen, ook op basis van wat andere gemeenten met ledverlichting doen en de manier waarop zij tot substantiële besparingen zijn gekomen, maar wat er nu al ligt, kun je nu doen. Ik zou zeggen: je moet het amendement uitvoeren en vervolgens moet je ook kiezen wat je op de langere termijn doet. Dan weet je zeker dat je op het goede pad bent.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Von der Assen, die ook kan reageren op de opmerkingen over zijn voorstellen.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Onze voorstellen kosten wellicht iets, maar op de langere termijn leveren zij ook iets op, zowel in baar geld als in de kwaliteit van de omgeving. Ik ben blij met de steun van diverse fracties voor onze watermotie. Over de motie inzake de verlichting merk ik in de richting van het CDA op dat we, zoals ik in de eerste termijn al heb aangegeven, door een andere aanpak jaarlijks ongeveer € 35.000 aan energiekosten en een soortgelijk bedrag aan vermindering van onderhoud kunnen besparen. Het is dus niet juist dat dit € 100.000 kost, want daar moet de € 75.000 die we jaarlijks daarmee kunnen besparen, vanaf worden getrokken. Ik heb goed geluisterd naar het voorstel van de VVD om hier na de zomer nog eens verder over te praten. Dat is misschien niet zo'n slecht voorstel. Dan kunnen we het buiten het kader van deze beheerplannen wat breder bezien.

Als de andere fracties daarmee instemmen, zouden we dat zo kunnen doen en dan zou het amendement kunnen komen te vervallen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik ben blij met het voorstel van de heer Van den Dool over de ledverlichting, want ook mijn fractie vindt het amendement van GroenLinks heel sympathiek, maar je zit bij de afweging natuurlijk inderdaad in een klem: wat kun je wel en wat kun je niet? Ik steun zijn voorstel dus van harte, evenals de oproep die de heer Rasch naar aanleiding daarvan deed.

Misschien heb ik het verkeerd begrepen, maar uit de toelichting van de heer Van den Dool naar aanleiding van mijn interruptie begreep ik dat het eigenlijk vooral gaat om het op zoek gaan naar voordelen bij aanbesteding, nieuwe technieken et cetera. Dat begreep ik ook een beetje van de heer Bremmer. Dat is natuurlijk iets waar je niet tegen kunt zijn, zou ik zeggen. Ik moet echter eerlijk zeggen dat dit een beetje op gespannen voet staat met de formulering van een taakstelling van 10%. Als het college iets goedkoper kan aanbesteden, ga ik er in al mijn naïviteit van uit dat het college dan niet zegt: u zegt dat u het voor 2,5 ton doet, maar wij willen u er € 370.000 voor geven. Ik kan mij dat niet voorstellen. Beheerplannen zijn typisch iets waar niet heel veel politiek gedoe over is. Het zou mij daarom wel iets waard zijn als wij hier als raad een eenduidige uitspraak over kunnen doen. Wellicht is het voldoende als het college dit bevestigt. Dan is er dus niet een harde taakstelling met een bepaald percentage, maar een inspanningsverplichting, waarbij het college aangeeft dat het probeert om scherp aan te besteden en om, als dat mogelijk is, nieuwe technieken toe te passen en dat het, als er een voordeel is, dat uiteraard niet zal verbrassen en bij de raad terug zal komen. Misschien kunnen we de beheerplannen op die manier unaniem aannemen. Dat zou ik op zich wel prettig vinden.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Er zijn een paar nieuwe vragen gesteld. In de commissievergadering was ik heel duidelijk. Toen vroeg de heer Van den Dool al om nog eens te bekijken of het hier en daar iets minder kan en of vervanging kan worden uitgesteld. Hij zei al: als een weg normaal na 30 jaar vervangen wordt, doe dat dan niet na 30 jaar, maar bekijk of die weg nog langer mee kan. Dat doen wij al jaren, maar op een gegeven moment stopt dat. Ik hoef bijvoorbeeld maar te wijzen op de Mozartlaan of de Leidseweg-Noord. Daar is heel goed zichtbaar dat dit op een gegeven moment gewoon stopt en dat je daar groot onderhoud moet plegen of zelfs moet vervangen. Dan praten we over investeringen. Als wij een project draaien, een investering doen of onderhoud plegen, bekijken wij natuurlijk hoe dat op een voordelige manier kan. De heer Middelburg zei gekscherend: als je 2,5 ton kunt uitgeven, zeg je niet dat je graag 3 ton wilt betalen. Dat doen we natuurlijk niet. Daar wordt iedere keer dus al naar gekeken. Voor de duidelijkheid geef ik aan dat dit een doorkijk is voor twintig jaar. Daar hebben we een berekening voor gemaakt. Die kan meevallen en die kan tegenvallen. Als er nu wordt gezegd dat wij daar nu sowieso een taakstelling van 10% op moeten leggen en als sommige dingen dan zouden tegenvallen omdat zij erger zijn dan wij nu denken, vrees ik dat we terug moeten komen voor een aanvulling. Dit is de meest reële inschat-

ting, met een doorkijk van twintig jaar. Natuurlijk: als het nog een jaar langer mee kan, kan het nog een jaar langer mee, maar dat heb ik al een paar keer gezegd.

Er is ook gevraagd waarom dit nu voorligt en waarom het niet wat duurzamer en ambitieuzer is. Dit is geen nieuw beleid. Wij hebben de beheerplannen geactualiseerd. Wij maken geen nieuw beleid. Daar waar het duurzaam kan, zullen we het duurzaam kan. Dat doen wij bij alles; dat is ook logisch. Wij kijken ook naar nieuwe technieken en wij blijven meelopen met de moderne tijd. Dat gebeurt al. Dit is geen nieuw beleid; dat wil ik nog even benadrukken.

De heer Von der Assen wil alle lampen vervangen door ledlampen. Ik heb in de eerste termijn al gezegd dat we daar in het begin een grote terugverdienmogelijkheid mee hebben, want het energieverbruik loopt dan natuurlijk langzaam terug. We doen dan echter wel aan kapitaalvernietiging, want we geven dan de opdracht om dingen te vervangen die nog niet aan vervanging toe zijn. Dat zou heel jammer zijn. Los daarvan wordt in het amendement de jaardotatie in 2017 van € 75.000 genoemd; 2018 en 2019 worden vergeten, want dit gaat wel om de langere termijn. Die jaren zijn niet in het amendement opgenomen. Dan hebben we het dus al heel snel over meer geld.

Veel fracties vinden de motie van GroenLinks over water heel sympathiek en zouden die best kunnen ondersteunen. Dat hoor ik als wethouder Openbare Ruimte natuurlijk graag, maar het gaat daarbij wel over € 200.000 per jaar, die wij uit de plannen hebben gehaald en die daar dan weer in terug zou komen. Dat strookt dan weer niet met de bezuiniging. Ik denk dus dat de fracties daarover nog even met elkaar moeten brainstormen over wat op dat punt handig is. Daar ga ik niet over. Ik kan alleen maar even wijzen op de gevolgen.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Ik geloof dat datgene wat de wethouder nu zegt, niet juist is. Wij hebben in onze motie over waterplannen geen bedragen genoemd. Wij hebben het dus helemaal niet over € 200.000 per jaar of zo. Wij hebben gezegd dat wij binnen de bestaande mogelijkheden alles moeten doen om ervoor te zorgen dat die kwaliteit binnen vijf jaar is verbeterd en minstens voldoet aan de wettelijke normen. Verder gaan wij niet.

Wethouder **Bremer**: Dan had ik u toch goed begrepen; dan hebben we het over 2 ton per jaar, structureel. Dat wilde ik even meegeven voor de overwegingen.

De heer **Riphagen** (D66): Misschien heb ik het niet goed gehoord, maar de wethouder zei in haar eerste termijn dat we ons vanwege financiële redenen, die 2 ton, niet aan de wet konden houden door te voldoen aan de waterkwaliteit. Is dat correct? Ik dacht dat wij ons aan de wet zouden houden.

Wethouder **Bremer**: Op dit moment voldoet de waterkwaliteit niet aan de wettelijke normen. Dat klopt; dat heb ik gezegd.

De heer **Bremmer** (CDA): Begrijp ik nu goed dat de wethouder de watermotie van GroenLinks ontraadt? Is dat wat zij zegt?

Wethouder **Bremer**: Wij hebben dat punt er zelf uit gehaald vanwege financiële overwegingen. Het liefst zou ik natuurlijk de volledige plannen hebben, maar in het kader van het grotere plaatje van de financiële situatie van Voorschoten zou ik graag willen dat de raad instemt met de temporisering en de fasering die wij al hebben aangebracht en het daarbij laat.

De heer **Bremmer** (CDA): Oké, dank u wel.

De heer **Riphagen** (D66): Het moet mij van het hart dat de wethouder relatief eenvoudig zegt dat zij ervoor kiest om zich niet aan de wet te houden. Ik heb op de lagere school al gehoord dat dat wel moet. Waarom zegt zij dan: omdat dat twee ton kost, ga ik dat niet doen? Ik snap het niet.

De **voorzitter**: Wethouder, de vraag is waarom de wethouder zich niet aan de wet houdt.

Wethouder **Bremer**: Zoals ik in de eerste termijn aangaf, zijn er complexe theorieën en is nog niet te duiden waar de oorzaken precies in zitten. Ik heb ook aangegeven dat wij er natuurlijk ons uiterste best voor doen om de oorzaken te achterhalen en te onderzoeken. Het is niet zo dat we stoppen. We temporiseren en we proberen langzaam naar die wettelijke norm toe te groeien, maar op dit moment lukt dat helaas niet.

De **voorzitter**: We zijn gekomen aan het eind van de beraadslaging. Wij moeten even bekijken waarover wij moeten beslissen. Enkele fracties hebben gezegd dat zij de insteek en de benadering van het amendement van GroenLinks over de verlichting goed vinden, maar dat zij daar liever niet nu over willen beslissen omdat zij hier later op terug willen komen. Wat betekent die opstelling van die fracties voor het standpunt van GroenLinks ten aanzien van dat amendement?

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Zoals ik zojuist al heb aangegeven, stemmen wij ermee in om dit na de zomer te bespreken. Wij trekken dat amendement dus bij dezen in.

De **voorzitter**: U trekt amendement 100439 in, maar u gaat ervan uit dat het college die discussie faciliteert. Het amendement is dus ingetrokken omdat diverse fracties na de vakantie hierover willen spreken, maar de raad gaat er volgens mij dan van uit dat het college bereid is om die discussie te faciliteren. Anders heeft het intrekken van het amendement weinig zin. Kan de wethouder daar iets over zeggen?

Wethouder **Bremer**: Ik snap wat u zegt, maar de beheerplannen moeten met de begroting meegestuurd worden. Dat gebeurt in november. Daar kunnen we, in ieder geval achter de schermen, op 18 augustus zo goed als klaar mee zijn. We kunnen daar uiteraard altijd nog over discussiëren en indien nodig aanpassingen verrichten, als de beheerplannen nu maar

met de begroting mee kunnen naar de provincie. Ik wil daar later uiteraard nog wel met de raad over spreken en dan kunnen we altijd nog aanpassingen aanbrengen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Als ik de orde goed begrijp, stellen we de beheerplannen met het intrekken van het amendement vast. Wat we daarnaast besluiten te doen, staat dus los van de beheerplannen. Uiteraard is het dan van belang dat wij nu afspreken dat er een datum gaat komen voor een goed voorbereide discussie over hoe we op een redelijke termijn overgaan naar een volledige "verledding" of verduurzaming van de openbare verlichting.

De **voorzitter**: Daarbij is volgens mij niet op voorhand uitgesloten dat dat nog relevant kan zijn voor de situatie in 2017.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Al dan niet.

De **voorzitter**: Ja, al dan niet. Het lijkt mij reëel om dat helder te hebben. Amendement 100439 is dus ingetrokken. De afspraak is dat dit punt nader aan de orde komt. Het punt zoals het nu geformuleerd is, staat inderdaad gewoon in de beheerplannen. De discussie zal plaatsvinden en als er dan sprake is van effecten, wordt dan bezien op welk moment die effecten optreden. Ik constateer dat de raad hiermee instemt. Dat is dus de besluitvorming op dat punt. Na het voorstel zullen wij besluiten over de twee moties.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter, er is behoefte aan een heel korte schorsing.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: De heer Mol vroeg om de schorsing en zou nu dus als eerste het woord krijgen, maar ik heb begrepen dat in het kader van de tijdsbelasting de heer Bremmer nu als het eerste het woord zal voeren.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Onder het motto van Robert Walpole, "fari quae sentiat" – "ik zeg wat ik denk"; de mensen die bij het gesprek met de commissaris van de Koning aanwezig waren, weten wie ik met deze persoon bedoel – hebben wij een goed overleg met een aantal fracties gehad, ook met de fractie van GroenLinks. De heer Van den Dool heeft voor de schorsing het constructieve voorstel gedaan om de discussie over de ledplannen over de zomer heen te tillen en om daar in september nog even goed naar te kijken, vanuit de sympathieke insteek van het amendement van GroenLinks. Ons voorstel aan GroenLinks was om hetzelfde te doen met de waterplannen, dus om ook die over de zomer heen te tillen en om de motie van GroenLinks met een positieve insteek in september of misschien in oktober te bespreken. Dan hebben we ook meer kijk op de implicaties daarvan. De motie van GroenLinks vraagt om overleg met het Hoogheemraadschap Rijnland en andere stakeholders. We kunnen dan ook bekijken hoe dit precies zit en of de genoemde 2 ton inderdaad een hard bedrag is, hoe dat is onderbouwd en of je daar anders tegenaan kunt kijken: komt dat bedrag alleen op Voorschoten af of zijn daar ook andere stakeholders bij betrokken? Dat

is dus het voorstel van een aantal fracties. Ik mag ook zeggen dat de fractie D66 zich bij deze suggestie aansluit.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Over welke 2 ton hebt u het in het kader van de waterplannen?

De heer **Bremmer** (CDA): Dat bedrag heeft wethouder Bremer genoemd: dat zou de uitvoering van de motie van GroenLinks over de kwaliteit van het oppervlaktewater volgens haar kosten. Dat bedrag komt dus niet van GroenLinks of van een van de andere fracties; het is door het college genoemd.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ik weet niet hoe u de motie leest, maar ik lees daarin dat er een doel wordt geformuleerd en dat er wordt gevraagd om al het mogelijke te doen om dat doel te bereiken. Er staat niet dat het doel bereikt moet worden. Er staat dat al het mogelijke gedaan moet worden om het doel te bereiken. "Al het mogelijke" is uiteraard begrensd door de middelen die je tot je beschikking hebt. Ik zie dus op geen enkele manier hoe dit op voorhand een beslag legt op middelen. Er staat dat we een goed overleg gaan voeren met het hoogheemraadschap. Ik begrijp uw insteek dus niet. Ik begrijp ook niet wat de winst ervan zou zijn om hier in een later stadium over te beslissen.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik denk dat het goed is als de wethouder nog even naar het spreekgestoelte komt. Dat bedrag is immers door haar genoemd, niet door ons.

De **voorzitter**: Kan de wethouder dit verduidelijken?

Wethouder **Bremer**: Ik heb inderdaad het bedrag genoemd van gemiddeld 2 ton. Het ene jaar € 150.000 of € 160.000; ik heb dat voor het gemak 2 ton per jaar genoemd. Ik vind het een prima voorstel om dit samen met de ledverlichting na de zomer inhoudelijk te behandelen. Dan zal ik de meest actuele cijfers paraat hebben en dan zal ik ook kunnen aangeven: als we dit doen, kost dat dat en als we dat doen, kost dat dat. Dan kunnen we dit inhoudelijk behandelen in de commissie WRG.

De **voorzitter**: Dan zien we wel welke prijskaartjes daar al dan niet aan hangen.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb vooral een reactie op de bijdrage van de heer Bremmer, want toen de schorsing door de VVD werd aangevraagd en het CDA daar vervolgens een reactie op gaf, nam ik eigenlijk aan dat er een mededeling zou komen over de motie van het CDA en de VVD. Die mededeling is er echter niet gekomen. Er is alleen een verzoek aan andere fracties gekomen. Dat kan natuurlijk, maar eigenlijk zou dit verzoek ook in de richting van het CDA en de VVD kunnen gaan, want het college heeft aangegeven dat hun motie voor problemen kan zorgen ten aanzien van de goedkeuring door de provincie van de beheerplannen. Ik zou het CDA en de VVD dus willen verzoeken om ook hun motie over de zomer heen te tillen, zodat we met de provincie goed over de gevolgen kunnen praten.

De heer **Bremmer** (CDA): Zo herken ik u weer, mijnheer Maassen, maar wij blijven toch bij onze suggestie in de motie over de 10%. Je hebt soms een incentive nodig, een bepaalde prikkel. Ik heb voor de schorsing al gezegd dat wij het ook goed vinden als het 9% is, maar ook als het 11% is. Wij blijven dus bij de strekking en de verwoording van de motie.

De heer **Maassen** (SP): Waarom verwacht u dan van anderen dat zij op uw verzoek wel moties over de zomer heen tillen?

De heer **Bremmer** (CDA): Politiek is het verschil met anderen. Dat weet u ook.

De **voorzitter**: Dat lijkt mij een heel helder en duidelijk antwoord. We gaan over tot de besluitvorming. Motie 100440 over de kwaliteit van het oppervlaktewater wordt niet in stemming gebracht, want dat punt wordt opgepakt na de zomervakantie. Dat is de conclusie van het gesprek van zojuist. Het amendement was al eerder over het zomerreces heen getild.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt motie 100451 van de VVD en het CDA.

De motie wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA en D66 ervoor hebben gestemd.

De **voorzitter**: De wethouder wil graag iets zeggen naar aanleiding van de aanneming van de motie. Ik heb daar geen bezwaar tegen, maar de raad gaat over de eigen orde. Vindt de raad het goed om de wethouder daarvoor de ruimte te geven? Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik dank de raad voor het feit dat ik na het aannemen van de motie nog even het woord mag voeren. Ik wil graag aan verwachtingsmanagement doen. Ik zeg de raad toe dat ik in ieder geval voor de begroting hiernaar ga kijken, maar ik kan niet toezeggen dat die 10% lukt; dat wil ik nu in alle eerlijkheid gezegd hebben, want anders zou het lijken alsof het college de motie volledig naast zich neerlegt. Daar wil ik nu dus alvast op wijzen. Wij gaan onze uiterste best doen. De raad geeft een opdracht, maar ik wil hier wel helder over zijn. Ik wil voorkomen dat er straks wordt gezegd: waarom hebt u dat destijds niet gezegd? Daarom zeg ik dit nu.

18. Kadernota 2017 Voorschoten (raadsregistratienummer 5377)

De **voorzitter**: Ik wijs erop dat enkele fracties nog maar een beperkte spreektijd hebben. Dat geldt overigens ook voor het college. Ik denk daarom dat het goed is om niet al te veel al-

gemene verhalen te houden, maar de discussie met name toe te spitsen op de ingediende wijzigingsvoorstellen. Ik zou er dus toe willen oproepen om een beetje gefocust met elkaar te spreken. Ik onderken overigens dat sommige fracties nog wat meer spreektijd hebben.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. Hoe later de avond, hoe schoner het volk. Ik heb niet veel spreektijd meer. Het is een beetje zoals met de batterij van je mobiele telefoon: het laatste gesprek moet je het beknoptst houden. Ik heb mijn spreektekst dus ietwat ter zijde gelegd en ik zal het beknopt houden. Dit is het laatste onderwerp voor de start van ons zomerreces. Wij staan voor de zomer. Dit is misschien het zwaarste punt op de agenda, terwijl we eigenlijk al best veel zware punten met elkaar hebben besproken. Ik kom graag terug op een uitspraak die ik namens onze fractie in de commissievergadering heb gedaan, namelijk dat van deze wethouder van Financiën veel wordt verwacht: strak in de leer en soepel in de heupen. Hij staat voor een behoorlijk grote uitdaging met de financiën van deze gemeente. Met deze Kadernota worden wij eigenlijk met vier zaken geconfronteerd. Het tekort loopt de komende jaren behoorlijk fors op. Er is een behoorlijk forse verhoging van een aantal kosten en uitgaven, waaronder aan de Werkorganisatie Duivenvoorde en de beheerplannen, waarop wij zojuist al uitgebreid zijn ingegaan. Er zijn tien dekkingsmaatregelen voorgesteld, waarvan er maar drie echt concreet worden ingevuld, waaronder de zogenoemde woonlastenbenadering. Er zijn niet echt maatregelen om taakstellingen te realiseren. Daar hebben we het in de commissievergadering ook over gehad. Met wat het college in deze Kadernota aan ons voorlegt, staan wij dus voor een behoorlijke grote uitdaging voor het najaar, dames en heren. De begrotingsbehandeling zal nog wel een robbertje modderworstelen worden.

De VVD is graag van hulp, ook met een aantal andere partijen. Daartoe dienen wij drie moties in die van toepassing zijn op dit agendapunt. De eerste motie betreft een taakstelling van 2% op de totale programma-uitgaven. Ik moet zeggen dat ik de motie liever anders had gemaakt. Deze Kadernota geeft ons simpelweg onvoldoende ruimte om heel concreet te zeggen op welke punten wij gaan bezuinigen. Dat is natuurlijk ook niet zo gek, maar wij kwamen toch posten tegen waarbij wij dachten: weten we wel of we dat per se met dat bedrag moeten realiseren; kan dat niet wat minder? Daarover dienen wij samen met het CDA graag een 2%-motie in; het is een goed gebruik van de voorzitter om alle moties te noemen naar de procenten die daarin staan. De motie luidt:

"Motie 100443.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

constaterende dat:

- *in de Kadernota 2017 nieuwe ontwikkelingen ervoor zorgen dat het vertrekpunt voor de begroting 2017 een structureel tekort is van ruim € 2,7 miljoen in 2017 olopend;*

- *de dekkingsmogelijkheden buitengewoon veel negatieve gevolgen hebben voor de financiële positie van Voorschoten, waaronder een ozb-stijging structureel van € 1 miljoen;*
- *de gemeenteraad van Voorschoten in de Kadernota niet geïnformeerd wordt over de totale uitgaven in 2017, maar dat in 2016 een totaal aan uitgaven begroot was van € 59,6 miljoen;*

overwegende dat:

- *buitengewoon veel beleidsposten zijn opgenomen waarvan onvoldoende wordt aangegeven dat dit bedrag nodig is om het doel van het beleid te bereiken;*
- *een substantiële structurele taakstelling op beleid nodig is om de structurele kosten van Voorschoten te beperken;*
- *in deze Kadernota geen taakstellingen zijn opgenomen en de gemeenteraad niet over de kennis beschikt om zelfstandig te snijden in posten zonder hiervoor de gevolgen voor het beleid in te kunnen schatten;*

verzoekt het college, voor de begroting 2017 e.v. een structurele taakstelling op de totale uitgaven naar programma's uit te werken van 2%, wat op grond van de cijfers van 2016 uitkomt op een structurele taakstelling van € 1,2 miljoen."

Samen met de fracties van het CDA en ONS Voorschoten dienen wij een motie in over de Werkorganisatie Duivenvoorde. Komend jaar stijgen de kosten van de Werkorganisatie behoorlijk fors. Ook de afgelopen jaren stegen de kosten van de Werkorganisatie behoorlijk fors. Wij zeggen eigenlijk: college, zoek voor het komende jaar en de daaropvolgende jaren uit of het mogelijk is om voor die extra kosten, zoals investeringen in de ICT en de extra kosten die het gevolg zijn van een hogere cao, dekking kan worden gevonden binnen de begroting van de Werkorganisatie. Dat is voor het college een belangrijke steun in de rug.

Onze laatste motie dienen wij samen met de fracties van het CDA en ONS Voorschoten in en gaat over de zogenoemde woonlastenbenadering. We hebben er overal genoegzaam kennis van kunnen nemen welk effect de woonlastenbenadering heeft op de woonlasten in Voorschoten: met name de woningbezitters van huizen van 3 ton of meer gaan fors meer betalen en voor andere bezitters wordt het juist wat minder. Volgens onze fractie betalen we in Voorschoten al behoorlijk forse woonlasten. We hebben de motie niet heel strak vastgepind, omdat er behoorlijk wat uitdagingen liggen voor dit college, maar we zeggen in elk geval: als het saldo van de woonlasten voor iedereen gelijk moet blijven, zoek dan in ieder geval uit of het mogelijk is dat de woonlastenbenadering uiteindelijk voor iedereen gelijk uitpakt. De term die we daarvoor gebruiken, is "lastenneutraal". Het uiteindelijke doel daarvan is dat de bezuinigingen, ombuigingen of lagere uitgaven voor bepaalde kosten, die wij zo graag gerealiseerd zouden krijgen, uiteindelijk ten gunste komen van de Voorschotense belastingbetaler. De motie luidt:

"Motie 100445.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

constaterende dat:

- *in de Kadernota 2017 het zogenaamde woonlastenbeginsel wordt toegepast, wat inhoudt dat een verlaging voor de burgers van de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt tenietgedaan met een ozb-verhoging van € 1.025.411;*
- *in de Kadernota 2017 eveneens staat dat door deze compensatie de lastendruk per saldo gelijk blijft;*
- *de afvalstoffenheffing betaald wordt door alle woninggebruikers;*
- *de ozb betaald wordt door alle woningeigenaren en gebruikers van bedrijven, maar niet door huurders;*
- *uit de informatiebrief van 22 juni 2016, waarin de uitwerking van de effecten van de woonlastenbenadering voor deze Kadernota zijn uitgewerkt, blijkt dat de totale lastendruk op gemeentelijk niveau weliswaar gelijk blijft, maar op individueel niveau tot aanzienlijke lastenverlichting of verzwaring leidt;*
- *eigenaren van woningen boven de € 300.000, die al meer betalen, de ozb-verhoging moeten opbrengen;*

overwegende dat door deze lastenverschuiving eigenaren van woningen boven de € 300.000 meer gaan betalen, terwijl alle inwoners van Voorschoten gebruikmaken van de openbare faciliteiten van dit dorp;

verzoekt het college, voor de begroting 2017 e.v. een andere berekening van de woonlastenbenadering uit te werken, zodanig dat de verlaging van de afvalstoffenheffing door een ozb-verhoging dusdanig is dat iedereen, huurders en eigenaren, zo veel mogelijk lastenneutraal uitkomt in plaats van de sterke differentiatie zoals in het huidige voorstel."

Wij zien deze ingrepen als een belangrijke steun in de rug van het college.

De heer **Maassen** (SP): Ik begrijp best wat de heer Mol tegen de woonlastenbenadering heeft, want mensen met de hoogste inkomens gaan meer betalen. De 68% met minder hoge inkomens gaat erop vooruit. Ik snap dat de heer Mol de kant van die 32% kiest, want dat is zijn politieke kleur, maar hij zegt dat hij iets terug wil waarmee iedereen dezelfde woonlasten houdt. Dat is lastig. Ook de heer Mol heeft gelezen dat er geschrapt wordt in lasten die voor iedereen gelijk zijn, zoals de rioolheffing, en dat er iets wordt opgeplust bij lasten die afhankelijk zijn van de waarde van je huis. Mijnheer Mol, u weet toch ook dat lasten zoals de rioolheffing een doelbinding hebben en dus alleen mogen worden ingezet om het riool daar daadwerkelijk van te betalen? Het riool is goedkoper geworden en daarom gaan die lasten omlaag. Hoe kunt u voor iedereen gelijkblijvende woonlasten realiseren als de doelbindingsheffingen omlaag gaan?

De heer **Mol** (VVD): Uiteindelijk is de overheid niet meer dan een afspraak die we met elkaar hebben gemaakt. Dingen die je niet zelf kunt regelen, regelt de overheid. Wij hebben in dit huis altijd een debat met elkaar over wat de overheid, de gemeente, uiteindelijk moet organiseren. Daar betalen we dan met z'n allen voor. Er zijn verschillende manieren om die belasting op te brengen. Wij hebben een beperkte set aan mogelijkheden om die belasting op te halen. De VVD-fractie heeft in de commissievergadering al gezegd dat de afvalstoffenheffing en de ozb geen communicerende vaten zijn. De afvalstoffenheffingen zijn een gesloten systeem. Je kunt dus niet zeggen: als die omlaag gaan, mag de ozb omhoog. Voor nu geven we het college een aantal kaders mee: we hebben een stevige taakstelling op de Werkorganisatie en op alle programma's en, college, werk met steun van deze gemeenteraad de lokale lasten zodanig uit dat de mensen die een woning hebben van meer dan 3 ton, in ieder geval niet de sjaak zijn. Het moet een beetje evenredig over iedereen verdeeld zijn.

De **voorzitter**: Ik moet u tot mijn spijt verzoeken om af te ronden, want u bent door de spreektijd heen. Ik heb even ruimte gegeven, want u beantwoordde een interruptie van de heer Maassen, maar ik moet u erop wijzen dat u uw spreektijd hebt overschreden. Kunt u afronden? Is dat mogelijk, mijnheer Mol?

De heer **Mol** (VVD): Zeker, voorzitter. Deze gemeenteraad heeft een "can do"-mentaliteit: we kunnen het! Dat geldt ook voor het college. De uitdaging is fors, maar ik denk dat we met een mooie uitdaging deze zomer ingaan. Uiteindelijk zijn het kaders, die moeten worden uitgewerkt. Na de zomer gaan we elkaar even recht in de ogen kijken: zijn dit de keuzes die we willen maken en vinden we dat het dit moet kosten? Dan moeten we wat kostenbewuster naar het gehele plaatje kijken.

De **voorzitter**: De heer Rasch heeft nog meer dan een kwartier tot zijn beschikking. Wij zijn in gespannen afwachting!

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik begin met het uitspreken van onze waardering en dank voor een partij waarover we het in deze zaal eigenlijk bijna nooit hebben, namelijk de griffie, die het weer heeft gepresteerd om deze stormvloed van stukken die de afgelopen dagen heen en weer zijn geschoven, op een ordentelijke wijze bij ons te brengen en om daarin de rust te bewaren, zodat wij onze vergadering op een goede manier kunnen vervolgen. Die waardering en dank wil ik bij dezen graag uitspreken.

(Applaus)

Voor ons ligt de Kadernota. De naam zegt het al: dan verwacht je iets; je verwacht een nota waarin de kaders gesteld worden voor de begroting en het begrotingsproces van de komende jaren. Daarbij zijn twee soorten kaders relevant. Aan de ene kant zijn er de autonome kaders, waarover je niets te zeggen hebt, zoals wettelijke kaders, kaders van het Gemeentefonds, kaders vanuit demografische ontwikkelingen en noem ze maar op. Aan de andere

kant zijn er de politieke kaders, de kaders die wij eerder samen met elkaar hebben afgesproken. Dat is een inventarisatie van de kaders waarbinnen het spel gespeeld moet worden. De discussie moet dus niet gaan over de kaders, maar over het spel zelf. Daarin zijn wij een klein beetje teleurgesteld, want de kaders die in de categorie "autonoom" worden gesteld, hebben soms een nogal politiek karakter en kunnen daardoor ter discussie worden gesteld. Wij komen dan ook met een aantal amendementen om dat te herstellen. Wij hopen dat wij het college daarmee een handreiking doen. Ik zal de amendementen langslopen.

Allereerst stellen wij voor om het aftoppen of begrenzen van de hoogte van de egalisatiereserve sociaal domein niet door te laten gaan. Daartegenover roepen wij het college ertoe op om die reserve te gebruiken waarvoor die bedoeld is. Een aantal uitgaven zijn zonder meer toe te schrijven aan het sociaal domein. Gebruik die reserve daar dan ook voor, dit jaar, volgend jaar en de komende jaren. Wij vinden een ervaringsperiode van een jaar te kort om te zeggen: dit is wel genoeg. Ons voorstel is dus om de egalisatiereserve ten minste gedurende de collegeperiode te handhaven.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Kunt u een optelling geven van de uitgaven die dan ten laste van de reserve komen?

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Zoals u dat formuleert, kan ik dat niet. Ik kan u wel een indicatie geven van de criteria die toegepast kunnen worden op uitgaven. Daarbij denk ik aan de volgende criteria. Als het bij Werk en Inkomen hoort, is het sociaal domein. Als het bij het sociaal domein hoort, is het per definitie sociaal domein; er zijn enkele posten genoemd. Als het iets te maken heeft met zorg voor de zwakkeren, is het sociaal domein. Volgens mij zijn de criteria op zich helder genoeg. Dat zijn dus de criteria bij de vraag wanneer we die reserve kunnen gebruiken waarvoor zij bedoeld is. Is dat een antwoord op uw vraag?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Maar dan is niet bekend welk bedrag dan daar voor wordt uitgetrokken.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Dat is natuurlijk het karakter van een egalisatiereserve: je weet van tevoren niet hoeveel daarin komt, omdat het overschotten zijn. Je weet ook niet van tevoren wat daaruit gaat. Dat is eigenlijk ten principale de reden waarom wij vinden dat er een hek om het sociaal domein moet. Dat klinkt heel onsympathiek, maar het is positief bedoeld. Wij moeten het sociaal domein afgrenzen van invloeden van buitenaf, maar dat betekent ook dat daar niets uit mag wegvloeien. Wij hebben zelfs gezegd: wij moeten het beschermen tegen invloeden van buitenaf en als we onverhoopt tekortkomen, moet er geld bij. Wij zeggen dus niet dat een bepaald getal om welke reden dan ook een grens is en dat we geld uit het sociaal domein halen omdat we ergens anders geld nodig hebben. Dat kan niet de bedoeling zijn. Het amendement luidt:

"Amendement 100447.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

overwegende dat:

- *vanwege de grote mate van onzekerheid over de ontwikkelingen in het sociaal domein in het coalitieakkoord is vastgesteld dat eventuele tekorten in het sociaal domein kunnen worden opgevangen door een verhoging van de ozb;*
- *pas na enige jaren ervaring sprake kan zijn van een voldoende grote zekerheid ten aanzien van de ontwikkelingen – zowel inhoudelijk als qua financiering – in het sociaal domein;*
- *een Egalisatiereserve is ingericht met het doel om de financiële aspecten van deze onzekerheden op te kunnen vangen;*

besluit het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Beslispunt 6 te vervangen door:

6. De Egalisatiereserve Sociaal Domein:

- a) Gedurende deze collegeperiode niet af te romen;*
- b) Te gebruiken ter dekking van overige activiteiten die betrekking hebben op het sociaal domein, bijvoorbeeld zoals de posten genoemd in de Kadernota (nummers verwijzen naar tabel op pagina 11):*
 - a. 5. Op peil brengen dienstverlening klanten W&I;*
 - b. 6. Organiseren beschutte werkplekken Participatiewet;*
 - c. 9. Transformatie in sociaal domein;*
 - d. 10. Capaciteit communicatie i.v.m. transformatie in sociaal domein;*
 - e. 12. Schakelklas vluchtelingen."*

Het tweede amendement, dat wij samen met het CDA en de VVD indienen, heeft te maken met de reserve voor het afdekken van het risico dat starters hun starterslening niet kunnen afbetalen. De praktijk leert dat dit risico nauwelijks bestaat. Mocht het zich voordoen, dan is de gemeente verzekerd via de Nationale Hypotheekgarantie en als dat tegenvalt, hebben we altijd nog de weerstandsreserve om wat dan nog niet gedekt is, op te vangen. Wij denken dat wij ruimte scheppen in de concernreserve door € 0,5 miljoen meer in de concernreserve te stoppen ten koste van de voor de risicodekking van startersleningen gereserveerde gelden. Het college stelt voorzichtigheidshalve voor: er was € 1 miljoen; laten we € 0,5 miljoen doen. Wij denken dat het wel een tandje minder mag, want de gehele geormerkte reserve voor de risicodekking van startersleningen is eigenlijk overbodig en kan dus vrijvallen voor andere doelen. Er zijn zat doelen die om dekking vragen. Het amendement luidt:

"Amendement 100446.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

overwegende dat:

- *het risico dat een starterlening niet wordt voldaan, zeer gering is;*
- *de gemeente voor een eventueel niet aflossen van een starterslening verzekerd is bij de NHG;*
- *eventuele niet verzekerde kosten gedekt kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen van de gemeente;*

besluit het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Beslispunt 5 te vervangen door:

5. Voor de reserve Volkshuisvesting de volgende mutaties vast te stellen per 1-1-2016:

- *De risicodekking voor startersleningen van € 1.000.000 te verlagen naar € 0;*
- *De reserve af te romen met € 1.018.461 en dit bedrag te doteren aan de concernreserve, waardoor het saldo van de reserve Volkshuisvesting per 1-1-2016 € 2.500.000 bedraagt."*

Het volgende punt waarover wij een amendement indienen, is de programma-indeling. Die discussie is eerder aan de orde geweest en heeft een lange geschiedenis, met horten en stoten. Het college heeft op enig moment gezegd dat er geen wettelijke verplichting is om de programma-indeling te veranderen. Er zijn gemeenten die ons ten voorbeeld hebben gevolgd bij de samenwerking met Wassenaar en die in de nieuwe wetgeving geen enkele aanleiding zien om hun programma's te veranderen. Wij zien die aanleiding ook niet. Wij zien eerlijk gezegd alleen maar bestuurlijke nadelen daarvan. Ik kan mij voorstellen dat dit ambtelijk misschien makkelijker is, maar het is niet de omgekeerde wereld: wij werken niet voor de ambtenaren; het is andersom. Wij hebben niet voor niets de programma-indeling zoals die is. De programma-indeling biedt een gemeente de mogelijkheid om accenten te leggen. Wij hebben programma's die uitdrukken wat wij belangrijk vinden. Daarom zijn die programma's er. Programma's die andere gemeenten wel hebben omdat zij die dingen belangrijk vinden, hebben wij juist niet. Dat is het karakter van een programma-indeling: die is gekoppeld aan de college- of coalitieperiode. Daarom stellen wij voor om de programma-indeling te handhaven voor de duur van het coalitieprogramma. Het amendement luidt:

"Amendement 100448.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

overwegende dat:

- *programma's de mogelijkheid zijn om voor een coalitie om prioriteiten van beleid tot uitdrukking te brengen;*

- *het wijzigen van programma's halverwege een coalitieperiode zonder politieke afweging niet gewenst is;*
- *er geen wettelijke of logische argumenten zijn om programma's te wijzigen;*
- *andere - vergelijkbare - gemeenten geen reden zien om hun programma's aan te passen in het kader van de implementatie van de wijzigingen in het BBV;*

besluit het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Beslispunt 9 te vervangen door:

9. De begrotingsindeling gedurende deze collegeperiode te handhaven.

Het college opdracht te geven de verplichte taakvelden - conform de richtlijnen van het vernieuwde BBV - buiten de begroting te koppelen aan de verschillende begrotingsposten, zodat de vergelijkbaarheid van taakvelden tussen gemeenten geborgd is en de informatievoorziening aan derden - met name het CBS - voldoet aan de daaraan gestelde eisen."

De rentekosten op activa met maatschappelijk nut zijn een heel lastig punt, want we hebben het daarbij niet over rente die wij aan banken betalen. Rente die wij aan banken betalen, betalen we gewoon. Het gaat dus om interne rente, eigenlijk het rondpompen van geld binnen kostenplaatsen, waar niemand rijker of armer van wordt. Toch wordt het hier zo voorgesteld dat dit ons 7 ton per jaar kost. Daar geloven wij niet in. Om die reden denken wij financieel ruimte te scheppen. Bij de starterslening gaat het om incidenteel geld van 5 ton. Hier gaat het om het structureel scheppen van ruimte ter waarde van 7 ton. Me dunkt dat dit de moeite waard is. Het amendement luidt:

"Amendement 100449.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

overwegende dat:

- *de invoering van het gewijzigde BBV vereist dat een reële rente gebruikt wordt voor het calculeren van afschrijvingstermijnen van activa met maatschappelijk nut;*
- *het calculeren met lagere reële rente in plaats van de gebruikelijke rekenrente niet leidt tot hogere betalingen aan banken en andere geldschieters;*
- *de liquiditeit van de gemeente hierdoor niet wordt gewijzigd;*

besluit het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Beslispunt 15 toe te voegen:

15. de op pagina 11 in tabel 2 regel 15.A. genoemde kosten te wijzigen in € 0."

Er staat ergens dat wij vennootschapsbelasting begroten als kostenpost. Dat is heel interessant, want – voor de leken onder ons – vennootschapsbelasting is winstbelasting. Winstbelasting betaal je als je winst maakt. Als je de winstbelasting wilt begroten, moet je ook de winst begroten, maar die winst is niet begroot. Waarom is die belasting dan begroot? Kortom: dat is € 30.000 die de komende jaren structureel vrijvalt. Die gaan we dus niet uitgeven. Het amendement luidt:

"Amendement 100450.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

overwegende dat:

- *met ingang van 2017 de gemeente vennootschapsbelasting moet betalen over behaalde winsten;*
- *de belasting een onderdeel van de kosten van de gemeenten is, waardoor de winsten lager uitvallen;*
- *de winsten nog niet begroot zijn en dat derhalve de winstbelasting nog niet begroot moet worden;*

besluit het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Beslispunt 16 toe te voegen:

16. de op pagina 11 in tabel 2 regel 16. genoemde kosten te wijzigen in € 0."

Het stoort ons onmetelijk dat de Werkorganisatie Duivenvoorde wordt gepresenteerd als een autonome grootheid. Het is toch onze Werkorganisatie? Hoezo autonoom? Het kan niet zo zijn dat de Werkorganisatie onbestuurbaar is, want "autonoom" betekent dat je daar niets aan kunt doen. Dat geldt bijvoorbeeld voor klimaatveranderingen op grote schaal. Dat is dit niet en dat mag het niet zijn. Ik snap dat de metafoor niet goed is; denk maar aan het verschuiven van continenten over miljoenen jaren. Dat zijn autonome ontwikkelingen; daar hebben we geen invloed op. Samen met het CDA en de VVD dienen wij dus van harte een amendement in om hier iets aan te doen.

Het is een beetje dubbel: wij complimenteren het college bijna elke maand voor de mooie stukken die we krijgen, maar toch vinden we dat dit wat minder moet worden. Vandaar dat wij het amendement steunen om minder stukken te schrijven en meer in de uitvoering te doen.

Tot slot de ozb-verhoging. Er is natuurlijk geen enkel verband tussen het feit dat de afvalstoffenheffing lager wordt als gevolg van efficiencyvoordeel en dat de burger daar privé voordeel van heeft en het feit dat de ozb omhoog moet. Daar is geen enkel verband tussen;

dat is waar. Daarom vinden wij de term "woonlastenbenadering" een beetje dubieus, want het is geen woonlastenbenadering. In het stuk was in eerste instantie sprake van een soort compensatie. De burger wordt echter niet gecompenseerd, maar de gemeente ook niet, want de gemeente verliest er niets op als er efficiencyvoordeel is binnen een gesloten systeem. Dat is voor de gemeente budgettair volstrekt neutraal. Eigenlijk is dit dus gewoon een ozb- verhoging om kosten te dekken. Laten we daar gewoon heel eerlijk over zijn. Het doekje voor het bloeden is dat we het college ertoe oproepen om dit zo uit te rekenen en zo'n slimme maatregel te nemen dat dit per factuur bij de burger gelijk uitpakt. Vandaar dat we het desbetreffende amendement van harte ondersteunen. Dan durven we tegen de burger te zeggen: wij zitten als gemeente moeilijk en jullie hebben een voordeel, maar wij hebben die ruimte nodig om andere dingen te doen. Dat is het verhaal met de ozb.

Als deze amendementen worden aangenomen, verandert het beeld van het financiële kader. Daardoor ontstaat weer ruimte. Die hebben we nodig om het over politieke dingen te hebben. Daar zijn vandaag al een aantal aardige aanzetten toe gegeven, bijvoorbeeld voor verduurzaming van Voorschoten, verbetering van de waterkwaliteit en andere zaken. Laten we de ruimte die wij kunnen doen ontstaan en waarvoor wij het college een paar forse handreikingen geven, benutten om het debat te voeren op een manier die niet bekneld wordt door kaders of grenzen die eigenlijk op de verkeerde plek liggen. Vandaar deze grenscorrecties.

De heer Zoetemelk (CDA); Voorzitter. Een solide financieel beleid is een speerpunt van deze coalitie. De CDA-fractie is geschrokken van de voorliggende cijfers. We wisten dat het niet goed ging, maar we hadden dat niet in deze orde van grootte verwacht. Het is een beetje een jojo-effect. De ene keer gaat het beter en ineens hebben we forse financiële problemen. Wat nu aan ons gepresenteerd is in de Kadernota, betekent een heel grote uitdaging voor het college, de raad en de inwoners van Voorschoten. Ik zou immers ook de inwoners van Voorschoten willen vragen om in het kader van meedenken, meepraten en meedoen na te denken over wat misschien minder kan in Voorschoten, want we staan echt voor grote problemen.

De financiële problemen worden vooral veroorzaakt door het nieuwe BBV, de beheerplannen en de hogere kosten van de Werkorganisatie. De kosten van de Werkorganisatie zijn in de afgelopen drie jaar met bijna € 4 miljoen gestegen. Ik had daarom een actievere rol van het college verwacht om binnen de Werkorganisatie te kijken naar structurele oplossingen. Dat heb ik gemist in de voorliggende plannen. Er vindt eigenlijk een kostenexplosie plaats. Het is allemaal te verklaren, maar de CDA-fractie vindt dat je bij zo'n kostenexplosie eerst intern moet kijken naar structurele oplossingen en dat je niet gelijk alles naar buiten moet leggen, zoals nu wordt voorgesteld. Wij hebben in de commissievergadering gevraagd of er bijvoorbeeld al een vacaturestop is onderzocht en, zo nee, waarom niet. Daarnaast wil het CDA weten of er niet gebruikte budgetten zijn. Het college geeft aan dat er weinig inhuur van personeel is, maar misschien staat daar wel een budget voor dat wij kunnen benutten voor andere zaken. Het hierover met de VVD en ONS Voorschoten ingediende amendement luidt:

"Amendement 100442.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

constaterende dat:

- *in de Kadernota 2017 is opgenomen dat de bijdrage aan de werkorganisatie jaarlijks door een aantal ontwikkelingen, te weten cao-ontwikkelingen voor salarissen van medewerkers en een hoger ICT budget;*
- *de Werkorganisatie oorspronkelijk is ingesteld om de ambtelijke organisatie beter en goedkoper te laten functioneren;*
- *de financiële bijdrage aan de Werkorganisatie de afgelopen jaren is gestegen van € 23,1 miljoen in 2014 naar begroot € 26,8 miljoen in 2017;*

overwegende dat het een goed uitgangspunt is dat voor kosten eerst dekking wordt gezocht in de begroting van de eigen organisatie;

verzoekt het college, voor de begroting 2017 e.v. het bestuur van de Werkorganisatie Dui venvoorde opdracht te geven voor de extra kosten zoals vermeld in de wijzigingen voor de Kadernota onder 14, structureel dekking te zoeken in de eigen organisatie."

De begroting bedraagt € 60 miljoen. Binnen die € 60 miljoen zijn er dus vrije budgetten die beïnvloedbaar zijn. Het CDA wil dat de raad mee kan denken over de ruimte binnen die budgetten om zo tot structurele oplossingen te komen. Het lijkt er nu op dat het college een tiental punten heeft neergelegd met het idee: dit is het. Ik denk echter dat er nog veel ruimte is om mee te denken als raad en om die verantwoordelijkheid ook te nemen, want die verantwoordelijkheid hebben wij als gemeenteraad.

Er moet ook een kerntakendiscussie plaatsvinden. Het college heeft aangegeven om daarmee te willen starten wanneer de bestuurskrachtmeting is voltooid, maar ik wil die discussie al eerder vormgeven. We kunnen daarmee starten en die discussie naast de bestuurskrachtmeting doen. Zo kunnen we nu al gaan bekijken hoe we de kosten voor bepaalde taken kunnen verlagen. Ik heb in de commissievergadering ons afvalophaalsysteem genoemd. Die organisatie wordt op zich heel goed gewaardeerd, maar misschien kunnen de kosten daarvan toch beperkt worden als we dit uitbesteden. Dat is een ingreep. Het is iets waar Voorschotenaren blij mee zijn, maar als we kijken naar de financiële situatie van Voorschoten, moeten we geen discussie uit de weg gaan.

We hebben het zojuist over de beheerplannen gehad; daar zal ik het nu niet meer over hebben. Op het punt van het woonlastenbeginsel sluit ik mij volledig aan bij de eerdere sprekers. Ik heb ook al gezegd dat financiële knelpunten gezamenlijk opgelost moeten worden. Daar moeten we dus gezamenlijkheid in hebben; we moeten de problemen samen aanpakken. We moeten met de bewoners, de organisaties en de ambtelijke organisatie goed daarover nadenken en daarin samen optrekken. Het gaat om belastinggeld. Er wordt altijd ge-

zegt dat je een goede huisvader of huismoeder moet zijn en dat je goed moet bezien hoe je het geld uitgeeft. Dat betekent dat je daar een enorme verantwoordelijkheid in hebt.

Ik wil bij het college en de Werkorganisatie aandringen op meer teamspirit. Ik mis een klein beetje de kracht vanuit een goed team dat zegt: gemeenteraad, hier komen we met een aantal plannen; we willen dat jullie daarover meedenken en de door ons daarin aangegeven ruimte gebruiken; wij willen hier een discussie over voeren. Nogmaals: we doen het niet voor onszelf, maar voor Voorschoten. Dat vraagt toch echt ook om intern gerichte oplossingen.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik begin heel positief. Het is aangenaam om te lezen dat we over een uitstekende reservepositie beschikken. Soms vraag ik mij af of die reservepositie niet aan de grote kant is, maar daar kom ik aan het eind van mijn betoog op terug. Ik denk namelijk dat dit, kijkend naar de risico's die wij lopen en die wij inschatten, eigenlijk wel meevalt.

Het minder goede nieuws is dat we nog steeds geen sluitende meerjarenbegroting hebben. Wij vinden het jammer dat er in de Kadernota geen concrete punten staan om dit aan te pakken. Zoals de heer Zoetemelk al aangaf: het is verstandig om eerst te kijken naar alle uitgaven die wij doen. Onze indruk is dat in Voorschoten alles een gouden randje heeft en dat er heel veel kan. Het kan op de sportvelden, het kan in het centrum, het kan links, het kan rechts, het kan boven en het kan onder. Vervolgens wordt er gezegd: dat hebben we allemaal uitgegeven en nu gaat de ozb omhoog. Daar zijn wij geen voorstander van. Eerst moet er heel kritisch naar de eigen organisatie worden gekeken. Daarbij begin ik bij de eigen Werkorganisatie Duivenvoorde. We zouden € 1 miljoen besparen door de samenvoeging, maar de facto gaat het ons € 1 miljoen extra kosten. Wij vragen ons elke keer af waar te veel formatie is, maar dat krijgen we niet te horen. Als er te weinig formatie is, moet er betaald worden. Daar hebben we nogal wat problemen mee. Eerst moeten dus de eigen organisatie en de eigen uitgaven worden doorgelicht voordat je met een eventuele tariefverhoging komt.

Ons tweede probleem betreft de woonlastenbenadering. We hebben steeds gezegd dat de afvalstoffenheffing een gesloten systeem is. Als we besparen op die afvalstoffen, moeten we onze inwoners belonen door een lager afvaltarief en hen niet belasten met een hoger ozb-tarief. Bovendien is de ozb niet bedoeld als inkomstenelement. Daar is de inkomstenbelasting voor. Als er een ozb-verhoging zou moeten komen – daar zijn wij geen voorstander van – moet die dus gelijkmatig gespreid worden.

De heer **Maassen** (SP): Ik vind het verbazingwekkend dat D66 tegenwoordig uitgaat van het credo dat de zwakste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Dat is namelijk de consequentie van uw uitspraak dat de ozb-verhoging gelijkmatig verdeeld moet worden.

De heer **Van der Meij** (D66): Zoals de heer Maassen heeft gehoord, zijn wij helemaal geen voorstander van de ozb-verhoging. Wij zijn een voorstander van heel goed kijken naar de uitgaven. Daar kijken wij ook naar uit, maar als er eventueel een ozb-verhoging moet ko-

men, moeten we bekijken wie gebruikmaakt van faciliteiten in dit dorp, want daarmee betalen we die faciliteiten. De facto maakt iedereen gebruik van de faciliteiten in ons dorp. Dat is ons argument. Daar kunt u voor kiezen of daar kunt u niet voor kiezen.

De heer **Maassen** (SP): Ik begrijp dat D66 tegenwoordig voor een vlaktaks is. Dat is nieuws voor mij. Ik zal dit aan uw partijleider doorgeven.

De heer **Van der Meij** (D66): Ik zal zijn e-mailadres voor u opzoeken en dan krijgt u dat van mij.

Vorig jaar hebben we geld overgehouden van de 3D-operaties. Wij vinden het verstandiger om in oktober eerst te bekijken hoe het komt dat we die budgetten overhouden. Wanneer we goede oorzaken weten en wanneer we ook weten wat het verloop is van de uitgaven aan de 3D-operaties, kunnen we bekijken of wij structureel wat meer in de concernreserve moeten stoppen. Op zich zijn wij daar dus niet tegen, maar het gaat om het tijdstip waarop we dat gaan doen.

Wij zijn dus voorstander van een aantal bezuinigingsrichtingen die ook in de Kadernota zijn aangegeven. Wij zijn geen voorstander van de woonlastenbenadering en wij zijn ook geen voorstander van het herijken van subsidies aan verenigingen. Wij vinden dat verenigingen, organisaties en zeker alle vrijwilligers in Voorschoten meer ondersteund moeten worden. Andere opties die in de Kadernota zijn genoemd, spreken ons aan.

Het is triest dat Voorschoten niet meer in de top 10 van woongemeenten staat. Ik heb op Elsevier bekeken op welke punten we wat minder scoren. Dat is op het onderdeel "rust en ruimte". Ik dien daarom een amendement in om die rust en ruimte weer tot stand te laten komen. We hebben een Nuon-reserve, die langzaam maar zeker is opgesoupeerd door het Deltaplein, het Kruispunt enzovoorts. Wij stellen voor om het resterende miljoen in een nieuwe reserve Duivenvoordecorridor te stoppen; let op: een reserve. Dat is om een aantal redenen belangrijk. Ten eerste weten we op dit moment absoluut nog niet wat het echte exploitatietekort op de Duivenvoordecorridor is. Ons tweede argument is: als wij meerdere subsidiefinanciers vinden, hebben wij in ieder geval aangegeven dat wij hier wat geld voor overhouden. "In de reserve" betekent nog niet expliciet dat we het daaraan uitgeven, maar wij geven daarmee wel het signaal dat we dit serieus nemen. Dat signaal wil ik graag in deze raad afgeven. Het amendement, dat samen met GroenLinks wordt ingediend, luidt:

"Amendement 100438.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

gezien het raadsvoorstel nr. 5377 d.d. 8 juni 2016 Kadernota 2017-2020,

overwegende dat:

- *de reserves–Nuon zijn benut voor velerlei infrastructurele investeringen, waaronder het Deltaplein;*
- *er thans nog een klein overschot is;*
- *het verstandig is om een reserve te vormen om Voorschoten leefbaar, groen en met een open ring te houden;*
- *het verstandig is om tekorten rond een open Duivenvoordecorridor op te kunnen vangen;*
- *dit een signaal is aan inwoners en andere betrokkenen dat de gemeente Voorschoten inspanningen wil plegen om de Duivenvoordecorridor open te houden;*

besluit het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

- *beslispunt 4 te wijzigen als volgt:*

De reserve vijfjaarlijkse afrekening onderwijs over te hevelen naar de concernreserve.

- *Toe te voegen een nieuw beslispunt 5:*

Het resterende bedrag van de Nuon-gelden ad € 1.076.370 wordt toegevoegd aan de (nieuw) te vormen reserve Duivenvoordecorridor.

- *De beslispunten 5 etc. te hernoemen.*

De **voorzitter**: De heer Mol heeft mij meegedeeld dat hij heeft vergeten een motie in te dienen. Ik wil hem daar heel kort de ruimte voor geven.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. De beperkte spreektijd noodzaakte mij om Germaans door mijn inbreng te gaan, waardoor ik een motie vergat, namelijk de motie over een pas op de plaats met visies. Heel grof samengevat zeggen wij: als wij zeggen dat wij minder gaan doen, moeten we – met grote visies in het vooruitzicht – nu ook zeggen van welke visies de opstelling op dit moment niet nodig is. Dat is een grove samenvatting, maar nu is de motie in ieder geval ingediend, zodat het college daarop kan reageren. De motie, die mede wordt ingediend door de fracties van het CDA en ONS Voorschoten, luidt:

"Motie 100444.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

overwegende dat:

- *de nieuwe Omgevingswet aanstaande is, een wet die verschillende (standaard)visies in zich zal opnemen;*

- *het maken van visies een tijdrovende zaak is;*
- *een visie niet per definitie standaard vervangen hoeft te worden omdat de geldigheidsduur voorbij is;*
- *huidige visies waar nodig met een opfrisbeurt mee zouden moeten kunnen tot aan de nieuwe Omgevingswet;*

roept het college ertoe op:

- *in het zicht van de nieuwe Omgevingswet en ook de gezamenlijke ontwikkeling daarvan in de Leidse regio, geen nieuwe visies 'oude stijl' meer te ontwikkelen op het gebied van onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur zoals bijvoorbeeld een structuurvisie;*
- *de raad te informeren hoe het hiermee zal omgaan, welke consequenties dit heeft ook voor de organisatie en welke visies eventueel toch nog zullen moeten worden verlengd of opgefrist tot aan de Omgevingswet;*
- *de ambtelijke capaciteit die niet meer nodig is voor ontwikkeling van visies, mee te nemen in de structurele taakstelling op de WODV."*

De **voorzitter**: De motie was al wel genoemd door de heer Rasch. In die zin was zij al wel in het proces ingebracht, maar het is goed dat u deze aanvulling hebt gedaan.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Kijkend naar de Kadernota is duidelijk dat het stramien van meer en meer en meer bezuinigen niet werkt. Goedkoop blijkt duurkoop te zijn. Zie bijvoorbeeld de beheerplannen in 2012: dat waren stoere bezuinigingsvoorstellen en nu komen de hoge kosten. Op deze weg verdergaan leidt tot meer problemen. Het valt overigens wel mee met de problemen, want het kunstgrasveld kon er ook vanaf; waarom zou dat dan niet voor andere zaken gelden? De gemeenteraad heeft te oordelen, bijvoorbeeld over de Werkorganisatie Duivenvoorde, waar geld kan worden bezuinigd.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Het mooie van het kunstgrasveld was dat we ook 3 ton in de reserve hebben kunnen doen van het geld dat we met de precario binnen hebben gehaald. We hebben dus geen geld uitgegeven, maar geld binnengehaald.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Het geld had naar de concernreserve gekund, zodat de andere bezuinigingen niet nodig waren geweest. De gemeenteraad moet de hand ook in eigen boezem steken. We kunnen klagen over extra kosten voor de Werkorganisatie Duivenvoorde, maar het benchmarkonderzoek van Berenschot laat duidelijk zien dat de gemeenteraad voor de duurste organisatievorm heeft gekozen, namelijk de ambtelijke fusie. Wij waren daartegen. Die extra kosten kun je nu betreuren, maar ze waren voorspeld. Over de beheerplannen heb ik het al gehad.

Gaan we door op deze weg? Wat GroenLinks betreft zeker niet. De belangrijke uitdagingen van deze tijd, zoals de klimaatverstoring, de dubbele vergrijzing en noem maar op moeten

in de ogen worden gekeken. Die uitdagingen moeten worden aangegaan. Het is ten opzichte van de Voorschotense bevolking niet eerlijk om het hier in de Kadernota niet eens over te hebben, terwijl de gevolgen van de klimaatverstoring nu al zo merkbaar zijn en nu al tot kosten leiden. Het mag duidelijk zijn dat de kaders van deze Kadernota niet onze kaders zijn. Een voorbeeld hiervan is het maximaliseren van de egalisereserve sociaal domein op € 1,5 miljoen, terwijl de 3D's nog goed moeten landen. We weten niet wat wij nog voor ons hebben aan landelijke bezuinigingen en aan complexe problematiek. Dit vinden wij dus zeer riskant. Dit is ook geoormerkt geld. Denk ook aan de uitspraak van de hoogste bestuursrechter over de huishoudelijke hulp. Ook die uitspraak zou tot gevolg kunnen hebben dat we met hogere kosten te maken krijgen. Doe dit dus niet; doe dit niet ten koste van de inwoners. Het amendement, dat samen met de SP en de PvdA hierover wordt ingediend, luidt:

"Amendement 100435.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

gezien het raadsvoorstel nr. 53771 (1) d.d. 8 juni 2016,

overwegende dat:

- *de decentralisaties in het sociaal domein hun beslag nog moeten krijgen;*
- *het te vroeg is een oordeel te vellen over de gewenste grootte van de egalisereserve sociaal domein;*
- *het dus ook te vroeg is te bepalen dat deze reserve gemaximaliseerd wordt tot een saldo van € 1.500.000;*
- *dit geldt voor een besluit om het overschot per 2016 van € 241.551 te onttrekken aan de egalisereserve sociaal domein en te doteren aan de concernreserve;*

besluit het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

beslispunt 6 laten vervallen."

Wij zijn het met D66 eens dat er niet moet worden gekort op vrijwilligers. Wij sluiten ons aan bij het onder andere in interrupties van de SP genoemde principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Dat is een heel normaal beschaafd principe. Maak andere kaders, doe gewoon wat je moet doen, doe dat goed en ga niet op deze heilloze weg door. Wij steunen het amendement van D66 over de Duivenvoordecorridor. Rust en ruimte zijn nodig en voorkomen later ook weer veel gezondheidskosten. Dat is eigenlijk heel verstandig.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Zoals inmiddels wel duidelijk is, heb ik vanwege een vervelend ongelukje een aantal commissievergaderingen in deze cyclus moeten missen. Ik was dan ook heel verrast toen ik in het verslag en de publiciteit over de vergadering van de commissie Burger en Bestuur las dat dit college, dat ik regelmatig "een rechts college" heb

genoemd, met het voorstel kwam voor een woonlastenbenadering, waarbij 69% van de inwoners, de inwoners met lagere inkomens, erop vooruit zou gaan in maandlasten en de wat hogere inkomens er iets op achteruit zouden gaan tot maar liefst twee tientjes per maand als zij een huis hebben van meer dan € 1 miljoen. Dat leek mij een heel mooi voorstel. Ik was het dan ook helemaal eens met de woorden van de heer Zoetemelk in de commissievergadering: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Dat vond ik een goede quote en daar ben ik het helemaal mee eens, mijnheer Zoetemelk. Alleen is het heel jammer dat u zojuist precies het tegenovergestelde hebt gezegd. Kortom: het leek mij een heel goed voorstel van het college om op die manier met de problemen om te gaan. Natuurlijk kun je je afvragen hoe we aan die problemen komen. Twee maanden geleden was er namelijk nog genoeg geld om eventjes een kunstgrasveld cadeau te doen aan Voorschoten '97. Je zou deze extra ozb-heffing dus "de kunstgrastaks" kunnen noemen. Hoe je het ook wendt of keert, kennelijk is Voorschoten nog steeds niet uit de financiële problemen. Er liggen enkele voorstellen voor om daar iets aan te doen. Enkele daarvan hebben niet de sympathie van mijn fractie, maar die woonlastenbenadering heeft dat zeker wel. Ik heb een aantal fracties in de discussie horen zeggen dat je die twee dingen los van elkaar moet zien, maar ik kan u vertellen dat zij in de jaarlijkse afrekening van gemeentelijke belastingen niet los van elkaar staan. Dan krijgen mensen namelijk gewoon één afrekening. In de Nibud-begrotingen staan ze ook niet los van elkaar; daar worden ze gewoon bij elkaar gegooid in het lijstje "gemeentelijke heffingen". Zo zien mensen ze bij elkaar; zo worden ze bij elkaar benoemd. Het is dus heel goed verdedigbaar om daar een herverdeling in toe te passen. Als je zegt dat je mensen minder aanslaat op de afvalstoffen of op de rioolrechten omdat de kosten daarvan lager zijn, vindt mijn fractie het legitiem om het totale bedrag netto nog steeds gelijk te houden, maar daarin een kleine herverdeling toe te passen. De ozb-systematiek staat dit toe en is zelfs zo bedoeld. Voor de 61 huishoudens in Voorschoten met een huis van € 1 miljoen of meer, zijn twee tientjes in de maand niet een heel groot probleem.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Is mijn constatering correct dat de heer Maassen hiermee zegt dat hij de door ons ingediende motie over de wijze waarop de woonlasten berekend moeten worden, gaat steunen?

De heer **Maassen** (SP): Dat vind ik echt de raarste conclusie uit wat ik heb gezegd, want ik heb juist het tegenovergestelde beweerd. Ik vond het voorstel van het college aanmerkelijk beter dan de motie. Ik vind het heel vreemd dat de drie collegepartijen op deze manier een financieel gat in de Kadernota slaan, zonder onderbouwing en zonder financiële dekking.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Als u de stukken goed leest, weet u dat het voorstel van het college was om de twee containers gelijkwaardig te laten zijn. De gemeente heeft minder inkomsten aan afvalstoffenheffing en dat compenseren we door meer inkomsten aan ozb. Met de motie brengen wij juist de nuancering aan dat dit eigenlijk per belastingaanslag zo veel mogelijk neutraal moet zijn, want de burger kijkt – precies zoals u zei – alleen naar zijn totale aanslag. Hoe kunt u daar nou tegen zijn?

De heer **Maassen** (SP): Als u niet snapt hoe ik daartegen kan zijn, hebt u helemaal niet naar mijn hele betoog geluisterd. Ik wil het nog wel een keer uitleggen; dat is geen enkel probleem. Ik zal het u nog een keer uitleggen. Ik heb aangegeven dat ik het geen enkel probleem vind als de gemeente zegt: mensen gaan wat minder betalen aan afvalstoffen en rioolrechten en we laten hen in totaal, in het totale budget dat de gemeente binnen haalt, iets meer betalen aan ozb, zodat het totale budget gelijk blijft. Je verdeelt het alleen anders. Aangezien het bij de rioolrechten en de afvalstoffenheffing gaat om heffingen waarvoor ieder huishouden evenveel betaalt, afhankelijk van de vraag of je een een- of meerpersoonshuishouden bent, terwijl de ozb wordt geheven op basis van de waarde van je woning, vinden wij die ozb een eerlijkere heffing. De ozb gaat er namelijk van uit dat de sterkste schouwers de zwaarste lasten dragen, terwijl het bij de rioolrechten en de afvalstoffenheffing niet uitmaakt of je een tuin hebt of niet. Je moet bijvoorbeeld toch evenveel afvalstoffenheffing betalen, of jouw woning nou duur is of goedkoop. Daarom is de SP er een groot voorstander van dat er een grotere nadruk komt te liggen op het ozb-deel van de lokale heffingen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Wij zijn er een groot voorstander van om op enig moment een fundamentele discussie te hebben over de lokale lasten, de woonlasten die de burgers betreffen, en om het dan te hebben over de heffingsvoet en de verdelingsmechanismen. Hier ligt echter een voor de burger op individueel niveau neutrale – althans, zo beogen wij dat – beweging voor. Wat u voorstelt, is eigenlijk een verkapte vorm van inkomenspolitiek en herverdeling. Ik kan mij vanuit een politiek standpunt best voorstellen dat u dat wilt, maar dat is niet het instrument dat wij als gemeenteraad kunnen en mogen hanteren. Vandaar onze motie om dit per inwoner zo veel mogelijk neutraal te houden.

De heer **Maassen** (SP): Ik wil daar toch nog even op reageren; daar heb ik ook nog tijd voor. Om te beginnen is dit niet mijn voorstel, maar het voorstel van uw college. Dat sta ik hier te verdedigen. U mag deze discussie dus ook met uw eigen college volgen. Ten tweede hebben wij als raad wel degelijk het recht om de ozb te verhogen en om in die zin indirect inkomenspolitiek te bedrijven. Als we die ruimte hebben, neem ik die ook graag. Ten derde kan uw voorstel helemaal niet. Je kunt een vlaktaks niet inruilen voor een taks op basis van de waarde van je onroerend goed en dat dan voor iedere inwoner budgettair neutraal omzetten. Dat bestaat niet; dat kan niet. Daarom is het voorstel dat er ligt, een stuk beter. Ik neem aan dat wethouder Beimers dit straks ook aan u gaat vertellen en u daarvan overtuigt, want u bent een trouw volger van uw eigen college.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik begin met onze inwoners, want zoals de heer Zoetemelk terecht zei, gaat het uiteindelijk om de inwoners. De problemen van de gemeente zijn ook de problemen van ons allemaal. Het probleem dat wij met deze Kadernota hebben, is dat daar voor de inwoners geen touw aan vast te knopen valt. Een dik halfjaar geleden hebben wij namelijk nog een begroting vastgesteld waarin positief werd aangekondigd dat de begroting niet alleen kloppend maar zelfs gezond en meerjarig structureel in orde was. Ook uit de jaarrekening die wij vanavond nog hebben vastgesteld, blijkt – misschien in iets minder enthousiaste bewoordingen – dat het eigenlijk allemaal goed gaat en dat het college

en de coalitie goed werk hebben gedaan om de financiën op orde te brengen. Als we iets verder teruggaan, komen we in een soort achtbaan, waarbij we in de ene cyclus van het college te horen krijgen dat alle stoplichten op rood staan, dat het einde voor de financiën van de gemeente Voorschoten nabij is en dat allerlei wilde maatregelen nodig zijn. Het kan echter zomaar gebeuren dat dit een maand later of, in het meest extreme geval, binnen één commissievergadering verandert van zo dieprood dat er urgent maatregelen nodig waren tot zo diepgroen dat we voldeden aan de strengste eisen en wensen. Dat blijft zo maar doorgaan. We lezen in de pers dat het zo moeilijk gaat en dan lezen we in de pers dat het college het zo mooi heeft opgelost. Ik spreek regelmatig mensen in dit dorp. Zelfs mensen die financieel goed zijn onderlegd, kunnen geen touw vastknopen aan hoe de gemeente Voorschoten er financieel voor staat. Eerlijk gezegd kan ik dat ook niet. Dit is de elfde of tiende kadernota die ik behandel – ik weet het aantal niet meer uit mijn hoofd – maar ik ben al die tijd nog nooit zo verward geweest over onze financiën. Ik ben ervan overtuigd dat ik niet de enige ben, want dik anderhalf jaar geleden vroeg ik het college of het het gevoel had dat het in control was. Het college zou daarop terugkomen. Later heb ik daar nogmaals om gevraagd. Het college zou daarop terugkomen. Dat is nog niet gebeurd. Daarmee is die vraag voor iedereen luid en duidelijk beantwoord. Het antwoord is namelijk: nee, we hebben geen idee. Je kunt aan het begin van een commissievergadering, om 20.00 uur, er immers niet zo penibel voor staan dat de provincie de deur hier bijna plat komt lopen om ons onder preventief toezicht te stellen en dan aan het eind van de commissievergadering vaststellen dat we het met z'n allen fantastisch doen. Daar valt gewoon geen land mee te bezeilen. Dat maakt het voor ons nogal lastig om financiële kaders in deze Kadernota vast te stellen, omdat we nu met z'n allen al kunnen verwachten dat zij er over een kwartier, over twee weken of over drie maanden volstrekt anders uit zien. Ik vraag het college daarom om mij eens uit te leggen hoe het probeert te bereiken dat wij cijfers krijgen die in ieder geval langer dan tot het opstellen van de begroting bestendig zullen blijken te zijn. Ik geef u immers op een blaadje dat wij bij de begroting weer andere cijfers hebben. Het kan slechter uitpakken, waardoor we meer moeten bezuinigen, maar het kan ook zomaar zijn dat er een aantal investeringen moeten worden gedaan van het wensenlijstje van de coalitiefracties en dat daar dan toch zomaar geld voor is. Dat maakt het heel lastig om financiële kaders te stellen.

Het is echter evident dat we kunnen bezuinigen, want we hebben een Werkorganisatie, waar de kosten de afgelopen jaren langzaam geëxplodeerd zijn. Die Werkorganisatie werd onder andere ingesteld omdat daarmee geld zou worden bespaard. Inmiddels geven we daar ieder jaar meer en meer aan uit. Daar is onderzoek naar gedaan en er zijn benchmarks bekeken. Daar hebben we het al vaker over gehad. In die Werkorganisatie zitten mensen die helemaal niet nodig zijn. We hebben daar plussen in de bezetting, zoals dat heet. We hebben ook minnen in de bezetting. Er zijn afdelingen waar niet voldoende mensen zitten, maar er zijn ook afdelingen waar er juist te veel zitten. Die onbalans is slecht voor de kwaliteit van het werk. Het is goed dat er een aanvulling plaatsvindt waar te weinig mensen zitten. Dat hebben wij als gemeenteraad ook gedaan. Op verzoek van de heer Overbosch in de commissievergadering is ons destijds logischerwijs beloofd dat daarbij ook zou worden gekeken naar al die afdelingen waar te veel mensen zitten, voor wie er – om het heel bot te zeggen – ei-

genlijk gewoon niet voldoende werk is. Daar was een rapport over; het zou worden uitgezocht en er is met benchmarks gewerkt. Dat zou allemaal gebeuren, maar ook dat is nog steeds niet gebeurd.

Als wij nu de straat op gaan en alle inwoners en organisaties bij onze financiële problemen gaan betrekken, verwacht ik dat de inwoners dus volstrekt terecht zeggen: aardige gemeenteraad of mijnheer Middelburg, uw financiële problemen zitten in het feit dat u geen enkel zicht hebt – en van uw college ook geen zicht krijgt – op de stand van zaken; naar aanleiding van uw verzoeken om te bezuinigen, worden toezeggingen gedaan, maar die toezeggingen worden niet nagekomen; lieve gemeenteraad of mijnheer Middelburg, op deze manier kunnen wij u niet helpen; zorgt u er eerst maar voor dat u uw boeltje op orde krijgt. Ik hoop dat het college met een stevig verhaal komt waarmee het aantoont dat het de boel nu echt eens op orde krijgt en dat we cijfers krijgen waarop we kunnen vertrouwen. Ik begrijp het immers niet. Niemand buiten deze raadzaal begrijpt nog hoe wij er financieel voor staan.

De voorzitter: We beginnen aan de eerste termijn van het college. Wethouder Beimers heeft daar 6.36 minuten voor. Een kleine overschrijding is misschien toegestaan, maar ik hoop dat de wethouder de uitdaging wil aangaan.

Wethouder Beimers: Voorzitter. Ik dank de fracties voor hun inbreng. Als u ermee instemt, denk ik dat het praktisch is om gelijk commentaar te geven op de moties en amendementen en hier en daar wellicht ook een advies en een conclusie. De tijd die ik samen met mijn collega-wethouders nog heb, is immers zeer beperkt. Ik hanteer de volgorde van de nummers van de amendementen en moties. Ik begin dus met amendement 100435 over de decentralisaties in het sociaal domein en het voorstel van het college om de reserve daarvoor te maximaleren op € 1,5 miljoen. Het college is van mening dat voor de eerstkomende vier jaar een reserve van € 1,5 miljoen voldoende zou moeten zijn, met inachtneming van de onzekerheden die zeker ook een rol spelen. Dat brengt ons tot de conclusie dat het college dit amendement ontraadt.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Doet u deze uitspraken over de reserve op basis van de gegevens die u hebt over het sociale domein voor de komende vier jaar of doet u deze uitspraken op basis van de financiële kaders?

Wethouder Beimers: Wij hebben een raming van het verloop van de uitkeringen die wij krijgen ten behoeve van het sociaal domein en van de uitgaven die wij denken te doen; volgens mij is die raming ook in de stukken gepresenteerd. Daaruit blijkt dat er sprake is van stevige overschotten, zoals we die ook in 2015 hadden, zij het met een dalend verloop. Dat heeft te maken met het feit dat de uitkering van rijkswege voor de jeugd een sterk dalend verloop heeft, maar wij denken dat voor de komende vier jaar een reserve van € 1,5 miljoen voldoende is en dat het dus niet nodig is om een grotere reserve tot stand te brengen, ook in aanmerking nemend dat er gelukkig ook sprake is van een behoorlijke vrij besteedbare concernreserve.

Motie 100442 van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten betreft de kostenontwikkelingen van de Werkorganisatie. Ik hecht eraan om met betrekking tot de ICT-budgetten te verwijzen naar het antwoord dat wij hebben gegeven op schriftelijke vragen. Daaruit blijkt dat het gaat om een comptabeltechnisch punt dat te maken heeft met de afschrijvingen. Het is niet zo dat de Werkorganisatie op grote schaal nieuwe ICT-programmatuur of -apparatuur heeft aangeschaft. De ontwikkeling met betrekking tot de cao leidt tot verplichte uitgaven voor de gemeente. Ik heb al eerder aangegeven dat als gevolg van zeer vergaande bezuinigingen bij het Rijk er per saldo helaas slechts een zeer beperkte uitkering uit hoofde van de normeringsregeling is ten behoeve van de gemeente. Dat is in budgettaire zin dus een zware tegenvaller. Dat neemt niet weg dat ook het college van mening is dat de uitgavenstijging die zich bij de Werkorganisatie voordoet, in beginsel moet worden opgebracht door maatregelen die raken aan de Werkorganisatie. In de motie wordt het college verzocht om dit reeds met ingang van 2017 te doen. Dat zal, gegeven de structuren waarmee wij te maken hebben – ik doel op de gemeenschappelijke regeling en de daarbij gemaakte verrekeningsafspraken – zeer moeilijk zijn, maar we kunnen proberen om hiermee een eerste aanvang te maken in 2017. Vanaf 2018 nemen de mogelijkheden natuurlijk toe vanwege het feit dat je meer voorbereidingstijd hebt. Wij denken overigens ook – maar dat kan een zaak van nader overleg zijn tussen het college en de raad – dat het heel belangrijk is om met elkaar te definiëren welke taken dan niet meer worden uitgevoerd, want zoals bekend bestaat de begroting van de Werkorganisatie in zeer overwegende mate uit personeelskosten. Dat betekent dat wij ook moeten definiëren welke taken wij niet meer gaan afnemen van de Werkorganisatie. Dat zijn heel lastige vragen die wij onszelf moeten stellen, maar dat moeten we echt helder hebben met elkaar. Daar komen wij dus ongetwijfeld nader op terug bij de raad.

Motie 100443 gaat over het tekort van € 2,7 miljoen. Eigenlijk wordt met zoveel woorden door de VVD en het CDA voorgesteld om met een kaasschaaf te werken. Op zich is het hanteren van een kaasschaaf een acceptabele methodiek. Er zit een zekere mate van eerlijkheid in, omdat iedereen, elk taakveld en elke uitgavencategorie daaraan mee moeten doen, maar wij denken dat een verzoek dat neerkomt op een kaasschaaf van 2% over de volle breedte van alle uitgaven van de gemeente, uitkomend op € 1,2 miljoen, onhaalbaar is. Wij zullen zoeken naar een maatvoering die wel realiseerbaar is, maar wij kunnen ons niet vastleggen op het bereiken van een bedrag van € 1,2 miljoen. Wij denken meer dat een combinatie van een aantal maatregelen uiteindelijk tot de noodzakelijke bezuinigingen zal moeten leiden.

Motie 100444 van ONS Voorschoten gaat over het in het licht van de komende Omgevingswet zeer terughoudend omgaan met het opstellen van nieuwe visies. De Verkeersvisie is gepland voor de raadsvergadering van oktober. Het via de gemeenteraad voor inspraak vrijgeven van de wettelijk verplichte structuurvisie staat gepland voor september. Die visies zullen wij uiteraard afmaken. Wij hebben de raad ook beloofd om een nieuw Milieubeleidsplan te maken, waarvan het Klimaatprogramma het hoofdbestanddeel zal uitmaken. Hoewel dat ook een onderdeel is dat vanaf 2020 in het Omgevingsplan moet worden opgenomen, lijkt het ons, gezien de maatschappelijke druk die daarvoor bestaat, van belang om dat plan af te

maken en uit te voeren. De herziening van de Welstandsnota en het Groenstructuurplan zijn al omhoog gezet in afwachting van wat de Omgevingswet van ons zal vragen. Over enige tijd moeten we natuurlijk wel beginnen met de omgevingsvisie, die in de Omgevingswet verplicht wordt gesteld. De komende jaren zet de Werkorganisatie zich in om de plannen en visies uit te gaan voeren. Zowel in de Economische visie als in de conceptstructuurvisie en in de Verkeersvisie hebben wij een uitvoeringsparagraaf opgenomen om de gewenste kwaliteiten te versterken of te ontwikkelen. Ook uit het Milieubeleidsplan komt een maatregelenpakket. Naast het Milieubeleidsplan staan verder geen visies gepland. De ambtenaren die zich hebben ingezet voor het formuleren van die visies, zijn nu vooral ingezet om de op uitvoering gerichte maatregelen uit te voeren. Wij interpreteren deze motie dan ook in het licht van wat ik zojuist heb geformuleerd. Samenvattend: deze motie verschuift naar de interpretatie van het college het accent van het schrijven naar het doen en het uitvoeren. Ik denk dat wij daarmee in lijn zijn met de geest van deze motie.

Motie 100445 gaat over de eerder besproken woonlastenbenadering, die wij hebben geformuleerd omdat de financiële positie van Voorschoten het ons niet toestaat om onze eigen inkomsten te verlagen. Daar waar er inkomstenverlagingen zijn die het gevolg zijn van nieuwe wetgeving – dat vertaalt zich in de afvalstoffenheffing en in de rioolrechten – zullen wij daarvoor compensatie moeten vinden in de ozb. Op het niveau van de gemeente Voorschoten betekent dit dat dit lastenneutraal gebeurt. Wat de verdeling van die last over de belastingplichtigen betreft, hebben twee keer een plat tarief – daar heeft de heer Maassen het een en ander over gezegd – en het ozb-tarief een wat ons betreft onbeoogd effect. Wij streven als gemeente niet naar het tot stand brengen van een herverdeling van de lastendruk; dat mogen wij zelfs niet doen. Dat effect is echter moeilijk te vermijden. De marges daarvoor zijn smal. Desalniettemin zullen wij proberen om mogelijkheden te vinden die ertoe kunnen leiden dat de herverdeling van de lastendruk tussen de verschillende huishoudens nog iets wordt gematigd. Ik denk dat wij er nog wel even tijd voor hebben om dat te onderzoeken. Zoals gezegd zijn de marges smal, maar we zullen daar voor de begrotingsbehandeling nader in detail over rapporteren.

De heer **Middelburg** (PvdA): Het college stelt dat de inkomsten van de gemeente achteruitgaan. Dat is natuurlijk zo, maar is dat niet een gevolg van het feit dat de uitgaven van de gemeente ook dalen? Ik begrijp dan niet goed waarom wij dezelfde inkomsten moeten handhaven. Als ik minder uitgaven heb, heb ik ook minder inkomsten nodig om de uitgaven te bekostigen. Dan is dit dus eigenlijk een lastenverzwaring voor onze inwoners, want zij betalen voor iets waar zij vroeger niet voor betaalden.

Wethouder **Beimers**: Wij zien dit niet als een lastenverzwaring, want zoals gezegd blijven de totale inkomsten uit hoofde van de besproken heffingen gelijk. Het is dus hooguit het niet uitdelen van een lastenverlichting. Het is geen extra last, zij het dat er een andere verdeling van de lastendruk tot stand komt, maar dat is volgens mij voldoende helder gemaakt.

Met amendement 100447 van de fractie van ONS Voorschoten wordt het college ertoe opgeroepen om de egaliseringsreserve sociaal domein gedurende deze periode niet af te romen en niet te gebruiken voor een aantal andere posten. Dat zou een behoorlijk slag slaan in het financiële beeld zoals we dat nu hebben geformuleerd. Het college ontraadt de aanneming van dit amendement dus ten zeerste, want dat zou het financiële probleem vergroten in plaats van dat het dat probleem verkleint.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Wij roepen ertoe op om de egaliseringsreserve ook gewoon te gebruiken voor zaken. Aan de ene kant zeggen we dat er € 240.000 minder uit die egaliseringsreserve gehaald wordt ten behoeve van de concernreserve, maar tegelijkertijd kunnen we enkele kosten die op de exploitatie van 2017 gaan drukken, ten laste van de egaliseringsreserve brengen. Het is dus niet zo zwart als de wethouder het doet voorkomen.

Wethouder **Beimers**: Mijn opmerking had vooral betrekking op het eerste deel van het amendement, waarmee beslispunt 6 zou worden vervangen door beslispunt 6a. Ik onderken dat de posten onder a, b, c, d en e ook ten laste van de reserve kunnen worden gebracht, maar daar wordt die reserve logischerwijs kleiner van. Enkele van deze posten – niet alle posten – hebben overigens een min of meer structureel karakter. Ik denk dat het verstandig is om structurele uitgaven ook op een structurele manier in je begroting te verwerken.

Amendement 100448 betreft een discussie waarover we in de commissievergadering en in de raad inderdaad al eerder hebben gesproken. Over de programma-indeling hebben wij gesproken in het kader van de Werkgroep Planning en Control. Het college heeft zich toen op het standpunt gesteld – en dat standpunt hebben wij nog steeds – dat de nu door ons voorgestelde programma-indeling niet wettelijk is voorgeschreven, maar we hebben in die werkgroep wel besproken dat wij zouden aansluiten bij het model dat door de commissie en ook door het Rijk is gepresenteerd. Dat wijkt enigermate af van de bestaande programma-indeling, maar uit de vergadering van de betreffende commissie hebben wij geconcludeerd dat eigenlijk alle fracties zich daarin konden vinden. Wij zien dus geen aanleiding om nu van dat uitgangspunt terug te komen. Daarom ontraden wij amendement 100448.

Ik ben aangekomen bij amendement 100449 over het calculeren van een lagere reële rente. De heer Rasch veronderstelt dat dit geen financiële effecten heeft en ook geen invloed heeft op de liquiditeit, maar dat is helaas wel het geval. Wij ontraden dus ook dat amendement.

Amendement 100450 van de fractie van ONS Voorschoten gaat over de vennootschapsbelasting. Onze analyse is dat wij op de grondexploitatie van de Duivenvoordecorridor als gevolg van de van toepassing zijnde zogenoemde discounted cashflow-methode straks vennootschapsbelastingplichtig zullen zijn. Dat is een balanstechische kwestie. Wij hanteren het voorzichtigheidsprincipe. Wij denken dus dat het heel verstandig is om de door ons in de Kadernota opgenomen post daar te laten. Wij ontraden dus ook amendement 100450.

Daarmee ben ik klaar met mijn deel van het commentaar op de moties en amendementen, maar volgens mij zijn er voor wethouder Nieuwenhuizen en wethouder Bremer ook nog een paar punten te behandelen.

De **voorzitter**: Hebt u ook amendement 100438 van D66 GroenLinks over de Duivenvoordecorridor besproken?

Wethouder **Beimers**: Nee, daarop zal wethouder Bremer reageren.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Er zijn geen vragen gesteld over mijn portefeuille en er zijn slechts drie amendementen over ingediend. In amendement 100448 over de Duivenvoordecorridor stelt D66 voor om met het geld van Nuon een nieuwe reserve te starten en om die "reserve Duivenvoordecorridor" te noemen. Daarmee wil D66 een signaal afgeven. Daar geef ik geen oordeel over. Ik geef alleen aan dat wij natuurlijk een grex hebben – die hebben we vanavond vastgesteld – en dat we een risicoreserve hebben opgebouwd. Als het daarvoor is bedoeld, kan ik dus zeggen dat we dat al hebben.

Over de volkshuisvesting zijn twee amendementen ingediend. In het amendement van de VVD, ONS Voorschoten en het CDA wordt voorgesteld om nog verder terug te gaan met de door ons ingestelde achtervang. Het college is van € 1 miljoen teruggegaan naar 5 ton. In het amendement wordt voorgesteld om de achtervang op nul te zetten. Daar heb ik geen bezwaar tegen; dat kan.

De SP wil de overblijvende reserve anders benutten. Er zit nog € 3,5 miljoen in, die juist is gelabeld voor de door de SP genoemde doelen. Het kan op zich dus geen kwaad om de risicodekking van de starterslening op nul te zetten, omdat daarop ook nog een verzekering zit.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Er zijn toch ook meerdere doelen voor het volkshuisvestingsfonds? Kan de wethouder die aangeven?

Wethouder **Bremer**: Die heb ik nu niet paraat, maar ze staan uitgebreid in de Kadernota. Het fonds is groot, € 3,5 miljoen breed. Daarin staan al een aantal gelabelde zaken. Dit was alleen een dekking voor het geval dat startersleningen niet terugbetaald konden worden. Daar hebben we altijd € 1 miljoen voor achter de hand gehouden. In principe had dat niet gehoeven. Daarom zeggen we nu: stort die € 1 miljoen gewoon terug en zet dit op nul, want de kans is heel klein en er zit ook nog een verzekering tussen. Dat is eigenlijk ons voorstel.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb altijd begrepen dat het geld uit de reserve volkshuisvesting afkomstig was uit de sector volkshuisvesting en vooral kwam uit bedragen die mensen betalen als hun woning aan de sociale voorraad wordt onttrokken. Geldt dat ook voor dit bedrag?

Wethouder **Bremer**: Ik weet niet om hoeveel procent dat bij dit bedrag gaat, maar het bedrag dat overblijft, is inderdaad door ontwikkelaars gestort omdat zij niet voldeden aan de sociale

30%, het parkeerfonds of iets anders wat met wonen te maken heeft. Als u dat wenst, wil ik dat wel heel expliciet opschrijven. Dan kan ik ook de bedragen daaraan koppelen, maar die heb ik op dit moment niet tot op de euro paraat.

De heer **Maassen** (SP): Het gaat mij erom dat het niet de bedoeling is dat geld dat uit de volkshuisvestingssector is gekomen voor de reserve volkshuisvesting, nu in de algemene reserve terechtkomt. Als u mij die garantie kunt geven, is dat eigenlijk precies wat met het amendement wordt beoogd.

Wethouder **Bremer**: Ik kan die garantie op dit moment niet voor 100% geven. Ik kijk ook even naar rechts. Ik weet wel dat ik voldoende heb als we tekorten hebben waarvoor het gestorte geld is bedoeld. Daarvoor zit nog € 3,5 miljoen in de pot. We vonden dit met z'n allen verantwoord, maar ik kan deze vraag niet met 100% zekerheid beantwoorden. Dat moet ik echt even nagaan.

De **voorzitter**: We zijn gekomen aan het eind van de eerste termijn van het college. We zitten allemaal met geweldige spreektijdproblemen. Misschien is het dus goed om te bekijken of we tot besluitvorming kunnen overgaan. Als er nog behoefte is aan een heel korte tweede termijn, moeten we wel met elkaar afspreken dat we elkaar daarvoor de ruimte geven.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter, wij willen graag een korte schorsing.

De **voorzitter**: Wilt u een schorsing om te kunnen spreken over de verdere procedure van vanavond?

De heer **Mol** (VVD): Wij willen een schorsing om te kunnen spreken over alles wat is ingediend en voorzien is van advies, zodat we daarna in een korte tweede termijn onze meningen over moties en amendementen kunnen geven en tot stemming kunnen overgaan.

De **voorzitter**: Er is dus waarschijnlijk behoefte is aan een zeer beknopte tweede termijn, waarna we zo snel mogelijk overgaan tot de besluitvorming. Is de raad het daarmee eens? Ik constateer dat de raad het daarmee eens is.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: We hebben afgesproken dat we een zo kort mogelijke tweede termijn houden, waarin waarschijnlijk ook alvast uitspraken gedaan worden over moties en amendementen. Daarna zullen we bekijken of er nog behoefte is aan een reactie van het college, waarna we zo snel mogelijk overgaan tot de besluitvorming. Ik geef het woord eerst aan de heer Maassen, omdat hij heeft vergeten om amendement 100454 over de reserve volkshuisvesting in te dienen. We starten nu dus met de tweede termijn. We hebben natuurlijk de spreektijden, maar ik stel voor dat iedereen echt probeert om zo beknopt mogelijk te zijn. Dan hoeven we verder niet te onrustig te worden over de cijfers van de spreektijden.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Het is bijzonder dat het college al op dit amendement is ingegaan, terwijl het officieel nog niet is ingediend. Dat was mijn schuld. Ik was te veel in discussie over de belastingheffing. Daardoor schoot het er even bij in. De reserve volkshuisvesting wordt over het algemeen gevuld vanuit de volkshuisvesting. Als een bouwer er bijvoorbeeld voor kiest om niet 30% sociale woningbouw te doen, wat nu nog verplicht is, moet hij daarvoor een bedrag betalen aan de gemeente. Dat geld gaat dan de reserve volkshuisvesting in. Zo zijn er meer mogelijkheden om die reserve te vullen. Dat geld wordt aangewend voor projecten in de volkshuisvesting. Een van die projecten is het dekken van de startersleningen. Mijn fractie is geen groot voorstander van startersleningen, maar dat is een hele discussie op zich die wij, gelet op de tijd, nu beter niet aan kunnen gaan. Er wordt nu voor gekozen om minder dekking te geven voor die startersleningen. Dan lijkt het de SP logisch dat dat geld wel beschikbaar blijft voor de volkshuisvesting. Daar is het immers ook vandaan gekomen en daarvoor was het ook bedoeld. Als het niet meer voor startersleningen wordt ingezet, laat het dan wel in de reserve volkshuisvesting zitten, zodat het voor andere goede volkshuisvestingsplannen kan worden ingezet. Dit amendement wordt overigens mede-ingediend door de PvdA. Het amendement luidt:

"Amendement 100454.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

overwegende dat:

- de reserve Volkshuisvesting ook voor andere doelen kan worden ingezet dan risicodekking voor startersleningen;*
- de reserve is opgebouwd met bijdragen uit de volkshuisvesting met als doel om in die sector te worden ingezet;*
- in prestatieafspraken met huurders en corporaties goede afspraken gemaakt kunnen worden om een eventueel overschot in de reserve Volkshuisvesting nuttig en doelmatig aan te wenden voor volkshuisvesting;*

besluit het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

beslispunt 5 vanaf de tweede bullet te laten vervallen."

De **voorzitter**: Tenzij er bijzonderheden zijn, denk ik niet dat het nodig is dat iedere fractie haar standpunten over alle moties en amendementen kenbaar maakt, want die standpunten blijken wel bij de stemming zelf. Ik vraag de woordvoerders dus niet om de hele trits langs te gaan, want dat zou heel veel tijd kosten.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik merkte dat het college niet op mijn betoog inging. Dat kan gebeuren, maar ik heb het college drie expliciete vragen gesteld en die krijg ik

graag beantwoord. De eerste vraag is: wat is nu het financiële beeld van de gemeente en hoelang zal dat bestendig zijn? Dat krijg ik graag uitgelegd op zo'n manier dat ik dit ook aan onze inwoners kan uitleggen. Ik wil dus geen ingewikkeld verhaal. Als ik iemand op straat tegenkom, hoe vertel ik hem dan hoe Voorschoten er financieel voor staat?

De tweede vraag: wanneer kunnen wij een uitwerking tegemoet zien op basis van de benchmarks van Berenschot met betrekking tot de Werkorganisatie en de plussen en de minnen op de verschillende afdelingen daar, waar we het al meerdere malen over hebben gehad? Ik denk dat een datum wel op zijn plaats is. Ik heb in de commissievergadering al aangegeven dat wij dit willen weten en dat ons geduld opdraakt. Ik ga er dus van uit dat het college een antwoord heeft.

De derde en laatste vraag: ik hoor graag van het college, expliciet uitgesproken, dat het er alle vertrouwen in heeft dat het in control is.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. Ik dank het college zeer hartelijk voor de reactie in de eerste termijn, met name wethouder Beimers, die zeer serieus is ingegaan op alle ingediende moties en amendementen. Eigenlijk zei hij dat het moeilijk, maar niet onmogelijk is en dat het college ontzettend zijn best zal doen. Daar hebben wij buitengewoon veel waardering voor.

Ik ga niet op alle amendementen en moties in. De raad zal zien hoe de VVD zal stemmen, maar het is wel goed om te vermelden dat wij steun zullen verlenen aan de motie van D66 over de Duivenvoordecorridor en het extra beschikbaar stellen van een reserve. Dat is dus niet het uitgeven van geld, maar een soort buffer. Volgens mij is dat ook een extra steuntje in de rug van dit college. Wethouder Bremer heeft daarmee ook iets meer ruimte. Ik denk dat dit een belangrijk signaal is.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik hoor straks graag van D66 wat precies het doel van die reserve is. Alleen "Duivenvoorde" is immers een nogal vage omschrijving. Daar krijg ik dus graag een toelichting op.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Wij zullen de meeste inhoudelijke amendementen en moties steunen. Er zitten enkele technische detailmoties bij waarin wij ons wat minder kunnen vinden. De heer Middelburg vroeg wat wij precies bedoelen met de reserve Duivenvoordecorridor. Wij zeggen op dit moment niet dat dat geld gebruikt moet worden, bijvoorbeeld om tien woningen minder te bouwen. Wij zeggen op dit moment: het kan best zijn dat de huidige exploitatietekorten nog wat groter worden of dat we extra ruimte moeten hebben om een exploitatietekort op te vangen. Dat is één. Het tweede is dat wij andere mogelijke financiers willen aangeven dat wij daar als gemeente Voorschoten ook zelf een bedrag voor hebben gereserveerd. Of en op welke wijze wij het bedrag precies beschikbaar gaan stellen, bepalen we op dit moment nog niet. Ik wil het dus meer zien als een belangrijk signaal, een extra opvang bij een eventueel tekort, en ook als een signaal aan eventuele medefinanciers. Dat is de intentie.

De heer **Zoetermelk** (CDA): Voorzitter. Ik dank het college voor de uitgebreide beantwoording. Ik heb het verhaal van de heer Van der Meij gehoord en ik denk dat ook het CDA zal instemmen met het amendement.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Veel amendementen gaan eigenlijk door met het beleid van goedkoop is duurkoop: nu bezuinigen en later extra kosten veroorzaken. Die zullen wij dus niet steunen. Kritisch kijken naar uitgaven is natuurlijk altijd mogelijk, maar de botte bijl is niet handig, zeker niet met het oog op het Berenschot-benchmarkonderzoek. De gemeenteraad mag ook kritisch naar zichzelf kijken, naar de besluiten die hij zelf neemt over plotselinge uitgaven, onrealistische bezuinigingen en dergelijke.

Boven het Duivenvoordecorridor-amendement staat, zij het wat klein, ook het logo van GroenLinks. Zelfs daar wordt politiek bedreven, denk ik weleens.

De **voorzitter**: Als u daarover wilt praten, mevrouw Lamers ...

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Graag, maar op een ander moment. De doelen steunen wij inderdaad: alles om een groene Duivenvoordecorridor zo veel mogelijk te borgen. Bovendien is het bedrag ongeveer zo groot als het bedrag voor twee kunstgrasvelden. Waar plek is voor één, is er ook plek voor twee. Dat is dus prima; dat amendement steunen wij.

Wat de reserve sociaal domein en het huisvestingsfonds betreft: houd het geld daar waarvoor het is bestemd en besteed het niet aan iets anders. Wij zullen ons eigen amendement en het amendement van de SP dus steunen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik dank het college voor de uitgebreide reactie op alle opmerkingen en vragen. Ik dank de raadsleden voor het frisse debat dat wij op dit late tijdstip nog met elkaar kunnen voeren. Het voorstel van D66 en GroenLinks voor het vormen van een reserve Duivenvoordecorridor zullen wij niet steunen. Vanuit onze totale reservepositie van een kleine € 30 miljoen is € 10 miljoen vrij besteedbaar. Als het nodig is, zullen we dat besteden waar dat nodig is. Er wordt gezegd dat we die reserve niet hoeven te besteden maar dat het eigenlijk een signaal is om aan te geven dat wij dat serieus nemen. Wij hebben niet de behoefte om een label te plakken op een stukje van de reserve om aan te geven dat wij een bepaald onderwerp serieus nemen. Wij nemen dat onderwerp zonder meer serieus, ook zonder label. Wij zullen dat voorstel om die reden niet steunen.

De **voorzitter**: Ik kijk nog even naar wethouder Beimers. Er zijn met name door de heer Middelburg nog enkele vragen gesteld.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. De heer Middelburg heeft inderdaad een gloedvol betoog gehouden. Hij is inmiddels in gesprek; misschien moet ik dus even wachten totdat hij volledig is geconcentreerd op het antwoord dat ik hem probeer te geven.

De heer **Maassen** (SP): Hij kan multitasken.

Wethouder **Beimers**: O, hij kan multitasken. Dat kan ik helemaal niet; zo heeft iedereen zijn beperkingen. Naar aanleiding van de opmerkingen van de heer Middelburg zou ik het volgende willen zeggen. Als we goed kijken naar de tabellen in de Kadernota, kunnen we zien dat we aan het begin van het jaar gestart zijn met een betrekkelijk positief meerjarig scenario. Daar waren we natuurlijk heel blij mee. Sindsdien hebben zich echter enkele ontwikkelingen voorgedaan die hebben geleid tot een vrij ernstige verslechtering van het financiële beeld. Ik kan wel zeggen dat dit ook voor mij persoonlijk een teleurstelling was. Waar komt dat nou vandaan? Dat heeft te maken met inkomstenontwikkelingen en met uitgavenontwikkelingen. De inkomstenontwikkelingen zal ik benoemen. Dankzij het kabinet van de VVD en de PvdA wordt zeer stevig ingegrepen in de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Daar zullen goede redenen voor zijn, maar het gevolg daarvan is dat wij geen hoge uitkering hebben gekregen uit hoofde van de zogenoemde normeringsmethodiek. Dat is jammer. Op zich is dat een begrijpelijk effect, maar het is buitengewoon ondoorzichtig hoe de rijksuitgaven zich ontwikkelen en wat de uitkomst van die normering van jaar op jaar is. Ik zeg niet dat dat onjuist is, maar het is wel ondoorzichtig en voor een eenvoudige wethouder op lokaal niveau niet te doorgronden en ook niet goed te ramen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Bespeur ik als eenvoudig raadslid nu steun voor ons amendement over het intact houden van de reserve sociaal domein in plaats van het maximaliseren daarvan?

Wethouder **Beimers**: Die conclusie zou ik in ieder geval niet willen trekken. Zo heb ik het ook niet bedoeld. Dit was het antwoord op de vraag van de heer Middelburg. Daar was ik in de eerste termijn even aan voorbijgegaan omdat ik mij wilde concentreren op de moties en amendementen. De heer Middelburg heeft terecht nogmaals gevraagd om aandacht voor zijn vragen. Daar ga ik dan ook serieus op in.

De tweede ontwikkeling die ik wil noemen en die betrekking heeft op de inkomstenkant van de begroting, heeft betrekking op de herverdeling van het Gemeentefonds. Zojuist had ik het over de ontwikkeling van de omvang; nu heb ik het over de herverdelingen binnen het Gemeentefonds. Daarover zijn wij bij gelegenheid van de meicirculaire geïnformeerd. Het buitengewoon bijzondere feit doet zich voor dat voor het eerst in de mij bekende geschiedenis de meicirculaire niet één maal maar zelfs twee maal is herroepen en weer is vervangen door een derde. Bij iedere herroeping onder verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken werd het financiële beeld voor de gemeente Voorschoten stevig negatiever; dat ging met tonnen tegelijk.

Na de inkomstenkant van de begroting ga ik ook nog even in op de uitgavenkant. We hebben het al gehad over de cao-ontwikkeling. Dat is een verplichte uitgave voor de gemeente. Als wij geen enorme bedragen zouden hebben hoeven opvoeren voor de beheerplannen – dat

hebben wij gedaan omdat dat nodig is – zouden wij ondanks de eerder geschetste ontwikkelingen nog steeds op een positief meerjarensce­nario uitgekomen zijn. Mijn conclusie is dan ook – die conclusie geldt voor alle gemeenten in Nederland – dat er sprake is van een heel sterke afhankelijkheid van externe ontwikkelingen. Dat is ook de reden waarom er vaak wordt gepleit – maar dat wordt nooit gerealiseerd – voor een veel groter eigen gemeentelijk belastinggebied, natuurlijk onder de lastenneutrale conditie: minder rijksbelasting en meer gemeentelijke belasting. Dat zou de afhankelijke afhankelijkheid van externe ontwikkelingen voor de gemeente enorm verminderen. Door alle jaren heen kunnen wij constateren dat er sprake is van een heel grote dynamiek door telkens veranderende omstandigheden. Daar refereerde de heer Middelburg ook aan: als ik hem goed begrijp, verwijt hij dit het college ook een beetje. Wij proberen dat natuurlijk goed te volgen met de Voorjaarsnota, de Na­jaarsnota, de Kadernota, de begroting en uiteindelijk ook de rekening. Ik geef de raad mee dat die dynamiek de komende jaren ongetwijfeld aanwezig zal blijven, samen met een hoge onvoorspelbaarheid.

De heer Middelburg vroeg ook naar de stand van zaken met betrekking tot de benchmark. Het klopt dat er op een aantal vlakken een tekort aan personeel is, bijvoorbeeld in de financiële hoek. Op een aantal vlakken is er sprake van een iets hogere bezetting. Daarom heb ik namens het college, ook in reactie op een ingediende motie, aangegeven dat het college het voornemen heeft om, daar waar sprake is van een wat ruimere bezetting – die zit vooral in de sfeer van het schrijven en niet zozeer in de sfeer van het doen – accentverschuivingen aan te brengen. Ik geef op een briefje dat dit lang gaat duren, want zo eenvoudig is dat al­lemaal niet. Gelukkig hebben onze medewerkers de beschikking over een uitstekende rechtspositie. Daar hebben wij rekening mee te houden.

Tot slot vroeg de heer Middelburg of het college nog in control is. Als ik categorisch zou zeggen dat wij volledig in control zijn, doe ik de werkelijkheid geen recht. Wat wel het geval is, is dat de zeeën soms hoog gaan, maar dat het college het roer nog steeds vast in handen heeft. Laat ik met die metafoor eindigen.

De **voorzitter**: Ik sluit de beraadslaging en we gaan over tot de besluitvorming. Eerst beslissen we over de ingediende amendementen. Dan volgt de besluitvorming over het voorstel en daarna gaan we stemmen over de ingediende moties. Dat is de structuur van de besluitvor­ming. Bij de amendementen komt het meest verstrekkende amendement het eerst in stem­ming en dan gaan we de amendementen langs, van het meest verstrekkende naar het minst verstrekkende. Daarvoor hebben wij een volgorde gemaakt. Ik kan die wel opnoemen, maar als de raad erop vertrouwt dat die volgorde goed is, wil ik die hanteren. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

In stemming komt amendement 100438 van D66 en GroenLinks over de reserve Duiven­voordecorridor.

Het amendement wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA en ONS Voorschoten ertegen hebben gestemd.

In stemming komt amendement 100454 van de SP over de reserve volkshuisvesting.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, D66 en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 100446 van de VVD en het CDA over de reserve volkshuisvesting.

Het amendement wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, D66, het CDA en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 100447 van ONS Voorschoten over de egalisatiereserve sociaal domein.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van ONS Voorschoten en D66 ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 100435 van GroenLinks, de SP en de PvdA over de decentralisaties in het sociaal domein.

Het amendement wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, D66, GroenLinks en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 100448 van ONS Voorschoten over de programma-indeling.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van ONS Voorschoten en de PvdA ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 100449 van ONS Voorschoten over reële rente.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fractie van ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 100450 van ONS Voorschoten over de vennootschapsbelasting.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fractie van ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het na amendering gewijzigde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. De beantwoording door het college van mijn vragen kwam zeer positief op mij over. Mijn stemgedrag zal dat reflecteren. Ik stel eigenlijk vast dat het college volgens mij dezelfde frustratie voelt over de fluctuerende cijfers als ikzelf, maar de wethouder uit zijn frustratie iets minder duidelijk dan ondergetekende.

De **voorzitter**: Wij wachten uw stemgedrag in grote spanning af.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. De discussie was goed. De Kadernota is op zich helder, maar het blijft zo dat deze kaders niet onze kaders zijn. Er zou meer oog moeten zijn voor de maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen en minder voor het wanhopig proberen om de tekorten binnen de perken te houden. Op zich hebben we een goede discussie gevoerd. Dat is prima, maar wij gaan wel tegen stemmen.

Het na amendering gewijzigde voorstel wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, de VVD, D66, het CDA en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 100445 van de VVD, ONS Voorschoten en het CDA over het woonlastenbeginsel.

De motie wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, D66, het CDA en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 100443 van de VVD en het CDA over een bezuiniging van 2%.

De motie wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, D66, het CDA en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 100442 van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten over de kosten van de Werkorganisatie Voorschoten.

De **voorzitter**: Ik teken hierbij aan dat ons college hier niet over gaat. Uiteindelijk zijn het beslissingen van het bestuur van de Werkorganisatie Voorschoten, maar dit college krijgt dus de opdracht om in dat bestuur aldus te acteren; dat zijn de verhoudingen.

De motie wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fractie van GroenLinks ertegen hebben gestemd.

In stemming komt motie 100444 van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten over minder beleidsnota's en meer focus op uitvoering.

De motie wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de aanwezige leden van de fracties van ONS Voorschoten, GroenLinks, het CDA, D66 en de VVD ervoor hebben gestemd.

De **voorzitter**: Ik denk dat het college nu bijna alle relevante input heeft om vanuit de Kader nota te komen tot een voorstel voor de begroting voor het komende jaar. Dank daarvoor.

22. Motie 100434 van D66 en GroenLinks over huishoudelijke hulp

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Op 18 mei jl. heeft de hoogste bestuursrechter, de Centrale Raad van Beroep, een uitspraak gedaan over de huishoudelijke hulp. Op basis van objectief en onafhankelijk onderzoek moet worden vastgesteld hoeveel tijd nodig is voor een schoon en leefbaar huis. Dat gebeurt in Voorschoten nu niet op onafhankelijke wijze. D66 legt de raad deze motie voor om de gang van zaken in Voorschoten in lijn te brengen met de uitspraak van de hoogste rechter. Gelet op de tijd en de wens van andere fracties, staan wij open voor behandeling van de motie in september, maar dan kunnen we natuurlijk niet voorkomen dat er tussentijds misschien rechtszaken worden aangespannen, want nu gaat het dus niet in lijn met die uitspraak van die rechter. We horen graag de reactie van anderen hierop. De motie luidt:

"Motie 100434.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 7 juli 2016,

- *gelezen de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep d.d. 18 mei jl.;*
- *gehoord de beantwoording van de rondvraag van de commissie M&S d.d. 25 mei jl.;*
- *gelezen het persbericht van het college d.d. 27.05.2016, waarin de uitspraak van de CRvB niet van toepassing op de gemeente Voorschoten werd geacht;*

besluit:

- *het college op te dragen de indicatiestelling van de huishoudelijke hulp via een onafhankelijke organisatie te organiseren, niet zijnde de Wmo-consulent of de schoonmaak- of thuiszorgorganisatie zelf;*
- *dat naast de indicatie ook de daartoe benodigde schoonmaakuren onafhankelijk worden vastgesteld,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Er wordt eigenlijk voorgesteld om de behandeling van de motie uit te stellen tot na het zomerreces. Ik denk dat het goed is als wethouder Nieuwenhuizen even een reactie geeft. Daarna geef ik het woord aan de fracties om te bekijken wat de opvattingen zijn.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Ik denk dat het verstandig is om de behandeling door te schuiven, omdat enkele punten goed moeten worden uitgezocht. Ik kan inhoudelijk reageren – we hebben het hier over een andere casus – maar als deze motie zou worden aangenomen, zou dat ook financiële en personele consequenties hebben. Ik denk dat die echt even doorgerekend moeten worden. Ik stel dus voor dat wij de raad een document toesturen ter uitwerking van deze motie.

De **voorzitter**: Dat zegt de wethouder toe.

De heer **Maassen** (SP): Zou ik het college dan ook mogen vragen of het de raad schriftelijk, iets uitgebreider dan tot nu toe mondeling is gedaan, kan toelichten waarom het denkt dat deze uitspraak van de rechter niet van toepassing is op Voorschoten? Dan kunnen wij een uitgebreide behandeling houden, want dan hebben we niet alleen een motie en dan kunnen we dit meenemen in de commissie en inhoudelijk op deze zaak ingaan. Dat lijkt mij ook meer recht doen aan de zaak.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ja, we kunnen specifiek op deze motie iets uitgebreider ingaan. Er is ook al een informatiebrief gestuurd waarin op de drie rechterlijke uitspraken is ingegaan, maar we zullen daarover iets verder uitweiden.

Mevrouw **Okma** (D66): D66 zou het mooi vinden als de tussentijd benut wordt voor een onafhankelijk juridisch onderzoek: gaat het inderdaad zo zoals de wethouder zegt en gaat het dus precies in lijn met die uitspraak of hebben wij een punt en moet er een onafhankelijk onderzoek worden ingesteld?

De **voorzitter**: De wethouder heeft toegezegd dat dit punt bekeken wordt. De manier waarop dat gebeurt, vertrouwen we het college toe. Natuurlijk zal het college ervoor zorgen dat er een onafhankelijk objectief verhaal ligt; dat is helder. Ik zou dus willen zeggen: geef het college de ruimte om dit verder op te pakken. Dat lijkt mij zinvol. Ik constateer dat de raad hiermee instemt.

23. Sluiting

De **voorzitter**: Dit was de laatste raadsvergadering van dit parlementaire jaar. Ik wil u uit naam van de bevolking van Voorschoten danken voor al uw inspanningen. Wij weten echt van elkaar hoeveel tijd en inspanning dit kost. Namens de bevolking zeg ik u daarvoor dank. Ik wens u allen een heel goed zomerreces en we zien elkaar aan het begin van het nieuwe parlementaire jaar terug. Dank voor uw inzet en uw inbreng.

De **voorzitter** sluit om 0.15 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 29 september 2016.

De griffier,

De voorzitter,

